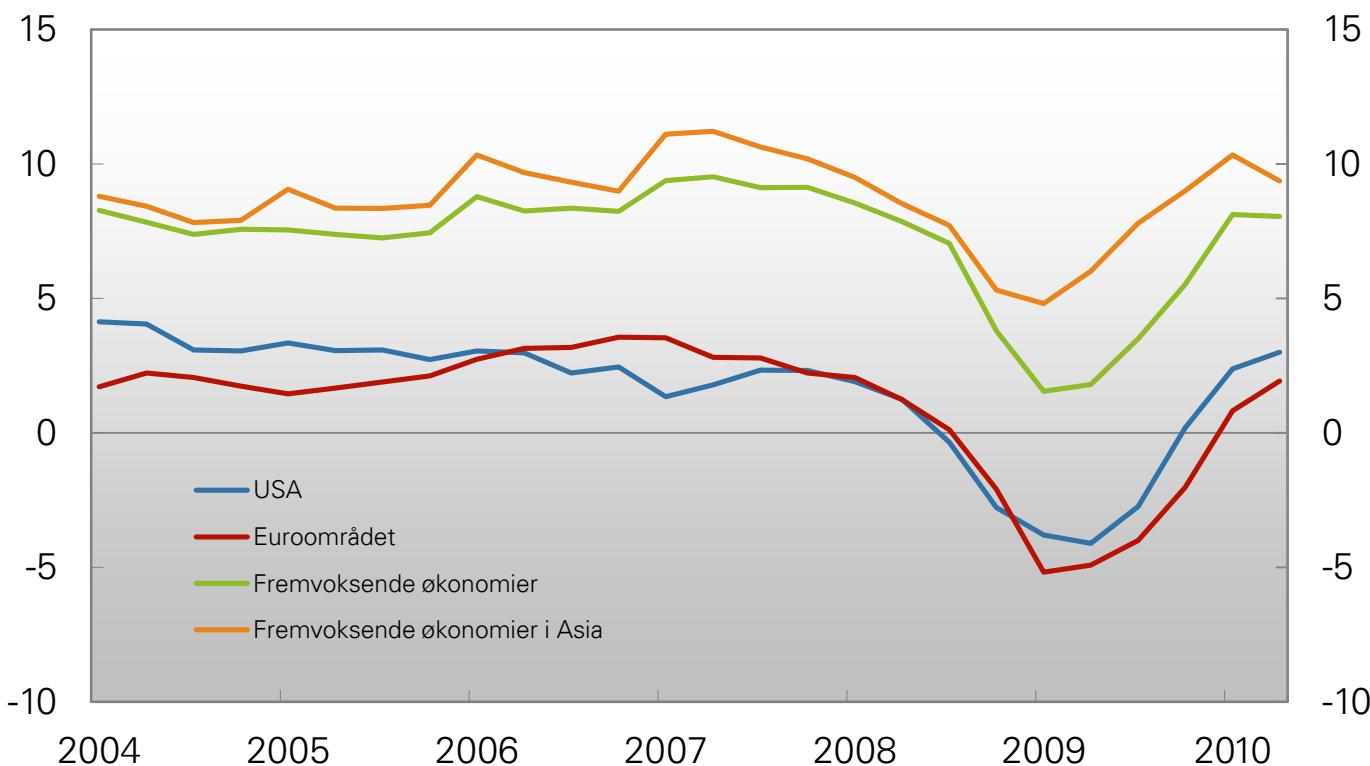

Pengepolitisk rapport 3/10

Figurer

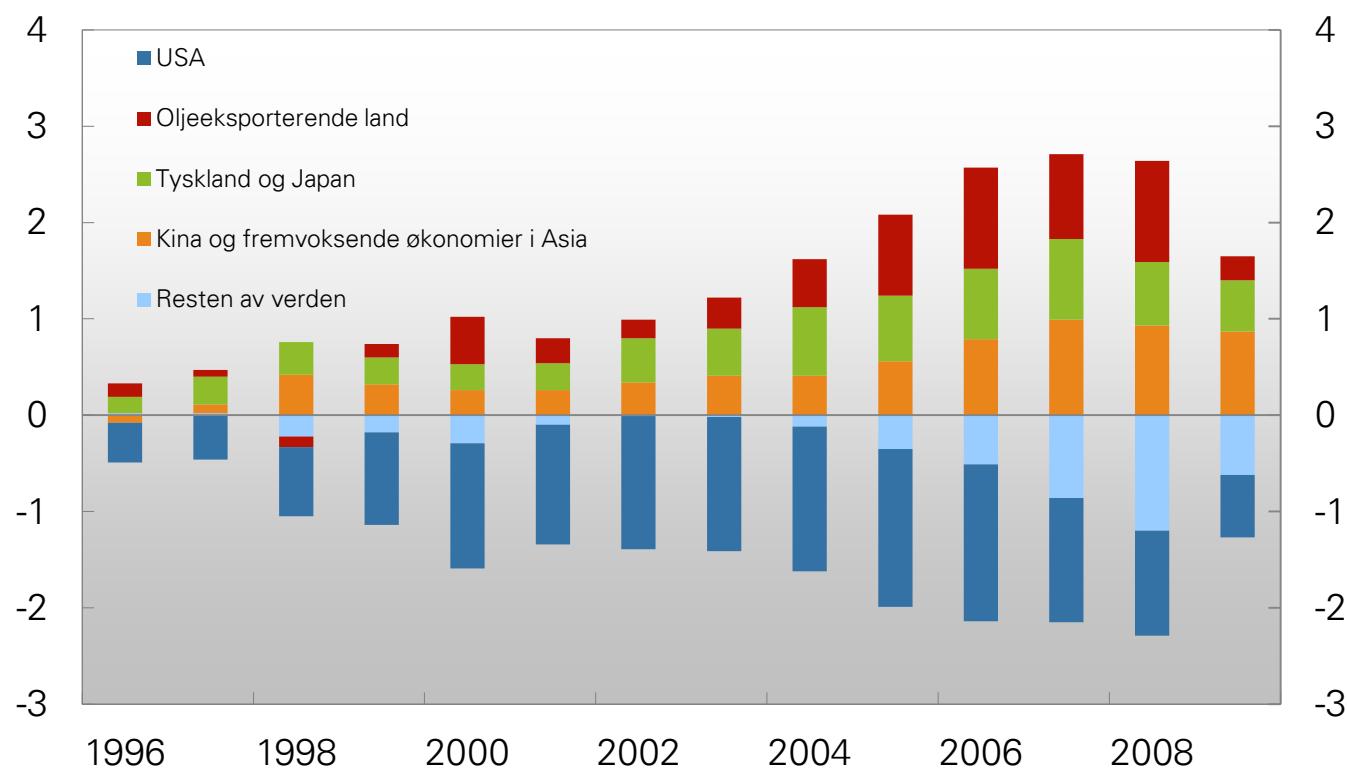
Figur 1.1 BNP i industriland og fremvoksende økonomier¹⁾.
Firekvarterersvekst. Prosent. 1. kv. 2004 – 2. kv. 2010

1) Vektet med BNP-vekter (PPP). Se *Aktuell kommentar* 8/2009 for hvilke land som inngår i de ulike regionene

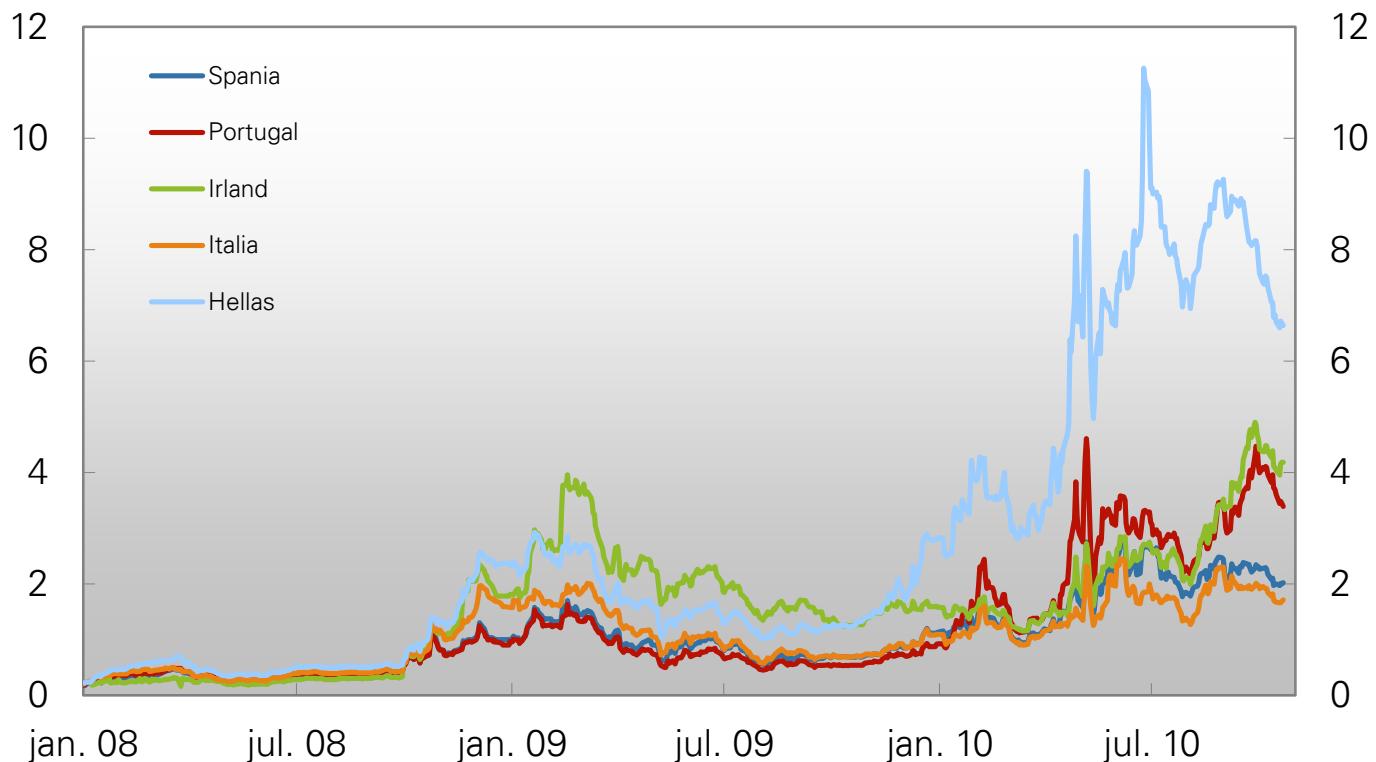
Kilder: Det internasjonale valutafondet, Thomson Reuters og Norges Bank

Figur 1.2 Globale ubalanser. Driftsbalanse i prosent av verdens BNP.
1996 – 2009

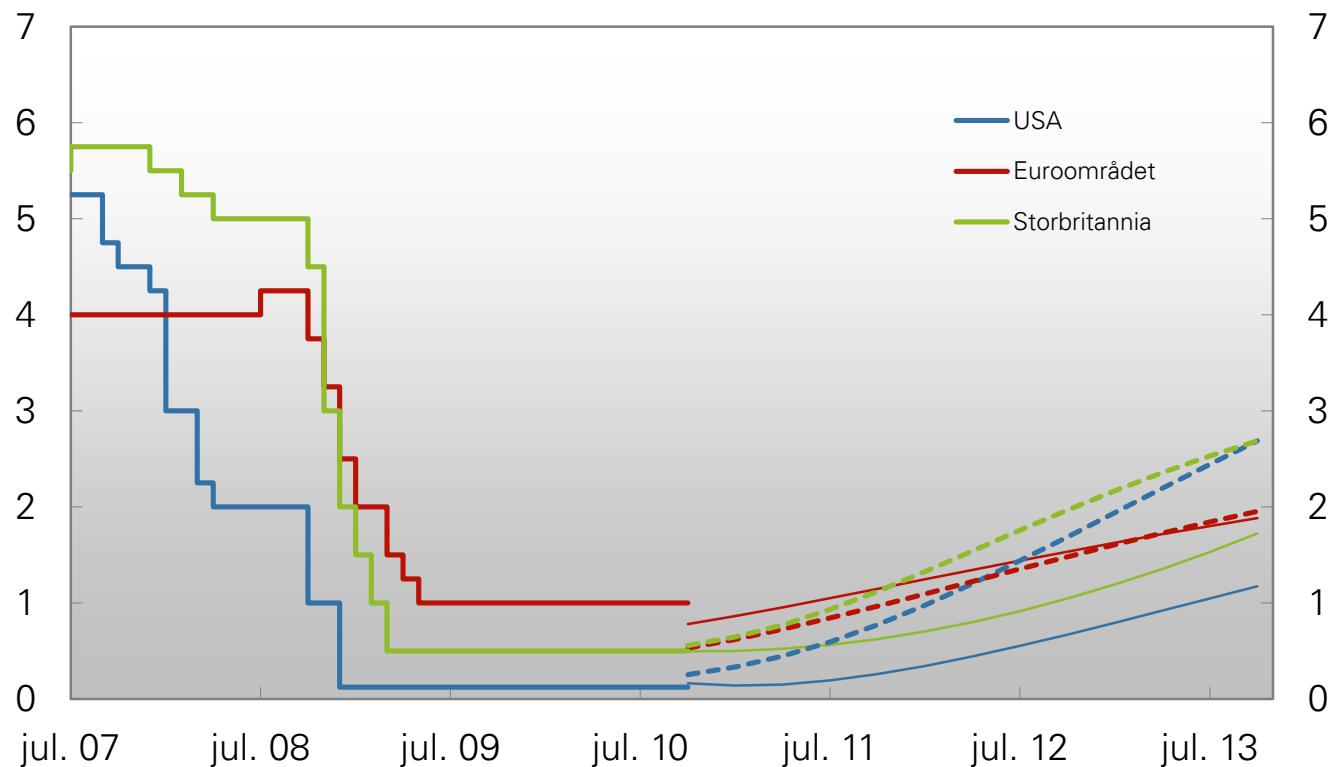
Kilde: Det internasjonale valutafondet

Figur 1.3 Pris på sikring mot kreditrisiko (CDS) for gjeld utstedt av stater.
5 års løpetid. Prosentenheter. 1. januar 2008 – 21. oktober 2010

Kilde: Bloomberg L.P.

Figur 1.4 Styringsrenter og beregnede terminrenter per 23. juni 2010 og 21. oktober 2010.¹⁾ Prosent. 1. juli 2007 – 31. desember 2013²⁾

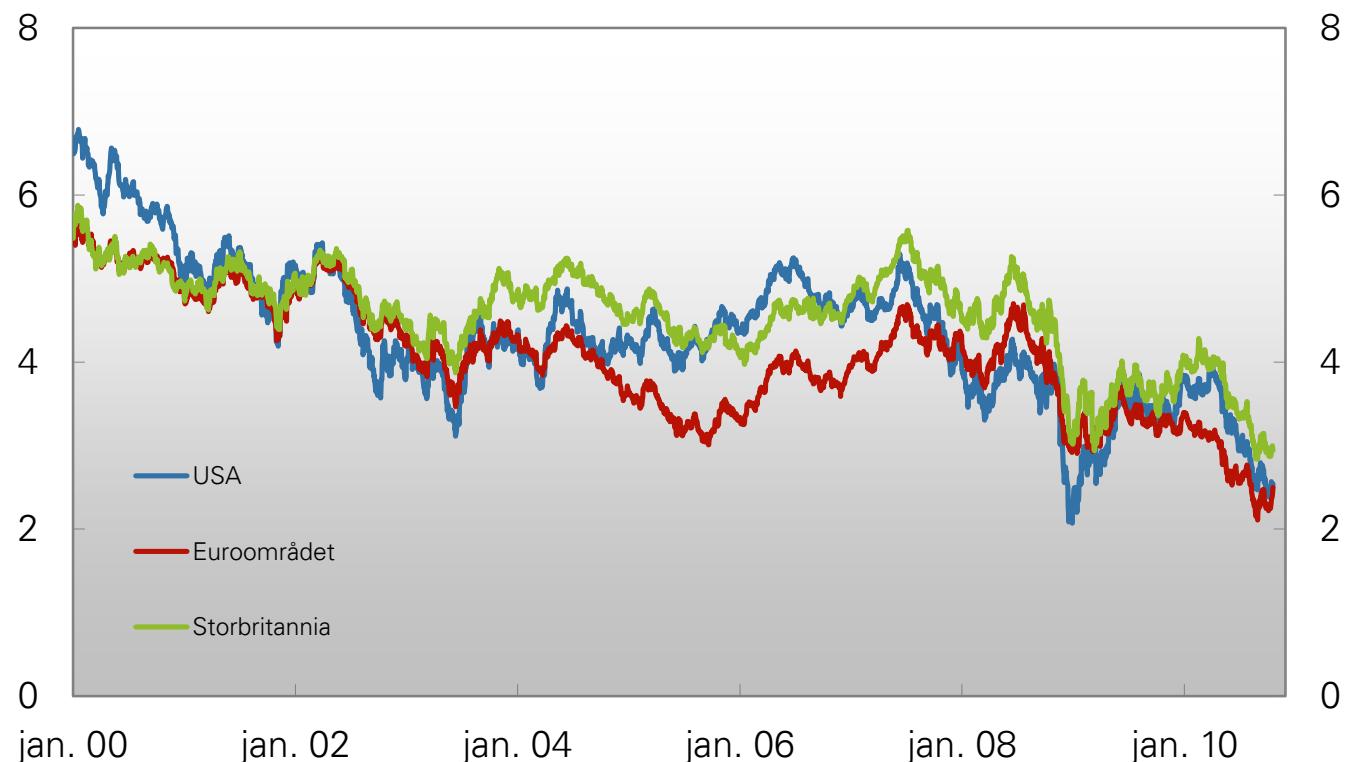
1) Stiplete linjer viser beregnede terminrenter per 23. juni 2010. Tynne linjer viser terminrenter per 21. oktober 2010. Terminrentene er basert på Overnight Indexed Swap (OIS) renter

2) Dagstall fra 1. juli 2007 og kvartalstall per 21. oktober 2010

Kilder: Bloomberg L.P. og Norges Bank

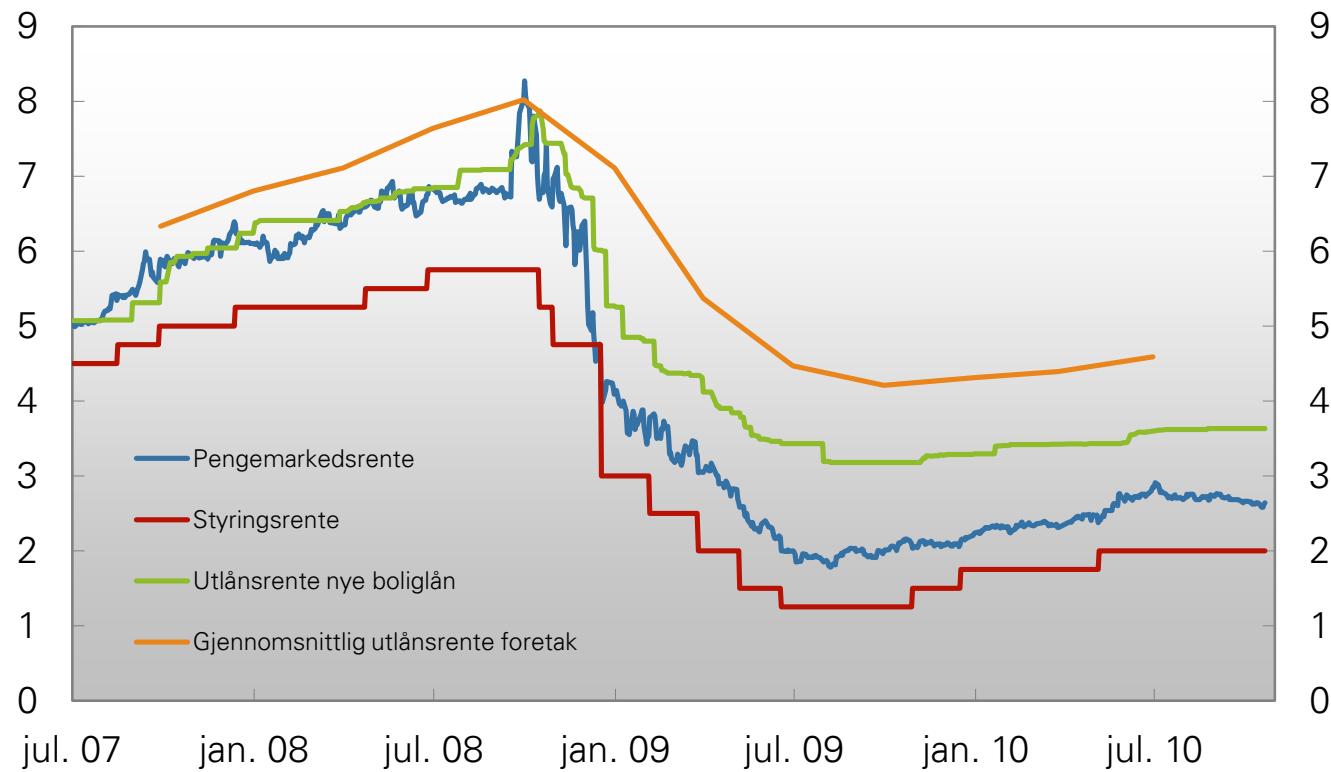
Figur 1.5 Renter på 10-års statsobligasjoner. Prosent.

1. januar 2000 – 21. oktober 2010

Kilde: Thomson Reuters

Figur 1.6 Styringsrente, pengemarkedsrente¹⁾, vektet utlånsrente fra bankene på nye boliglån²⁾ og gjennomsnittlig utlånsrente for foretak³⁾.
 Prosent. 1. juli 2007 – 21. oktober 2010

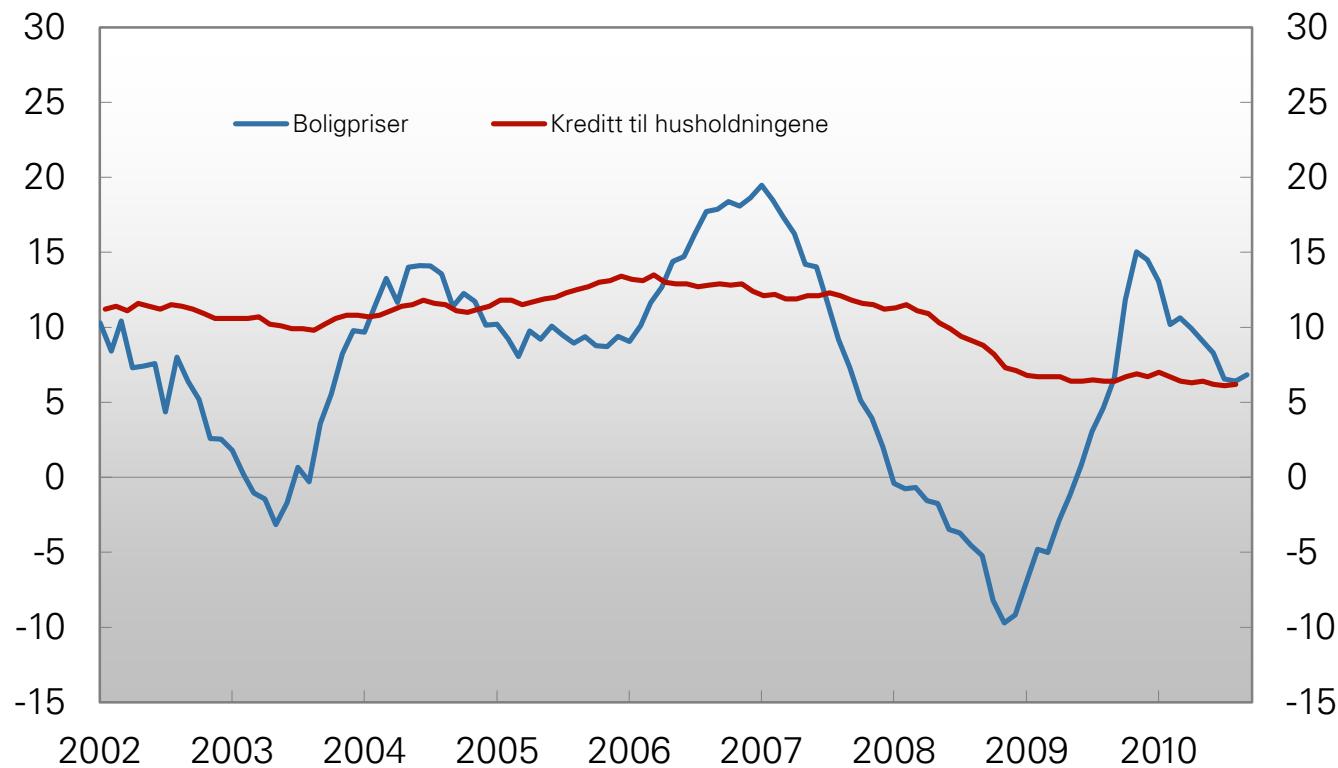
1) Tremåneders NIBOR (effektiv)

2) Renter på nye boliglån på 1 million kroner innenfor 60 prosent av kjøpesum med flytende rente. Tall for de 20 største bankene, vektet etter markedsandeler

3) Ikke-finansielle foretak. 2. kv. 2007 – 2. kv. 2010

Kilder: Norsk familieøkonomi AS, Statistisk sentralbyrå og Norges Bank

Figur 1.7 Kreditt til husholdningene¹⁾ og boligpriser. Tolvmånedersvekst.
Prosent. Januar 2002 – september 2010²⁾

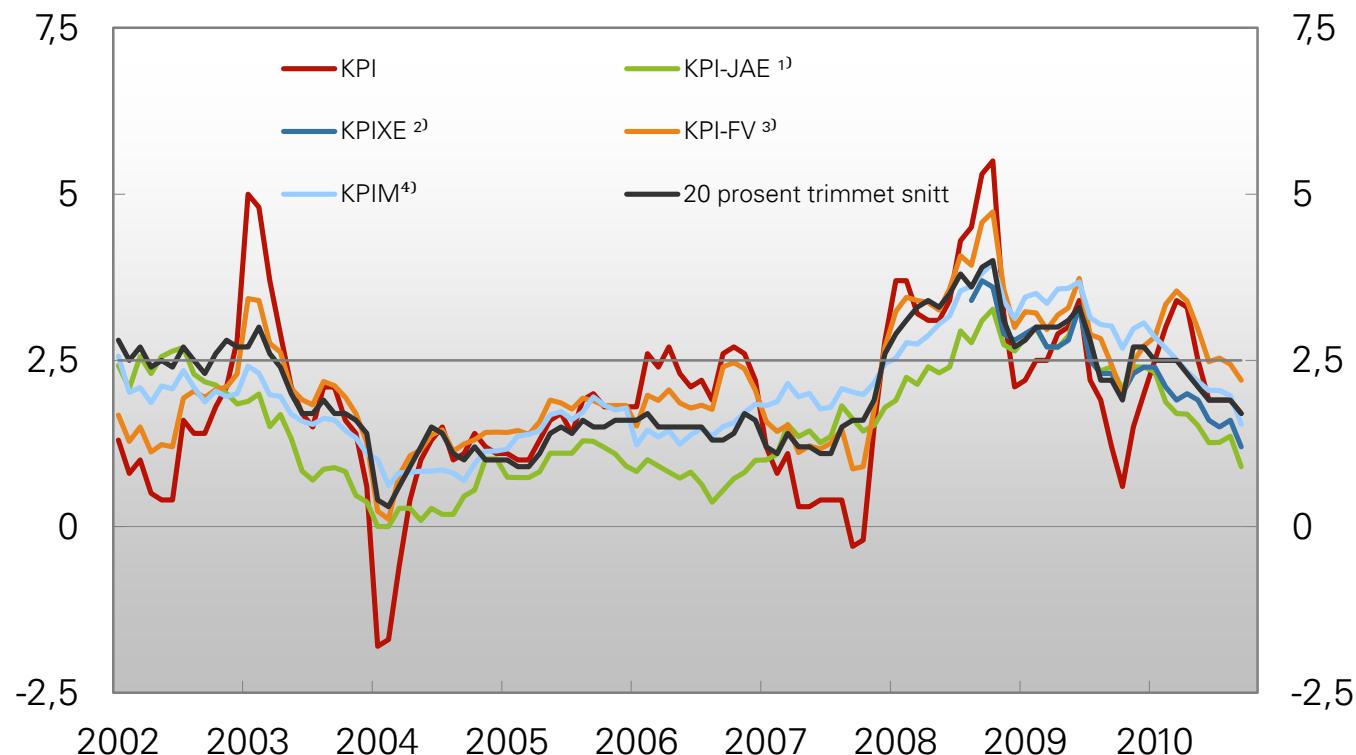

1) Innenlands kreditt K2

2) Boligpriser til september. Kredittvekst til august

Kilder: Statistisk sentralbyrå, OPAK, eiendomsmeglerbransjen (NEF, EFF, Finn.no og ECON Pöyry), OBOS og Norges Bank

Figur 1.8 Konsumpriser. Tolvmånedersvekst. Prosent.
Januar 2002 – september 2010

1) KPI justert for avgiftsendringer og uten energivarer

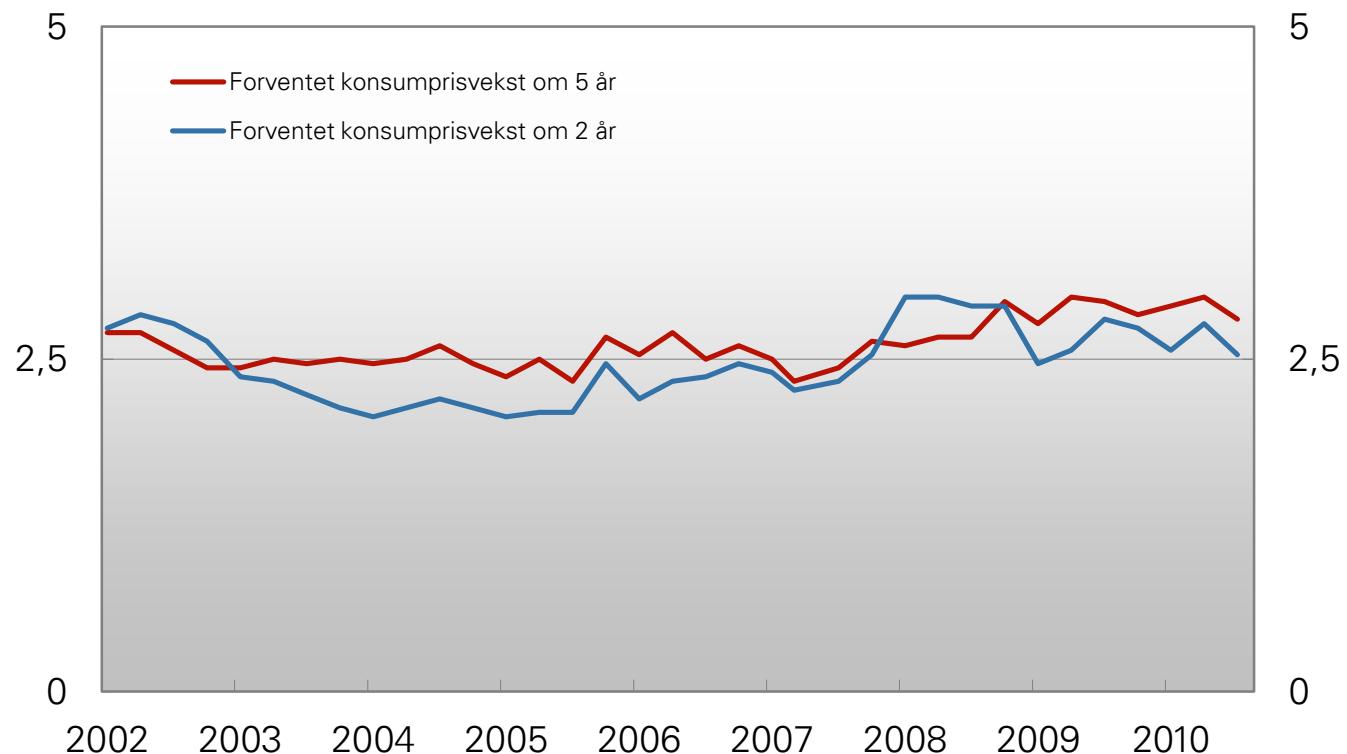
2) KPI justert for avgiftsendringer og uten midlertidige endringer i energipriser. Reeltidstall.
Se *Staff Memo* 7/2008 og 3/2009 fra Norges Bank

3) KPI justert for frekvens av prisendringer. Se *Aktuell kommentar* 7/2009 fra Norges Bank

4) Modellbasert indikator for underliggende inflasjon. Se *Aktuell kommentar* 5/2010 fra
Norges Bank og egen ramme side 31

Kilder: Statistisk sentralbyrå og Norges Bank

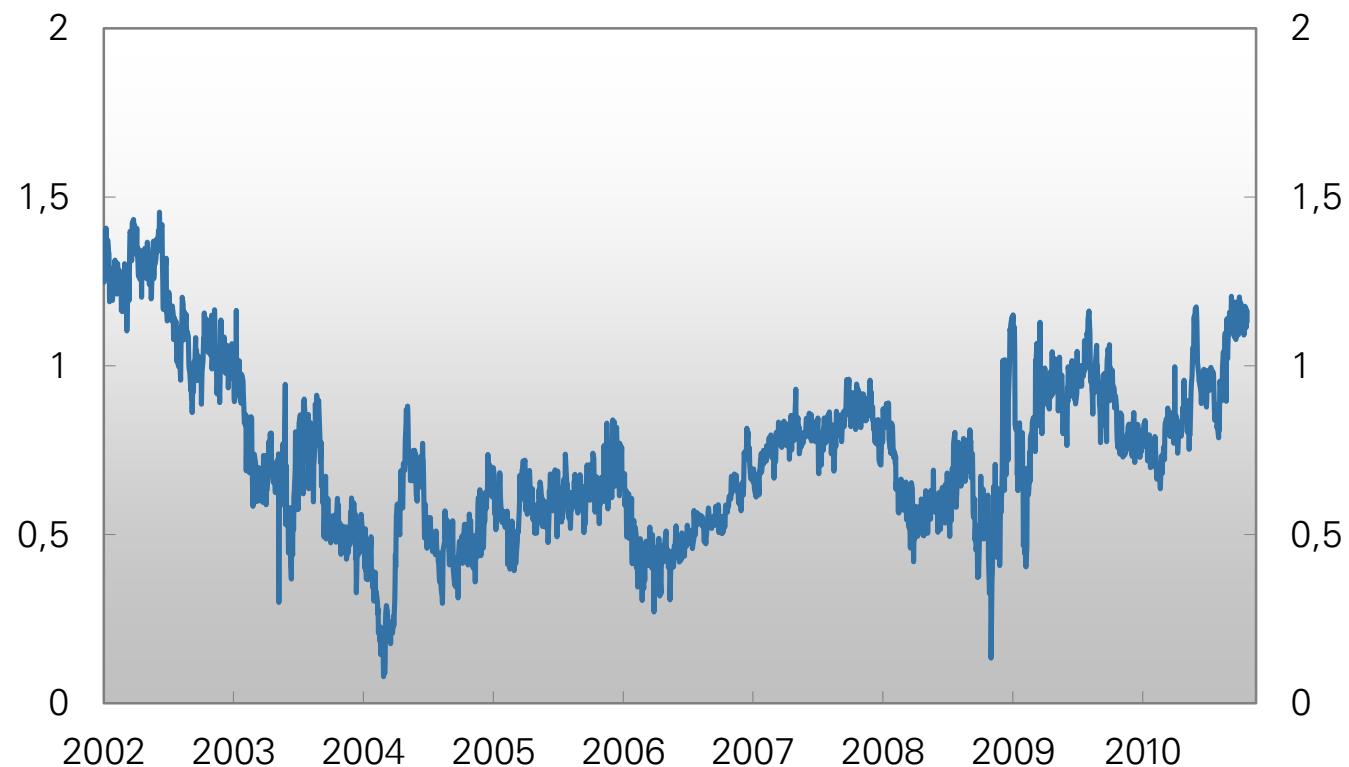
Figur 1.9 Forventet konsumprisvekst om to og fem år.¹⁾
Prosent. 1. kv. 2002 – 3. kv. 2010

1) Gjennomsnitt av forventningene til arbeidslivsorganisasjoner og økonomer i finansnæringen og akademia

Kilder: TNS Gallup og Perduco

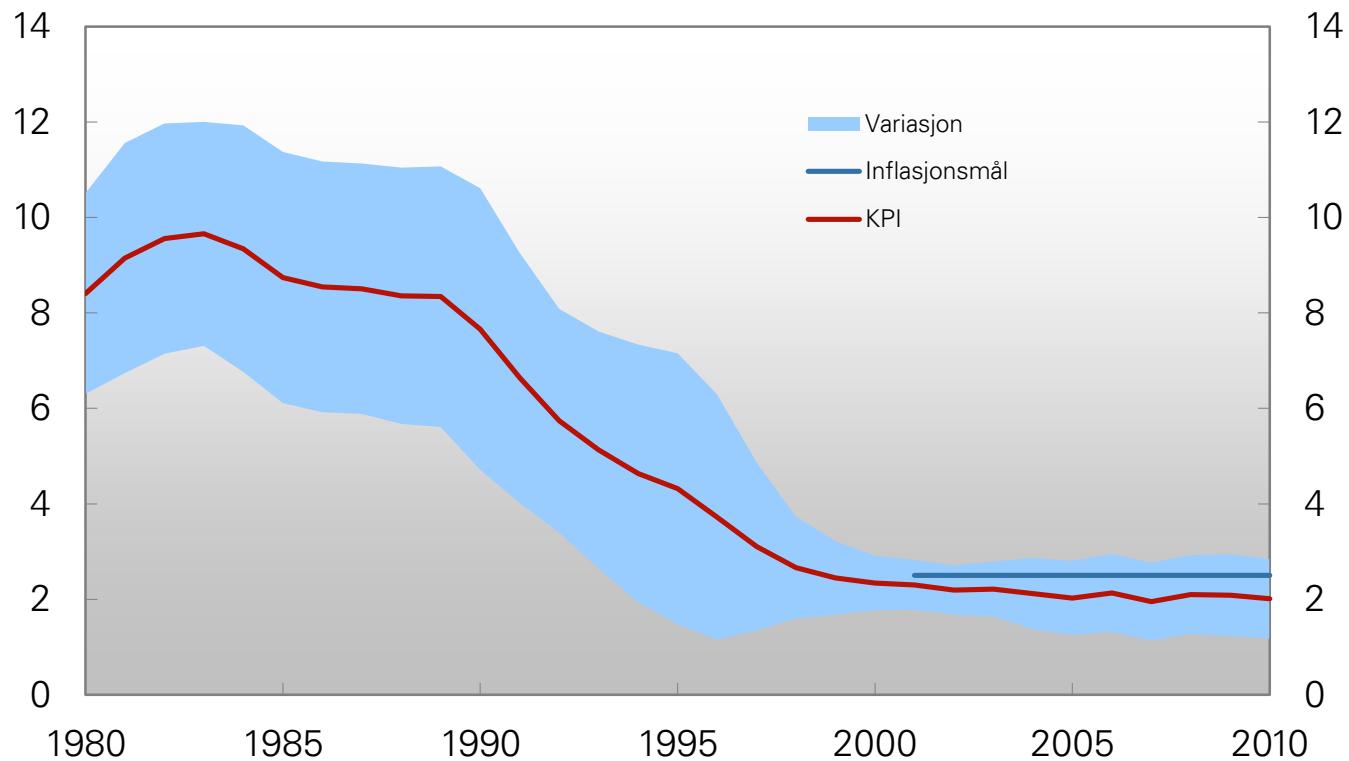
Figur 1.10 Differansen mellom femårs terminrenter¹⁾ om fem år i Norge og euroområdet. Prosentenheter. 1. januar 2002 – 21. oktober 2010

1) Basert på swaprenter

Kilder: Thomson Reuters og Norges Bank

Figur 1.11 Inflasjon. Glidende tiårs gjennomsnitt¹⁾ og variasjon²⁾ i KPI³⁾.
Prosent. 1980 – 2010

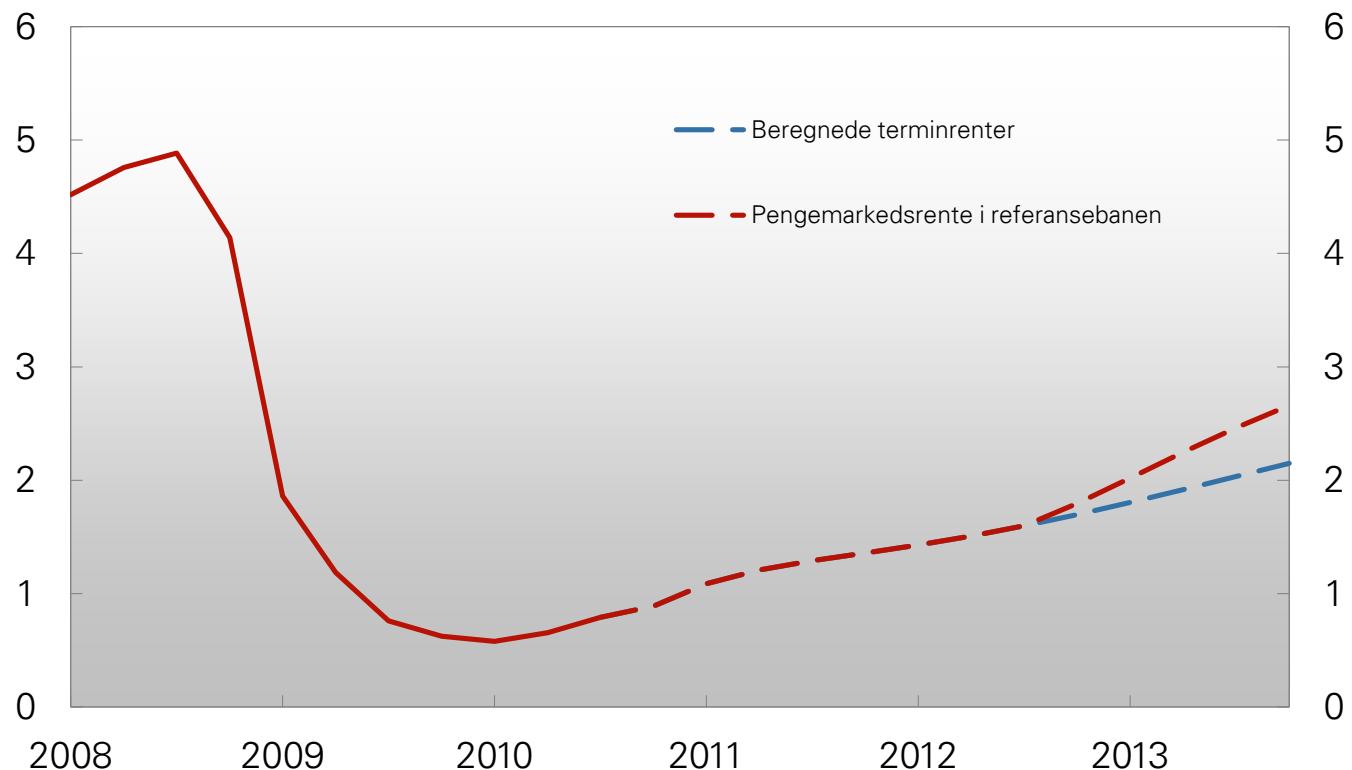
1) Det glidende gjennomsnittet er beregnet 10 år tilbake

2) Båndet rundt KPI er variasjonen i KPI justert for avgiftsendringer og uten energivarer i snittperioden, målt ved +/- ett standardavvik

3) I beregningen er anslag for KPI fra denne rapporten lagt til grunn

Kilder: Statistisk sentralbyrå og Norges Bank

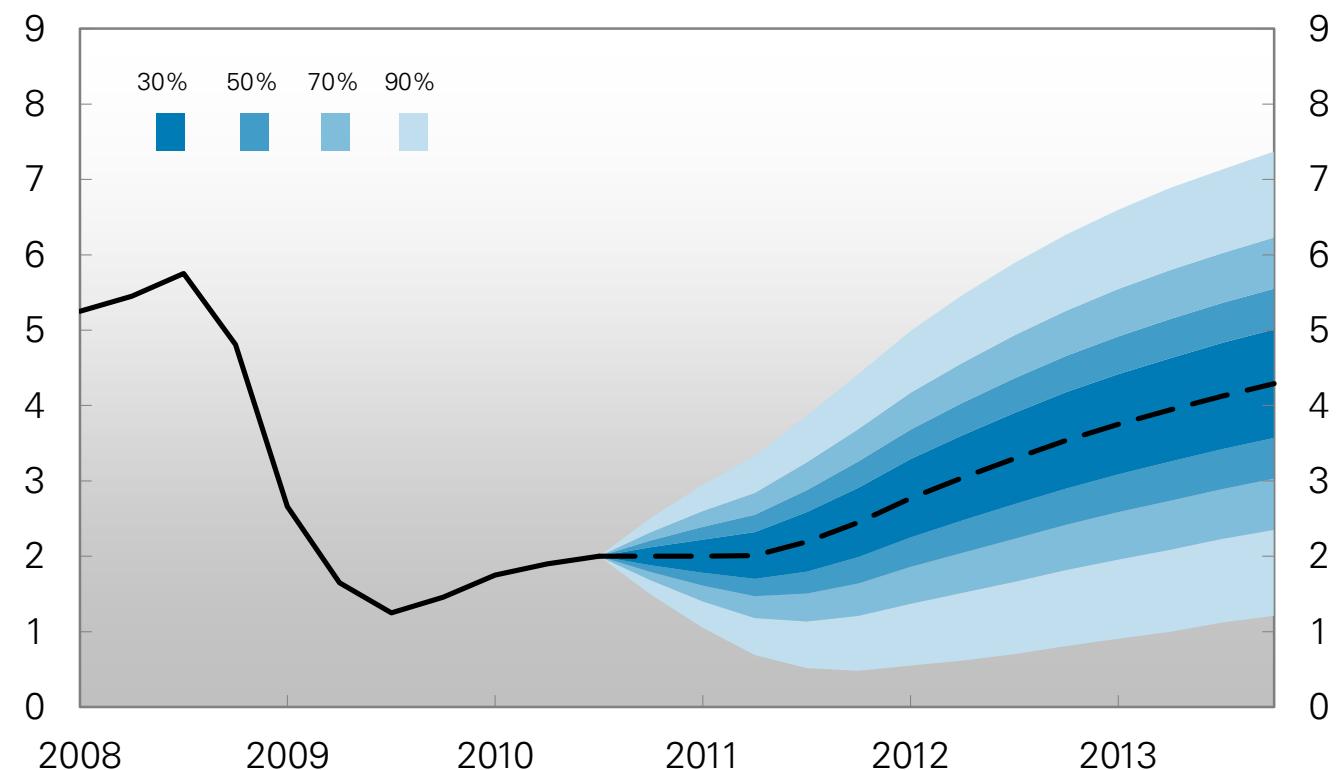
Figur 1.12 Tremåneders pengemarkedsrente hos handelspartnerne.
Referansebanen og beregnede terminrenter¹⁾. Prosent. 1. kv. 2008 – 4. kv. 2013

1) Terminrentene er basert på rentene i pengemarkedet og renteswapper

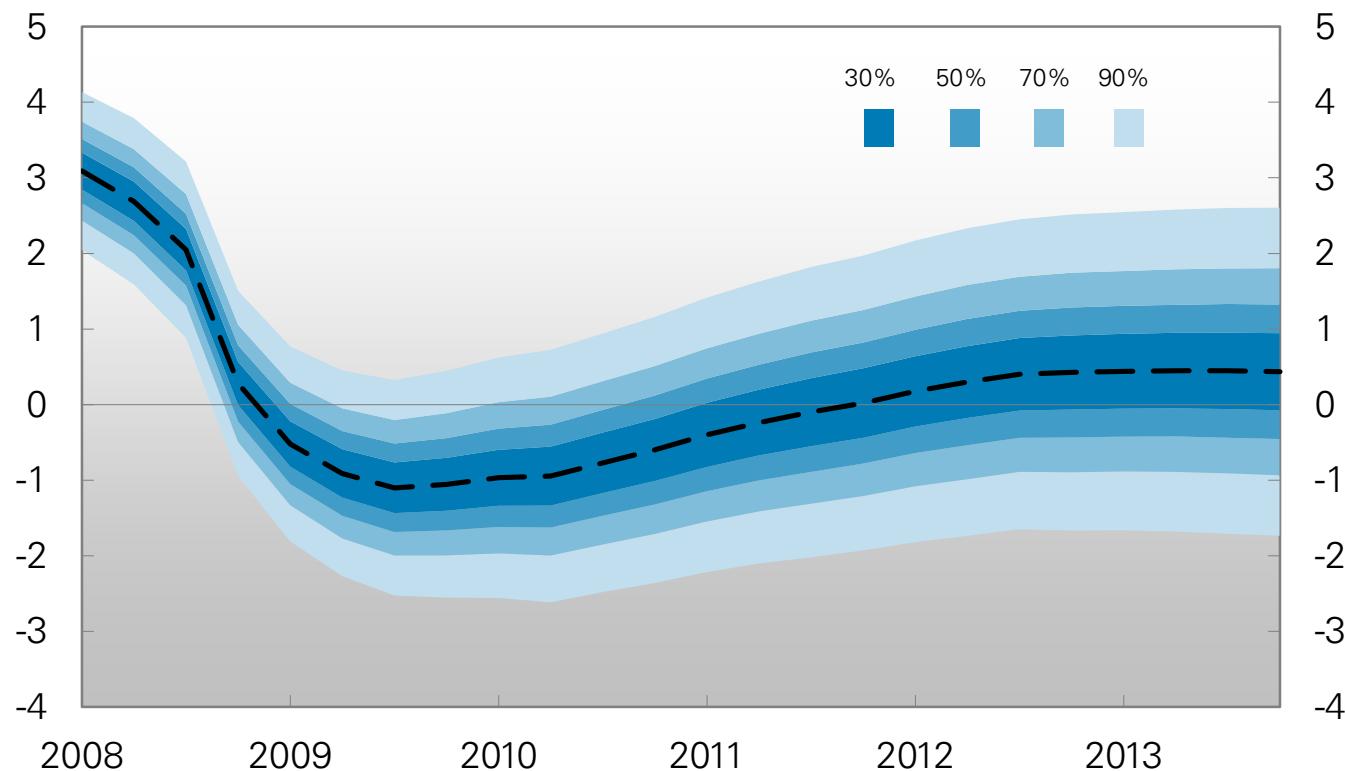
Kilde: Thomson Reuters og Norges Bank

Figur 1.13a Anslag på styringsrenten i referansebanen med usikkerhetsvifte.
Prosent. 1. kv. 2008 – 4. kv. 2013

Kilde: Norges Bank

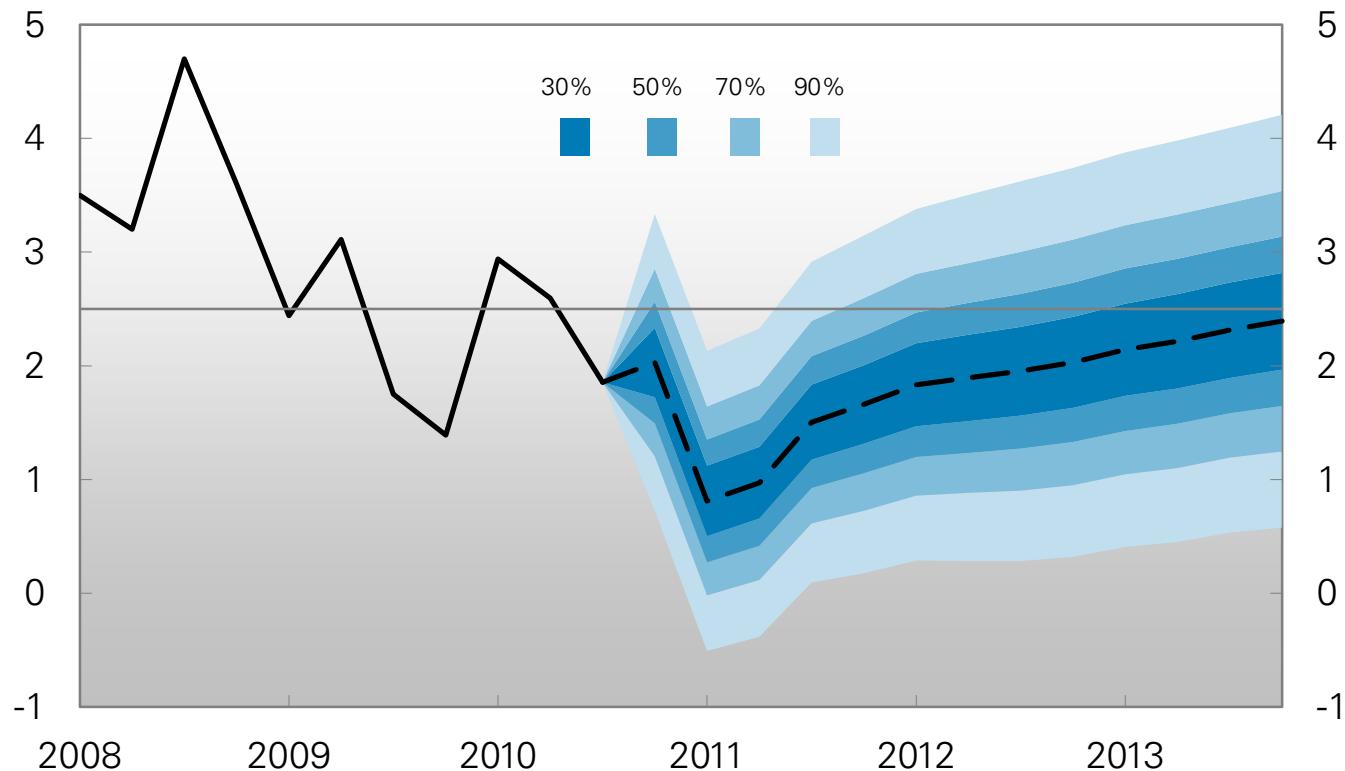
Figur 1.13b Anslag på produksjonsgapet¹⁾ i referansebanen med usikkerhetsvifte.
Prosent. 1. kv. 2008 – 4. kv. 2013

1) Produksjonsgapet mäter den prosentvise forskjellen mellom BNP for Fastlands-Norge og
anslått potensielt BNP for Fastlands-Norge

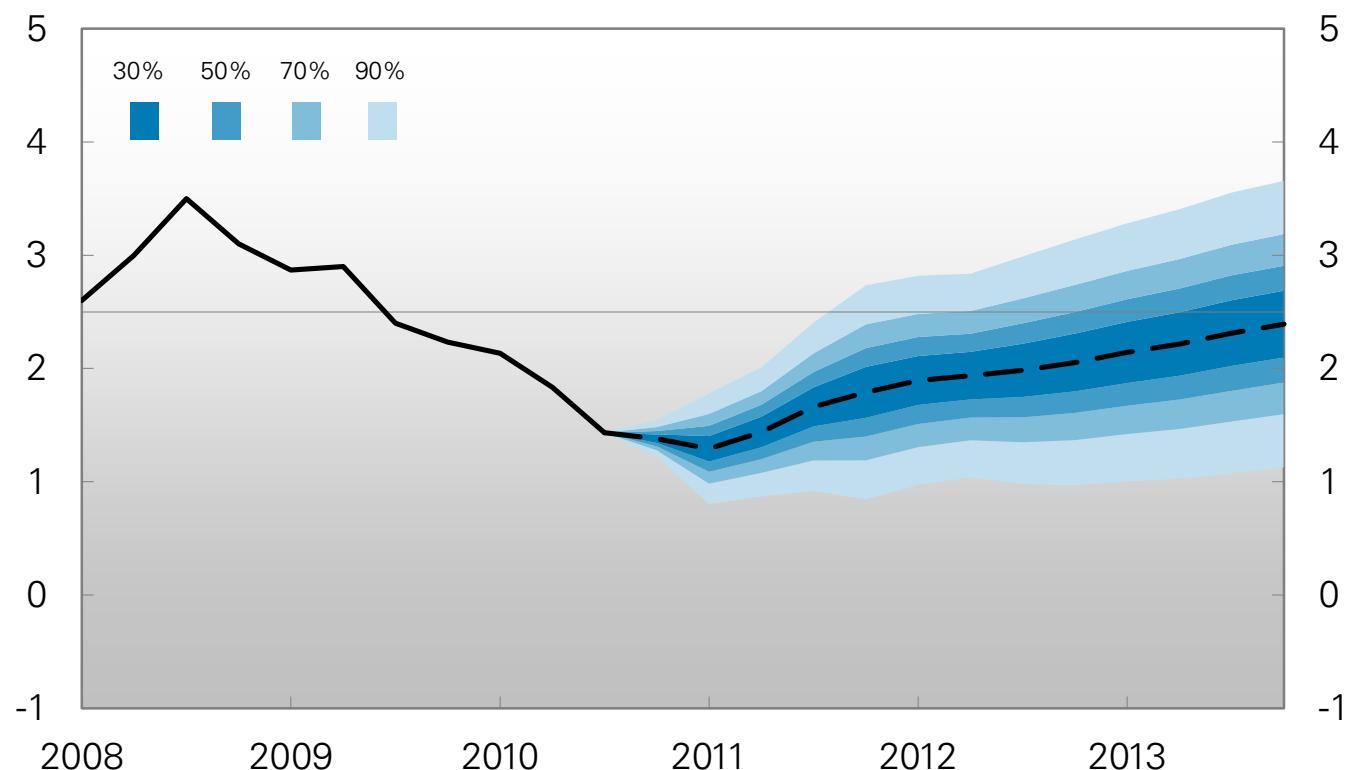
Kilde: Norges Bank

Figur 1.13c Anslag på KPI i referansebanen med usikkerhetsvifte.
Firekvarthalersvekst. Prosent. 1. kv. 2008 – 4. kv. 2013

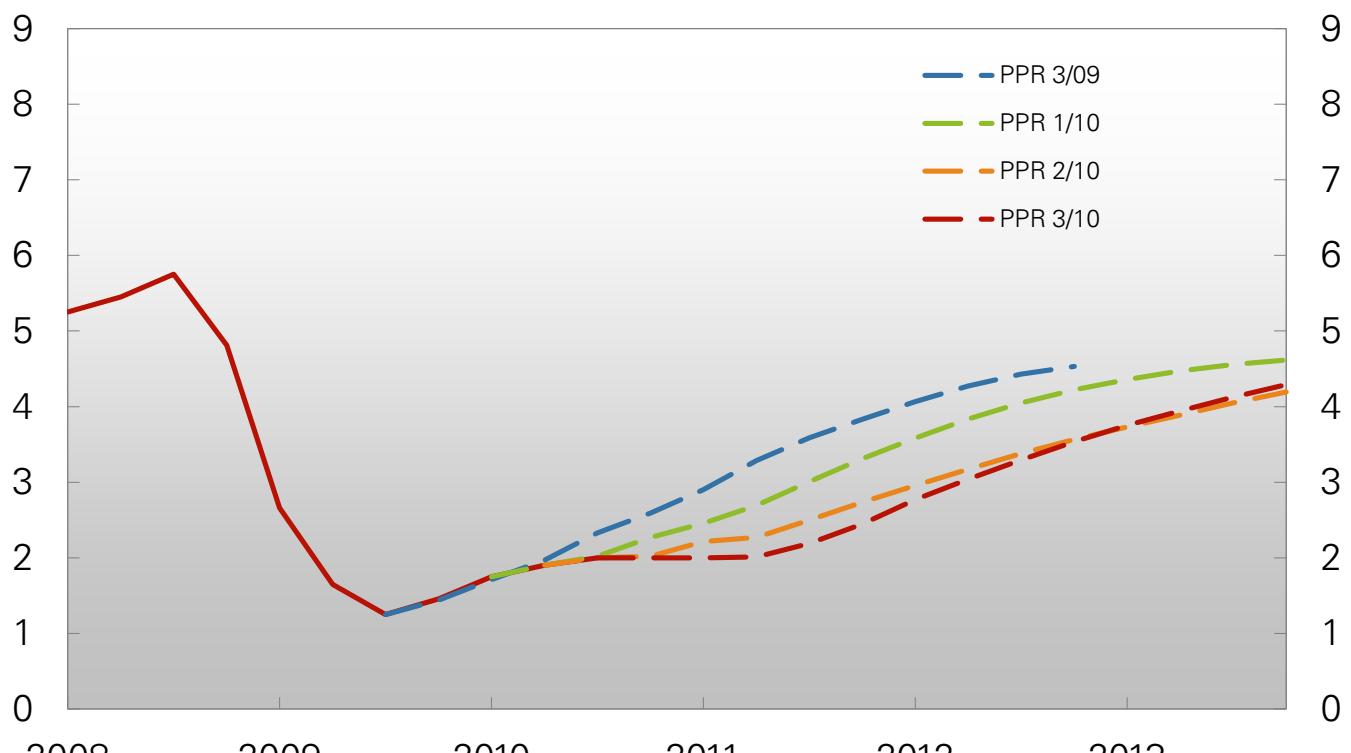
Kilder: Statistisk sentralbyrå og Norges Bank

Figur 1.13d Anslag på KPIXE¹⁾ i referansebanen med usikkerhetsvifte.
Firekvarタルersvekst. Prosent. 1. kv. 2008 – 4. kv. 2013

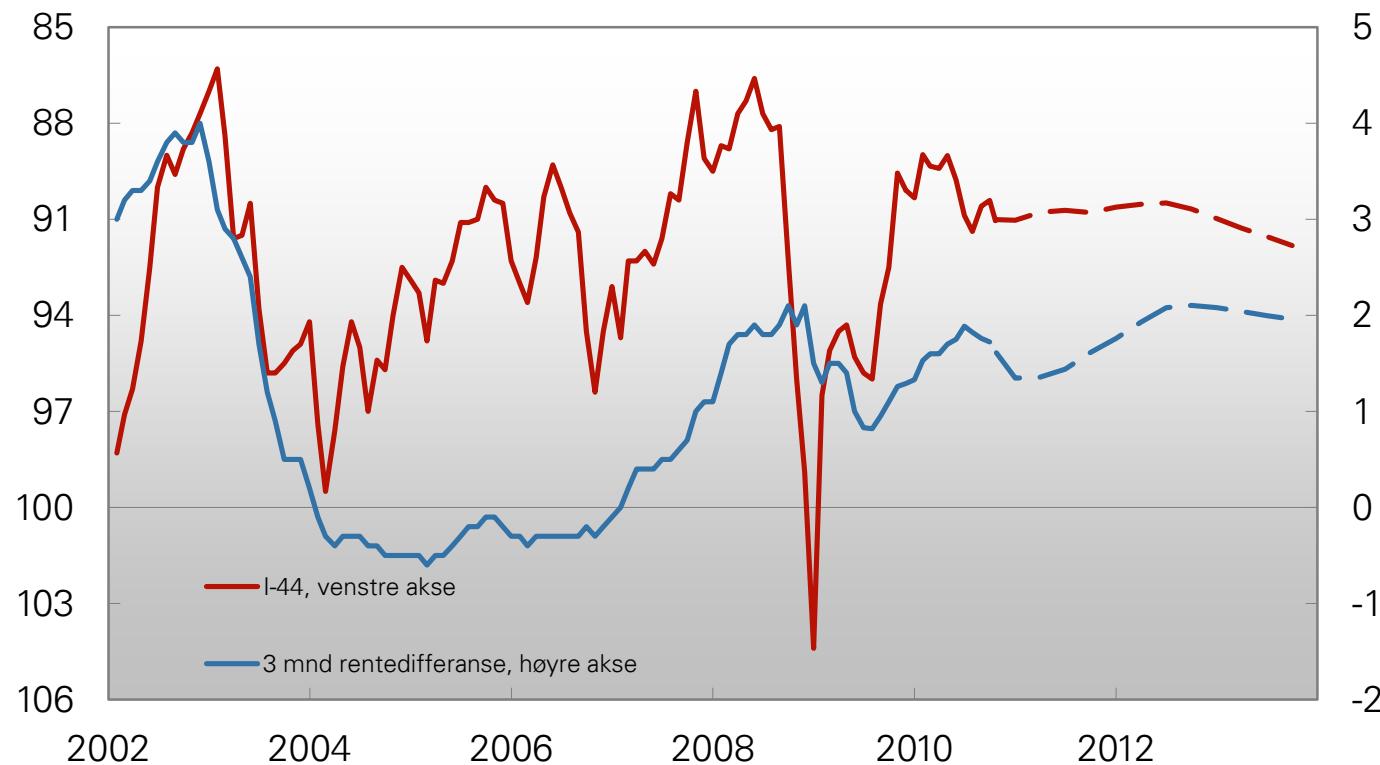
1) KPI justert for avgiftsendringer og uten midlertidige endringer i energipriser. Fra august 2008 er KPIXE en realtidsserie. Se *Staff Memo* 7/2008 og 3/2009 fra Norges Bank
Kilde: Norges Bank

Figur 1.14 Styringsrenten i referansebanen PPR 3/09, PPR 1/10, PPR 2/10 og PPR 3/10. Prosent. 1. kv. 2008 – 4. kv. 2013

Kilde: Norges Bank

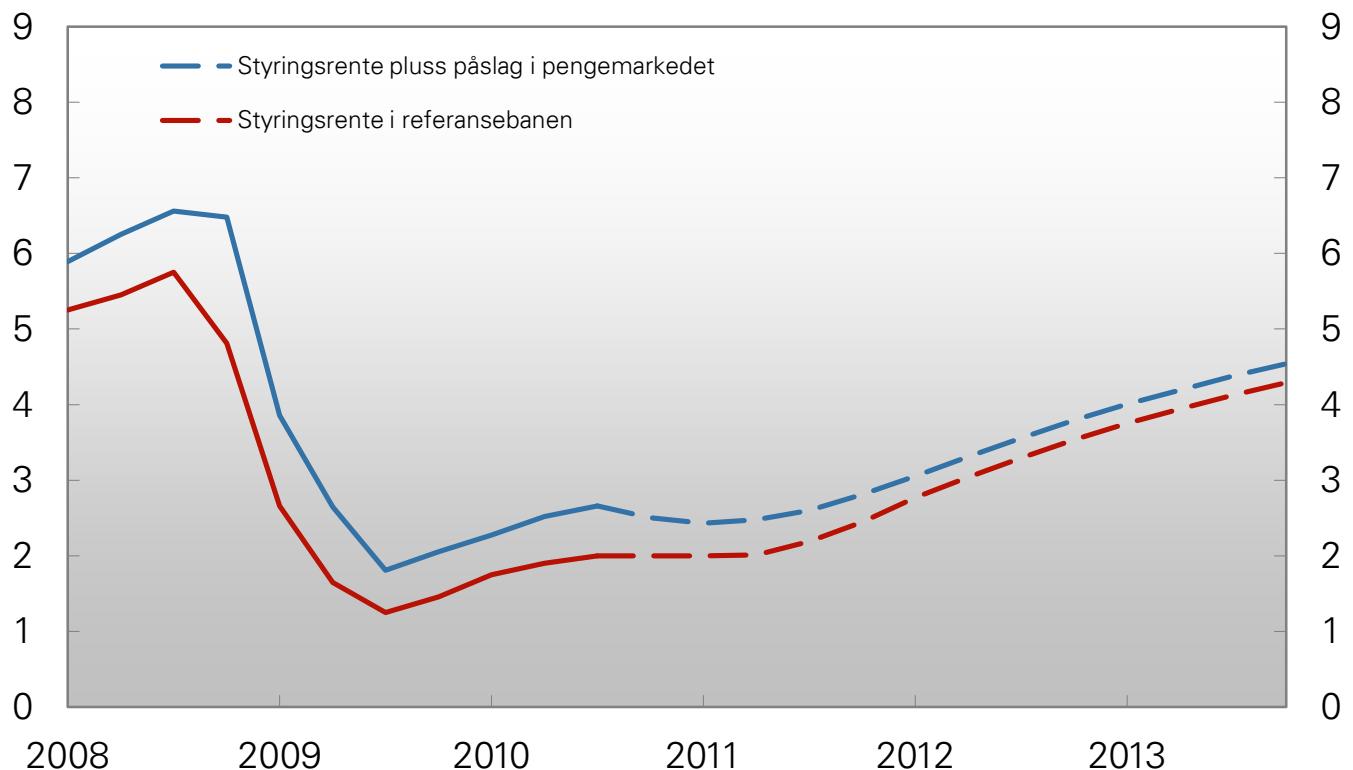
Figur 1.15 Differansen mellom tremåneders pengemarkedsrenter i Norge og hos handelspartnerne, og importveid valutakurs (I-44)¹⁾. Månedstall (historisk) og kvartalstall (fremover). Januar 2002 – desember 2013

1) Stigende kurve betyr sterkere kronekurs

Kilder: Thomson Reuters og Norges Bank

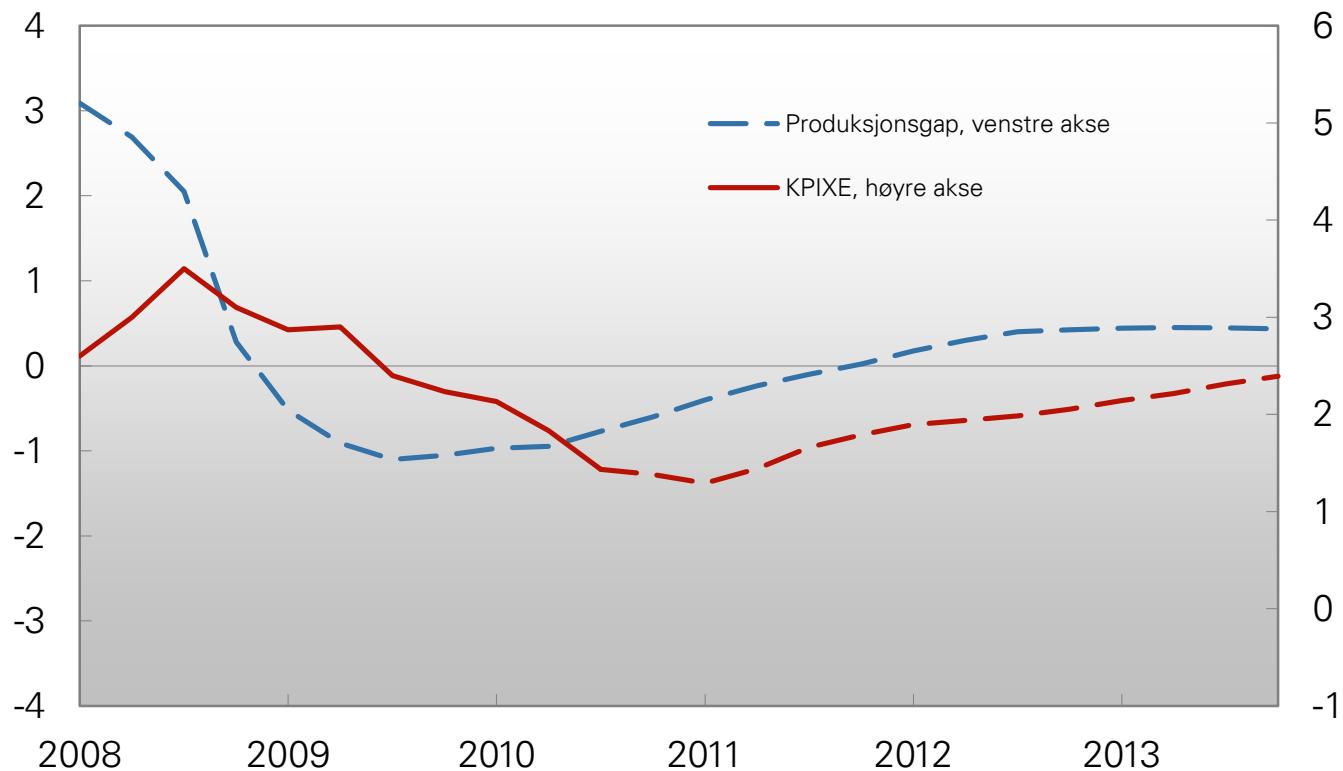
Figur 1.16 Styringsrenten i referansebanen og styringsrenten med påslag i det norske pengemarkedet.¹⁾ Prosent. 1. kv. 2008 – 4. kv. 2013

1) Norges Banks anslag fra 4. kvartal 2010

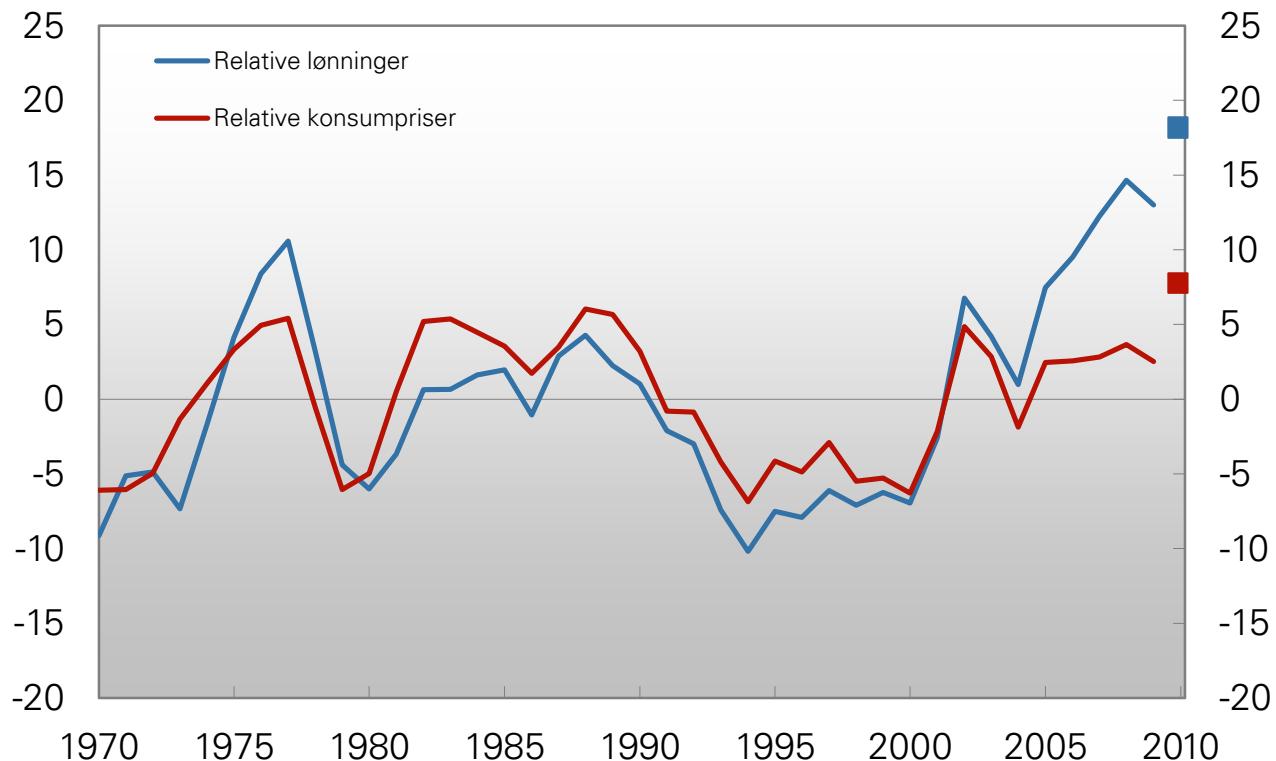
Kilde: Norges Bank

Figur 1.17 Anslag på inflasjonen¹⁾ og produksjonsgapet i referansebanen.
Prosent. 1. kv. 2008 – 4. kv. 2013

1) KPIXE: KPI justert for avgiftsendringer og uten midlertidige endringer i energipriser. Fra august 2008 er KPIXE en realtidsserie. Se *Staff Memo* 7/2008 og 3/2009 fra Norges Bank
Kilde: Norges Bank

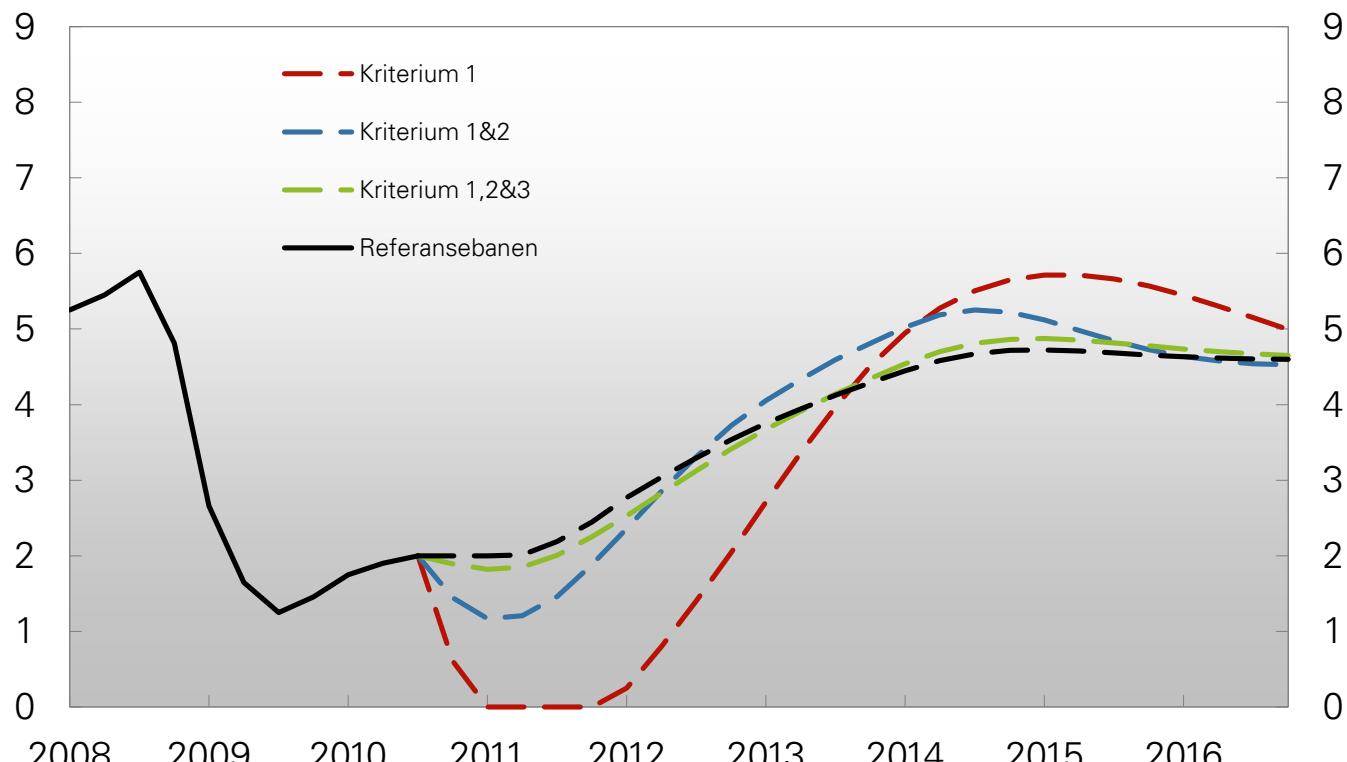
Figur 1.18 Realvalutakurser. Avvik fra gjennomsnittet i perioden 1970 – 2009.
Prosent. 1970 – 2010¹⁾

1) Punktene viser gjennomsnittet hittil i 2010. Stigende kurve indikerer svakere konkurranseevne

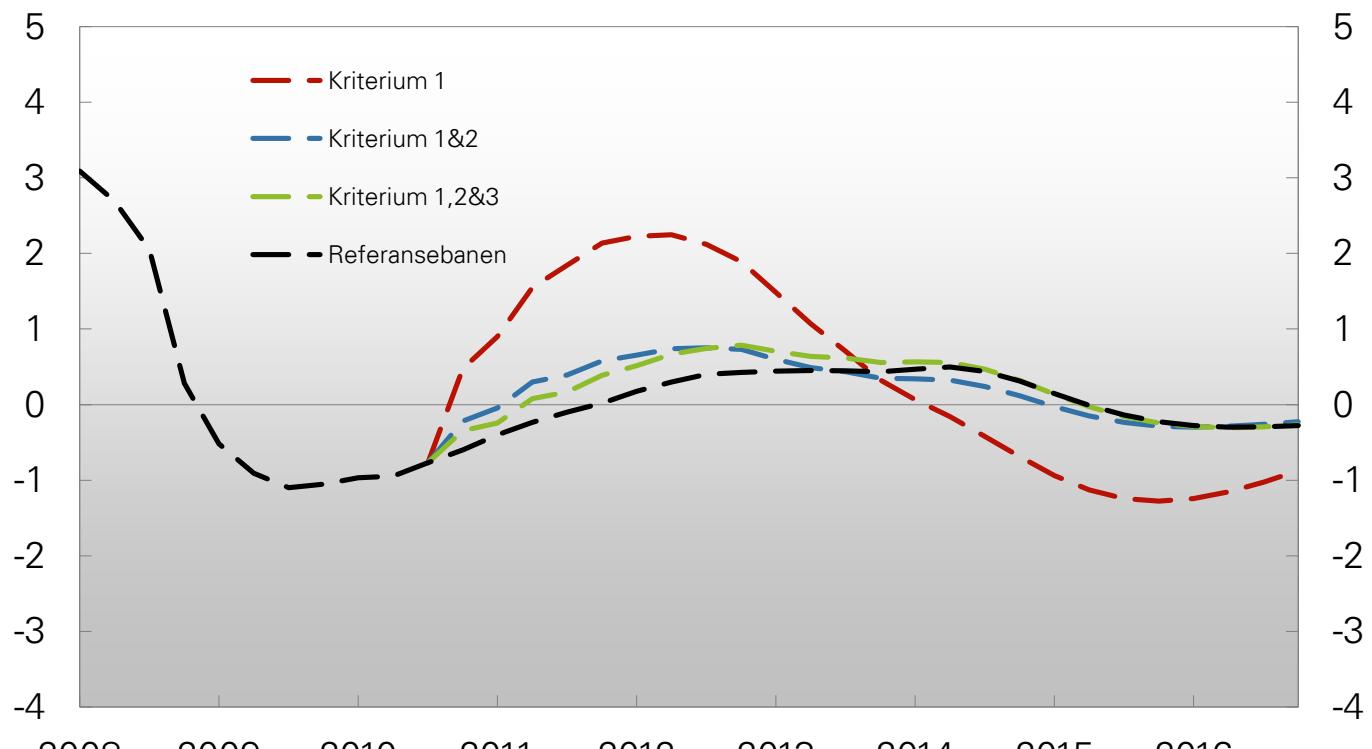
Kilder: Statistisk sentralbyrå, Det tekniske beregningsutvalget for inntektsoppgjørene (TBU), Finansdepartementet og Norges Bank

Figur 1.19a Styringsrenten. Prosent. 1. kv. 2008 – 4. kv. 2016

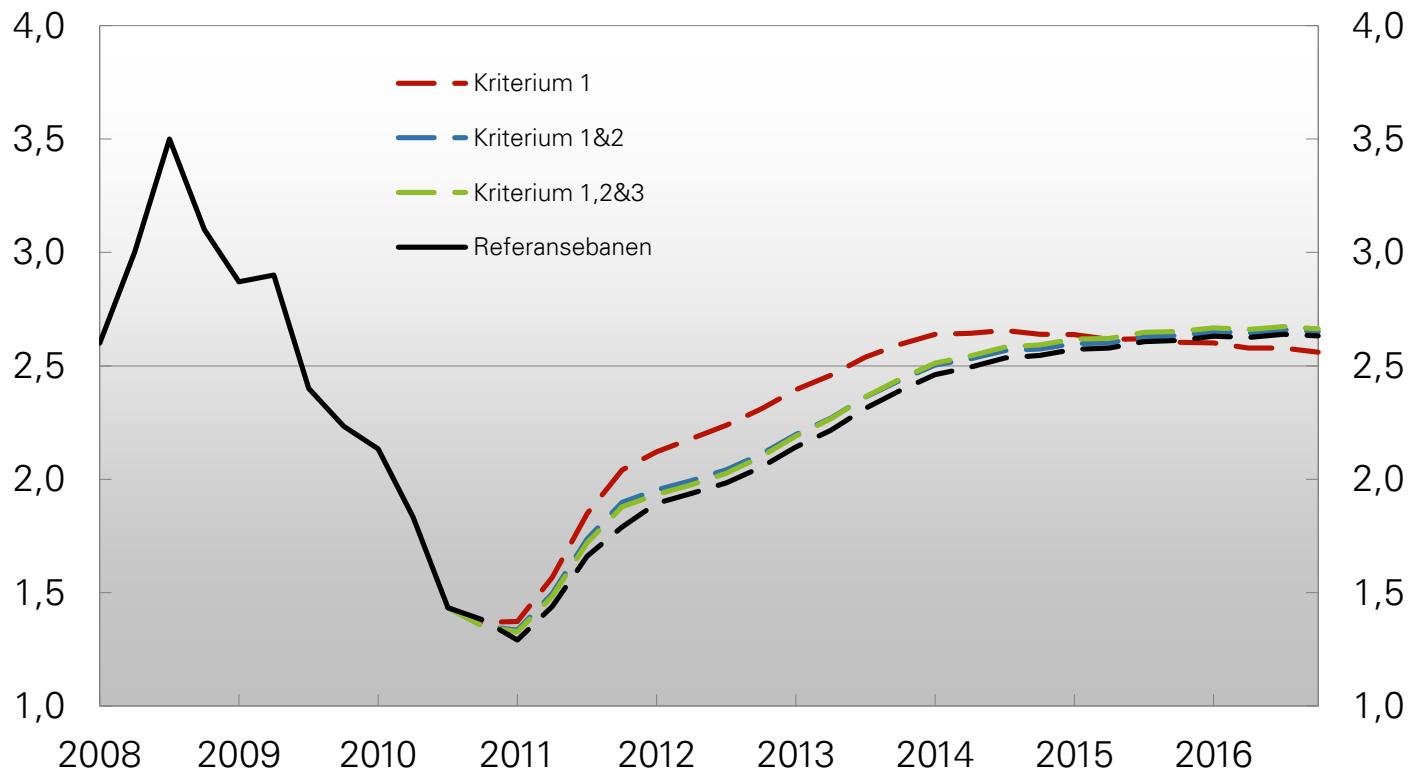
Kilde: Norges Bank

Figur 1.19b Produksjonsgapet. Prosent. 1. kv. 2008 – 4. kv. 2016

Kilde: Norges Bank

Figur 1.19c KPIXE¹⁾. Tolvmånedersvekst. Prosent. 1. kv. 2008 – 4. kv. 2016

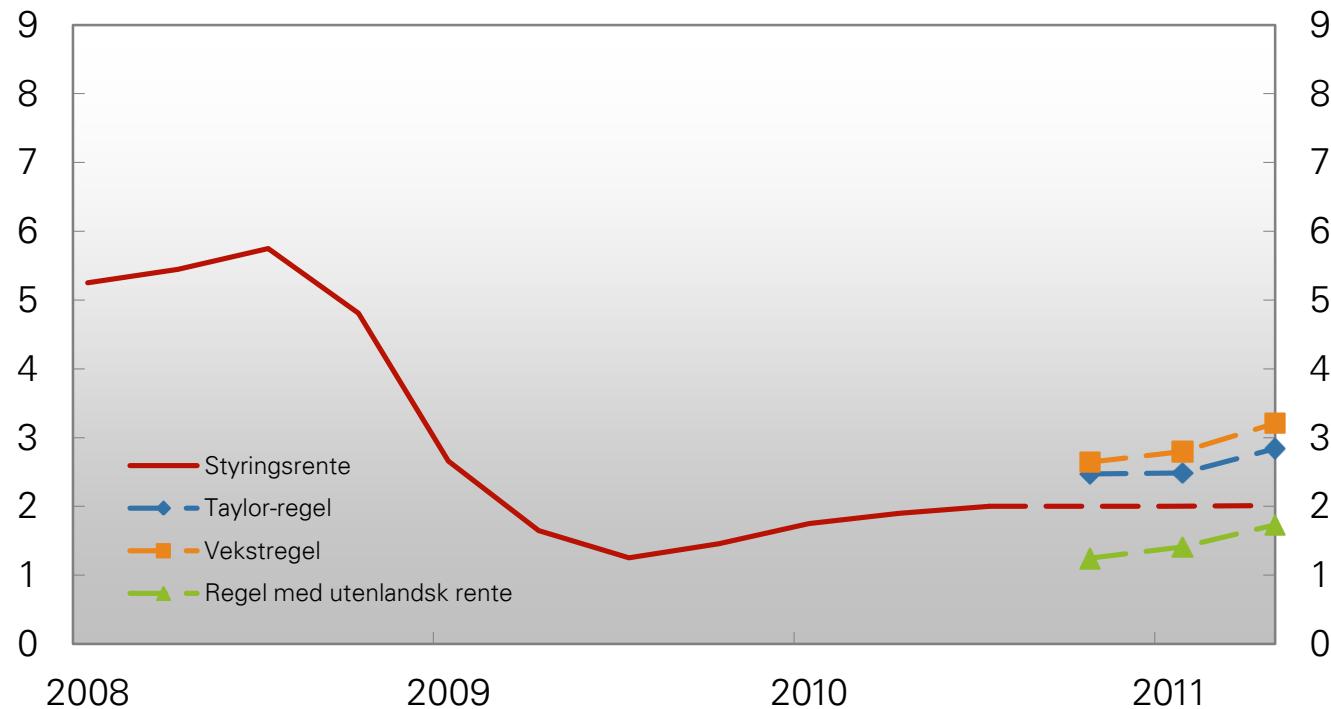

1) KPI justert for avgiftsendring og uten midlertidige endringer i energipriser.

Fra august 2008 er KPIXE en realtidsserie. Se *Staff Memo 7/2008* og *3/2009* fra Norges Bank.

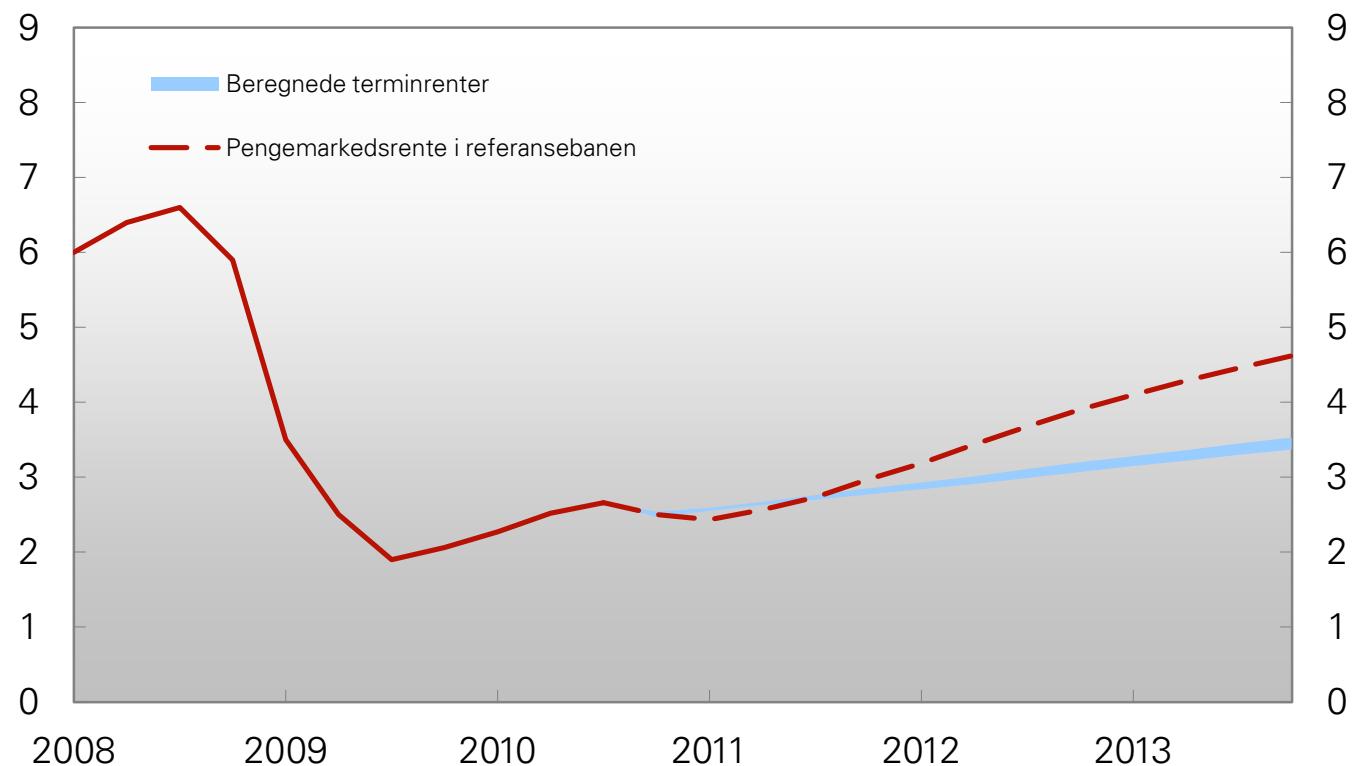
Kilde: Norges Bank

Figur 1.20 Styringsrente og beregnede enkle renteregler¹⁾.
Prosent. 1. kv. 2008 – 2. kv. 2011

1) Beregningene er basert på Norges Banks anslag på produksjonsgapet, konsumprisene justert for avgiftsendringer og uten midlertidige endringer i energipriser (KPIXE) og tremåneders pengemarkedsrente. For å sammenlikne med styringsrenten er de enkle reglene justert for risikopremien i tremåneders pengemarkedsrente
Kilde: Norges Bank

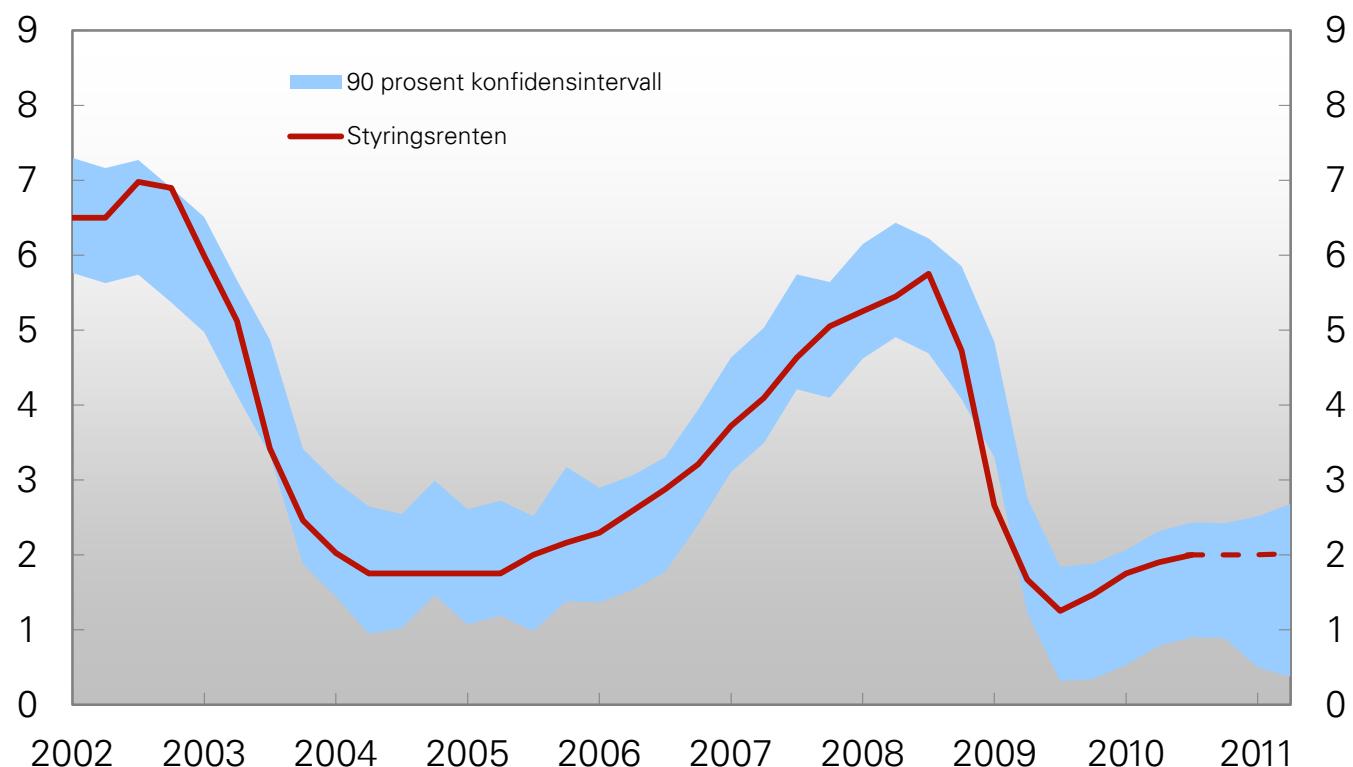
Figur 1.21 Tremåneders pengemarkedsrente i referansebanen og beregnede terminrenter¹⁾. Prosent. 1. kv. 2008 – 4. kv. 2013

1) Terminrentene er basert på rentene i pengemarkedet og renteswapper. Det blå intervallet viser høyeste og laveste rente i tidsrommet 8. oktober – 21. oktober 2010

Kilder: Thomson Reuters og Norges Bank

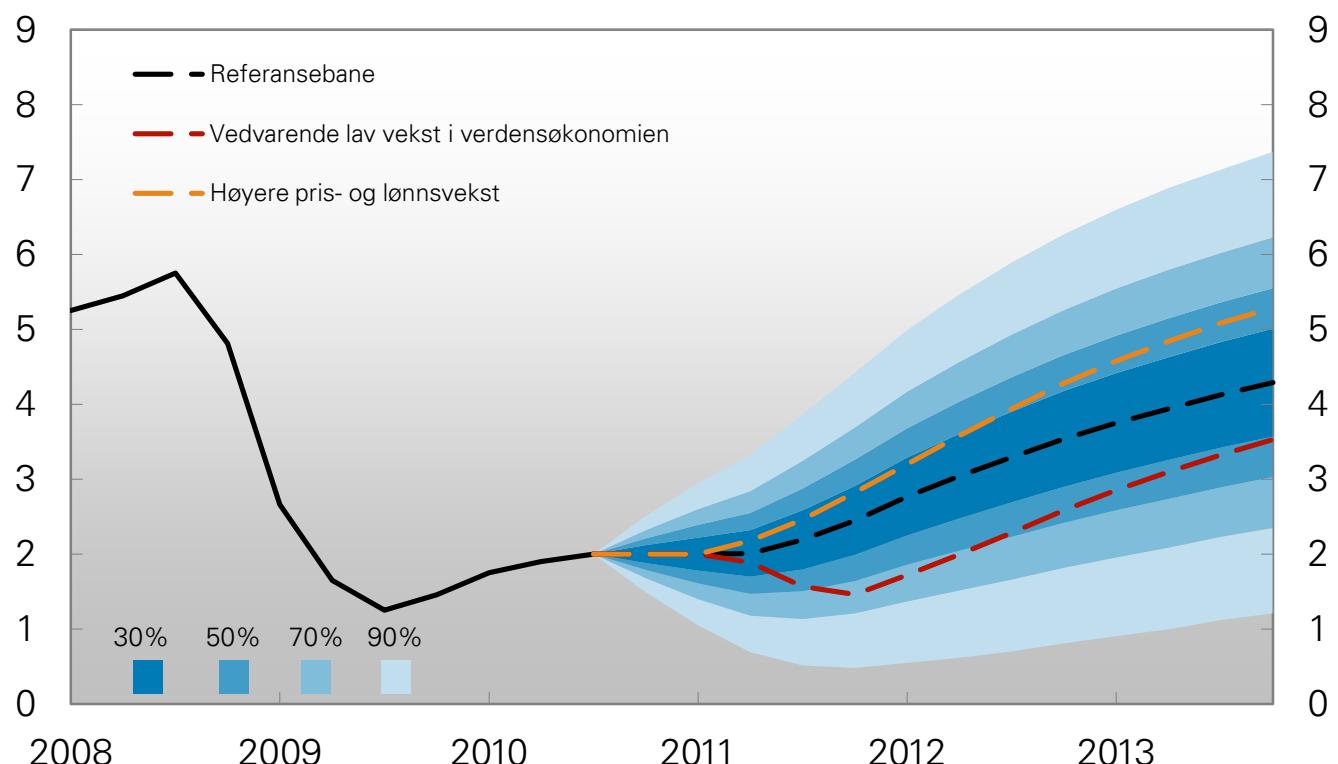
Figur 1.22 Styringsrente og renteutvikling som følger av Norges Banks gjennomsnittlige mønster i rentesettingen.¹⁾ Prosent. 1. kv. 2002 – 2. kv. 2011

1) Renteutviklingen forklares av utviklingen i inflasjon, BNP-vekst i Fastlands-Norge, lønnsvekst og styringsrente hos handelspartnerne. Likningen er estimert over perioden 1. kv. 1999 – 3. kv. 2010. Nærmere utdyping er gitt i *Staff Memo 3/2008*

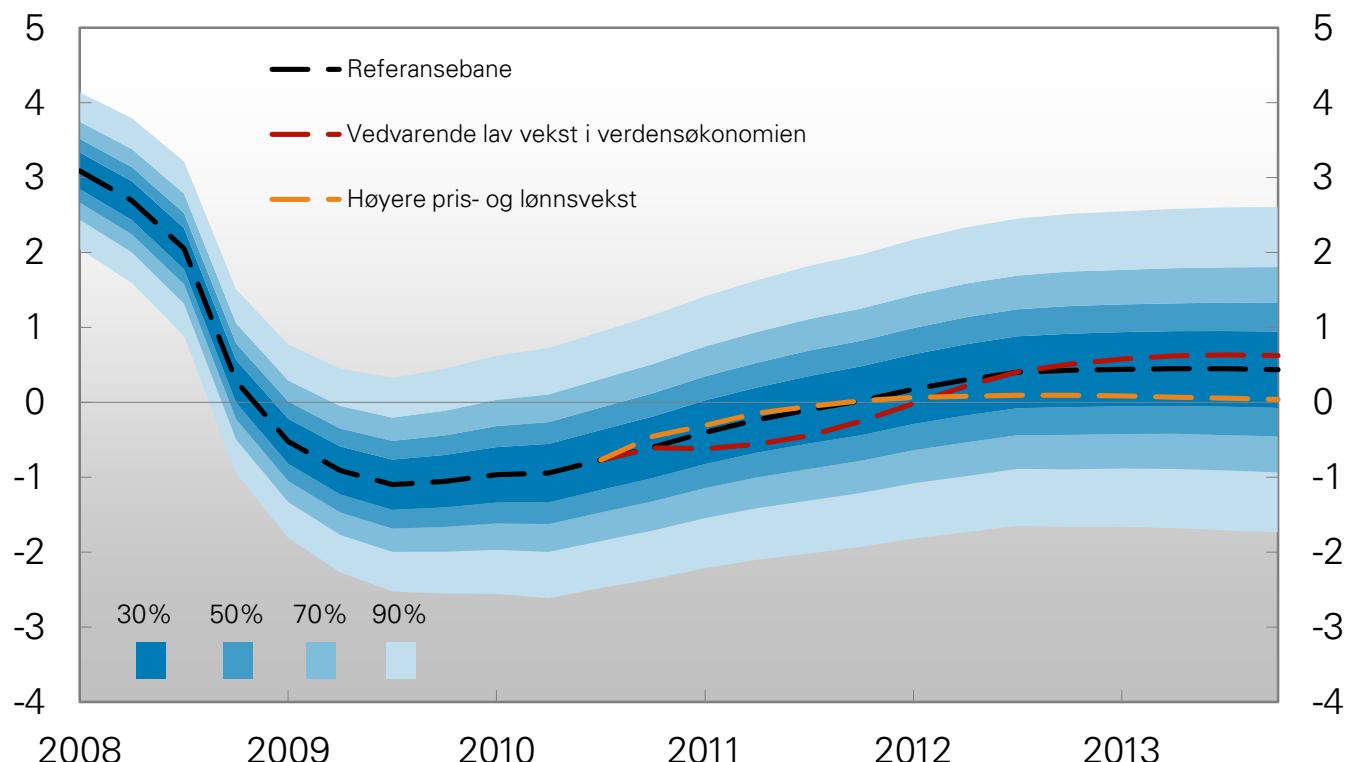
Kilde: Norges Bank

Figur 1.23a Styringsrenten i referansebanen og i de alternative utviklingsbanene
Prosent. 1. kv. 2008 – 4. kv. 2013

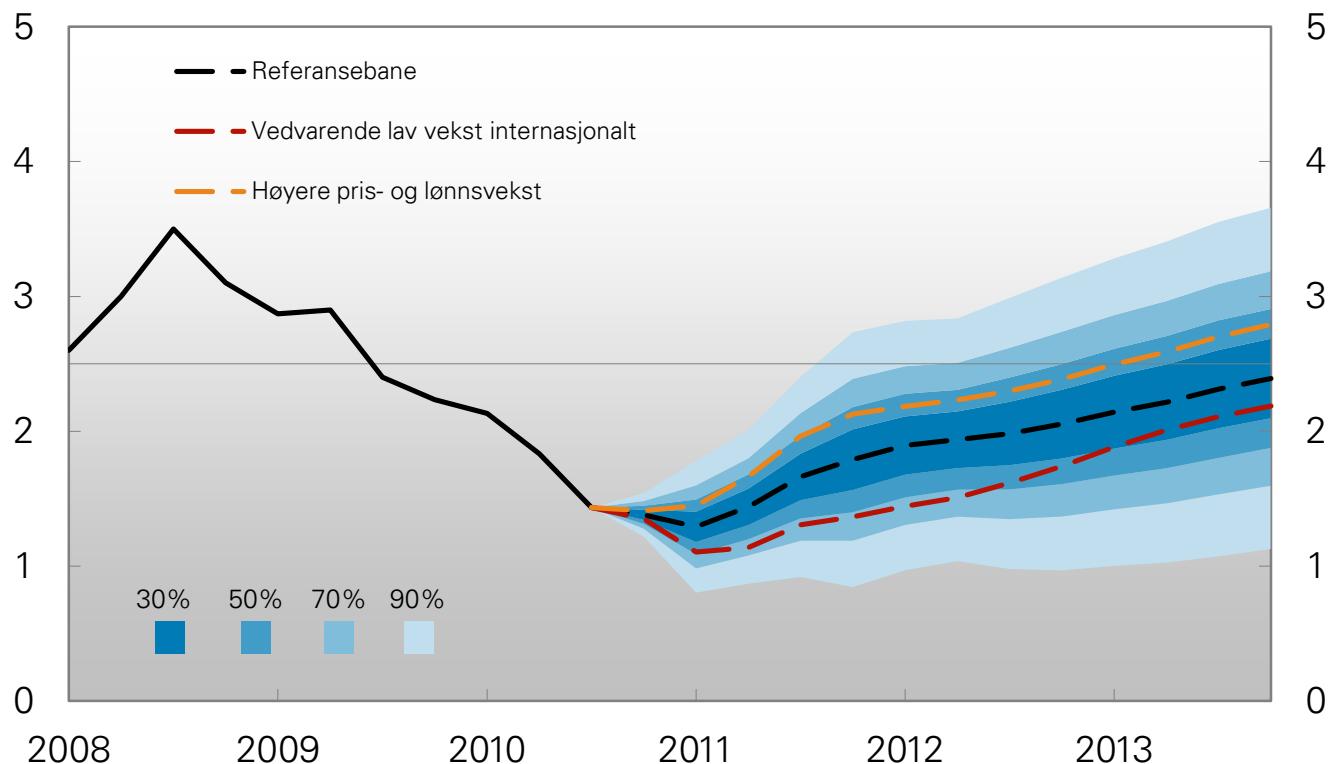
Kilde: Norges Bank

Figur 1.23b Produksjonsgapet i referansebanen og i de alternative utviklingsbanene. Prosent. 1. kv. 2008 – 4. kv. 2013

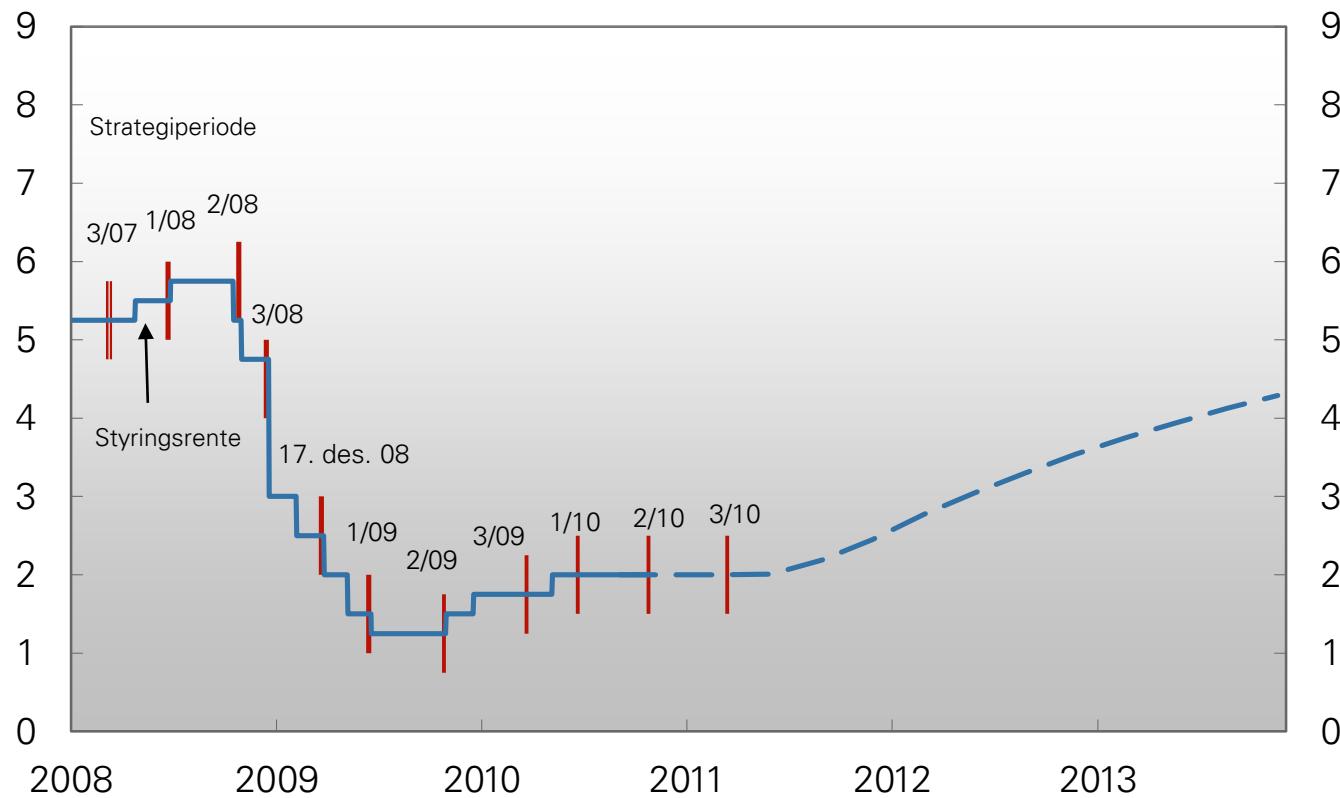
Kilde: Norges Bank

Figur 1.23c KPIXE¹⁾ i referansebanen og i de alternative utviklingsbanene.
Firekvarteralersvekst. Prosent. 1. kv. 2008 – 4. kv. 2013

1) KPI justert for avgiftsendringer og uten midlertidige endringer i energipriser. Fra august 2008 er KPIXE en realtidsserie. Se *Staff Memo* 7/2008 og 3/2009 fra Norges Bank
Kilde: Norges Bank

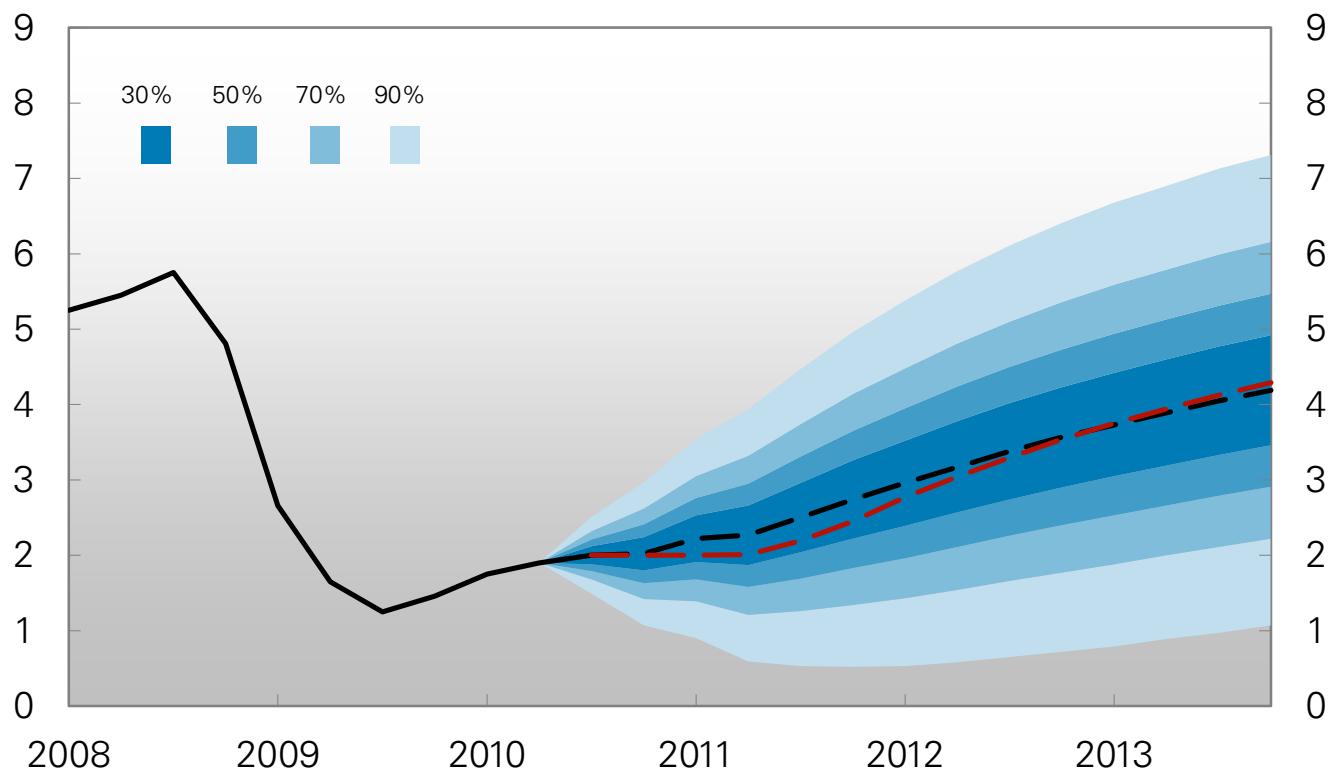
Figur 1.24 Intervall for styringsrenten ved utgangen av hver strategiperiode, faktisk utvikling¹⁾ og anslag på styringsrenten i referansebanen. Prosent.
Januar 2008 – desember 2013

1) Hovedstyrets rentebeslutning 27. oktober 2010 er ikke innarbeidet

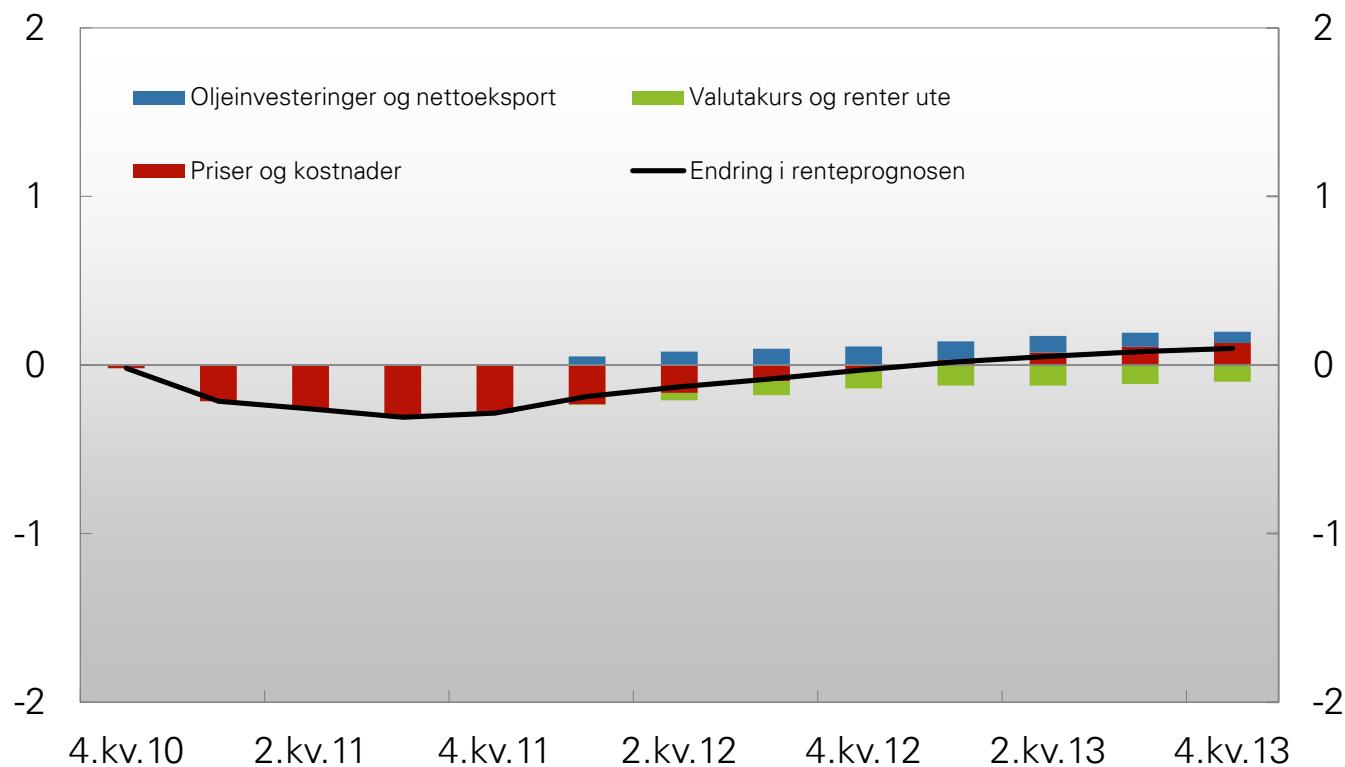
Kilde: Norges Bank

Figur 1 Styringsrenten i referansebanen fra PPR 2/10 med usikkerhetsvifte og styringsrenten i referansebanen fra PPR 3/10 (rød linje). Prosent.
Kvartalstall. 1. kv. 2008 – 4. kv. 2013

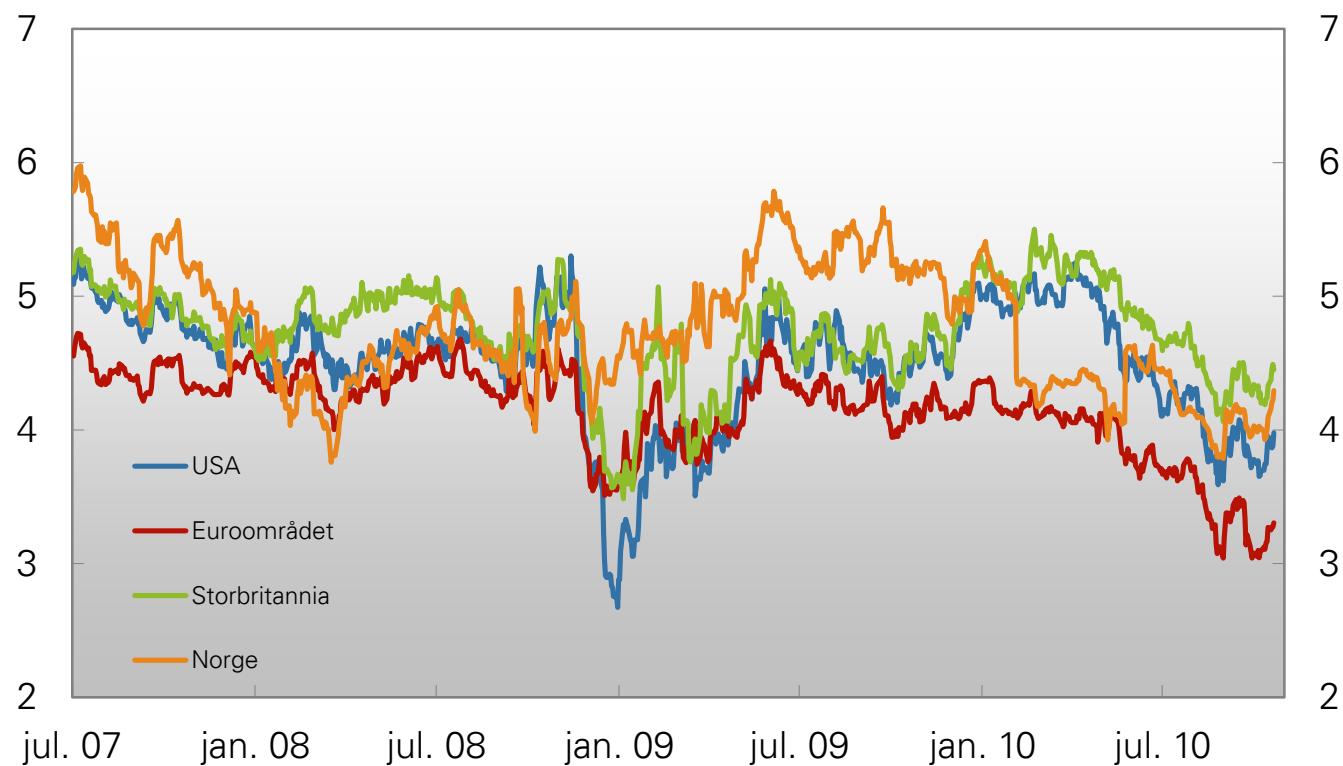
Kilde: Norges Bank

Figur 2 Faktorer bak endringer i renteprognosene fra PPR 2/10.
Akkumulerte bidrag. Prosentenheter. 4. kv. 2010 – 4. kv. 2013

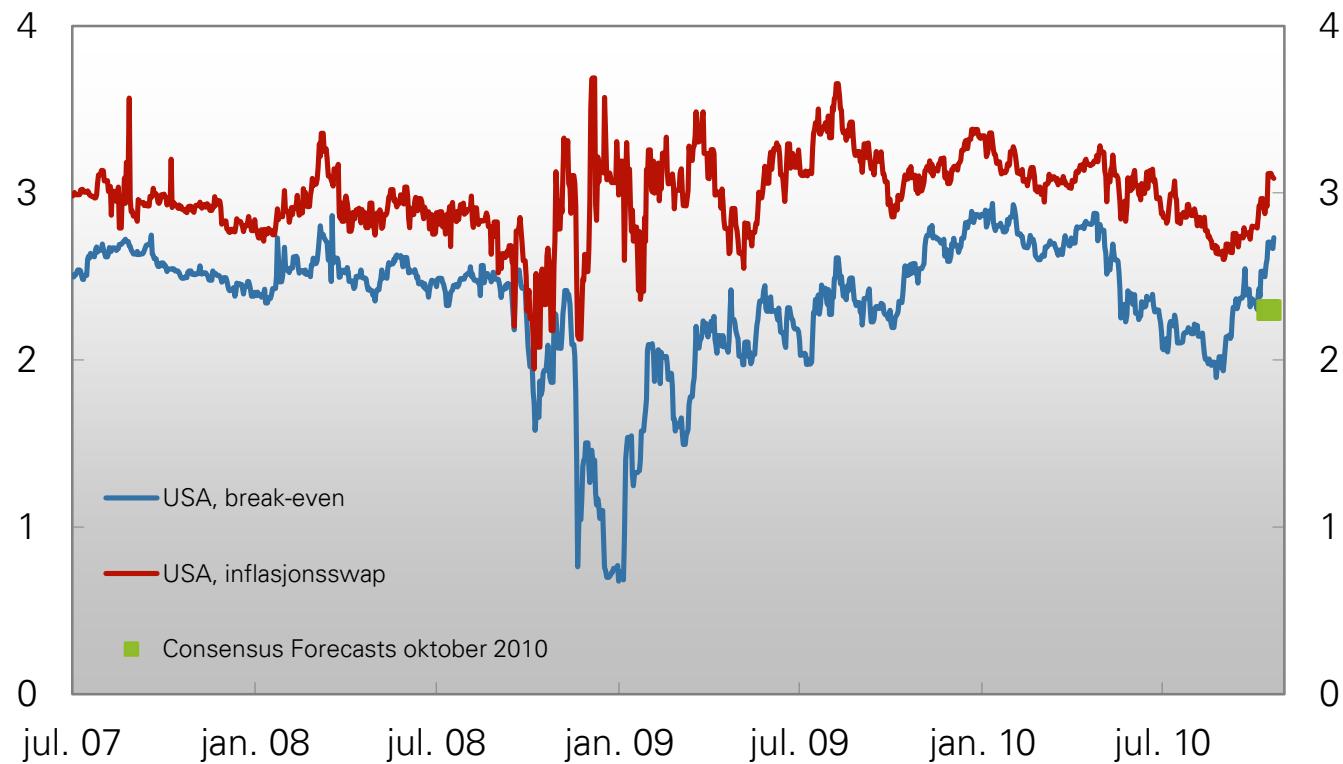
Kilde: Norges Bank

Figur 1 Langsiktige nominelle implisitte terminrenter. 5 år om 5 år.
Statsrenter. Prosent. 1. juli 2007 – 21. oktober 2010

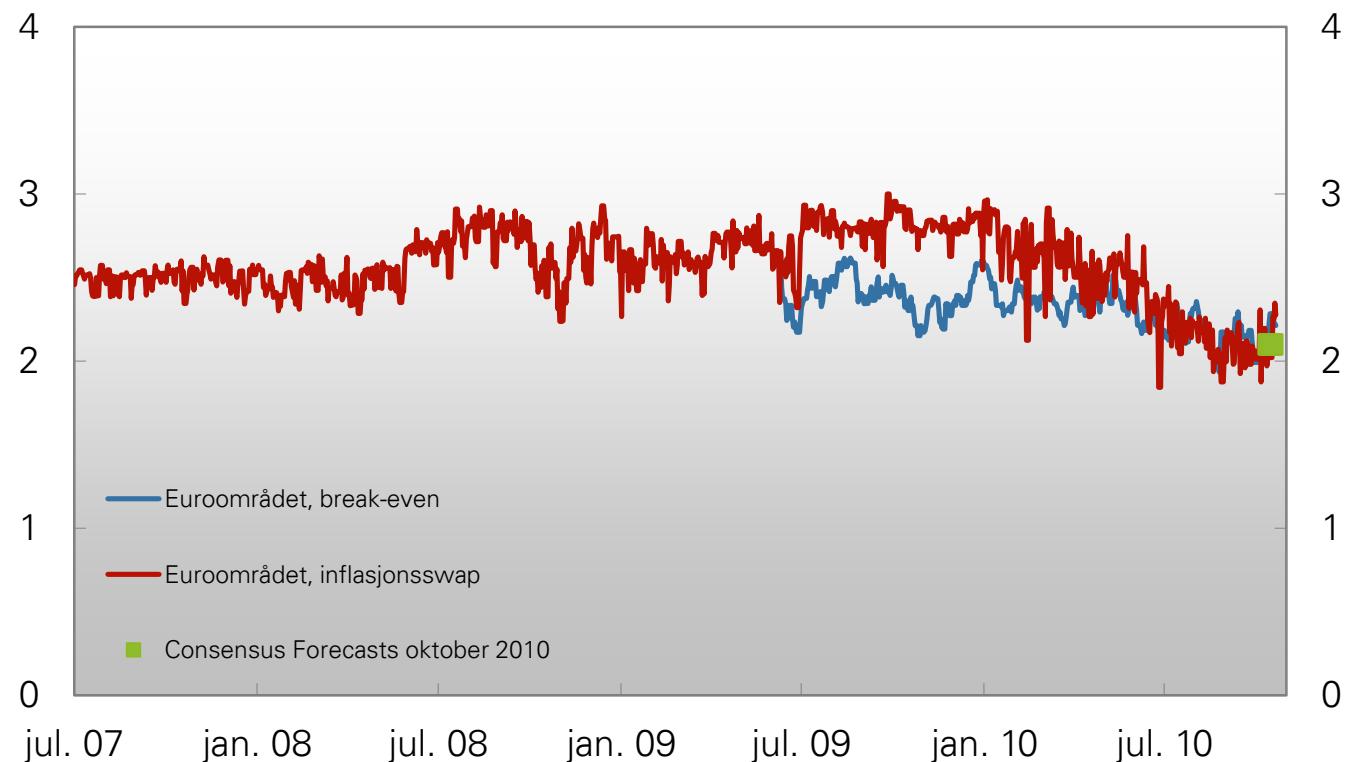
Kilde: Thomson Reuters

Figur 2 Langsiktige inflasjonsforventninger. USA. 5 år om 5 år.
Prosent. 1. juli 2007 – 21. oktober 2010

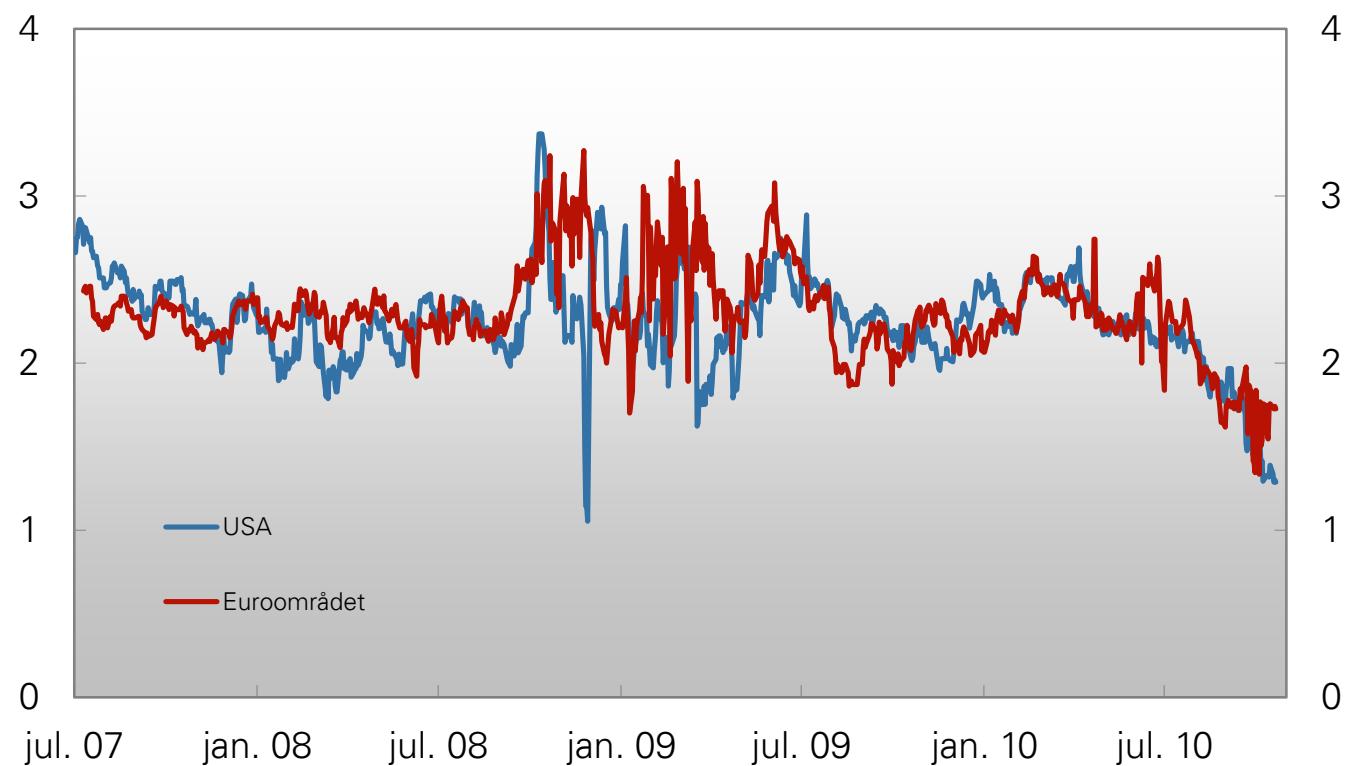
Kilde: Bloomberg L.P.

Figur 3 Langsiktige inflasjonsforventninger. Euroområdet. 5 år om 5 år.
1. juli 2007 – 21. oktober 2010

Kilde: Bloomberg L.P.

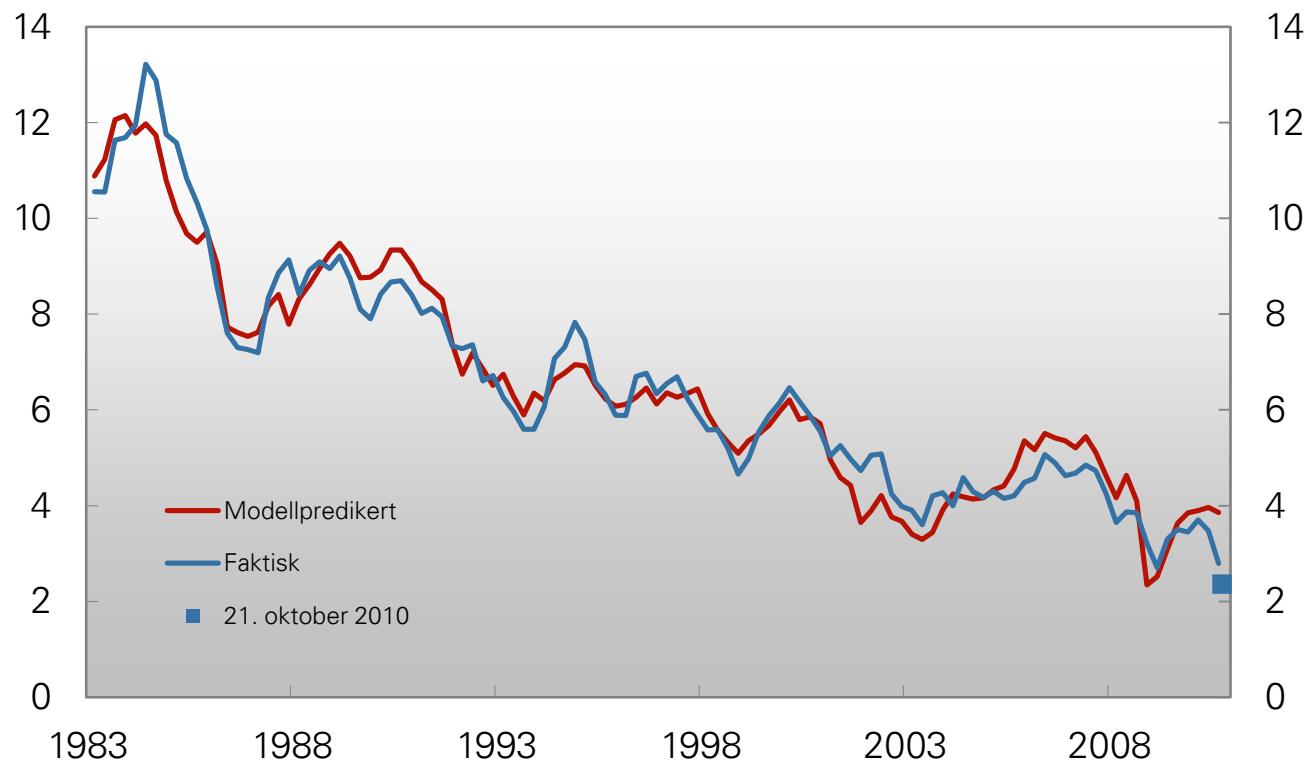
Figur 4 Realrenter¹⁾. USA og euroområdet. 5 år om 5 år.
Prosent. 1. juli 2007 – 21. oktober 2010

1) Realrenter slik de prises i realrenteobligasjoner

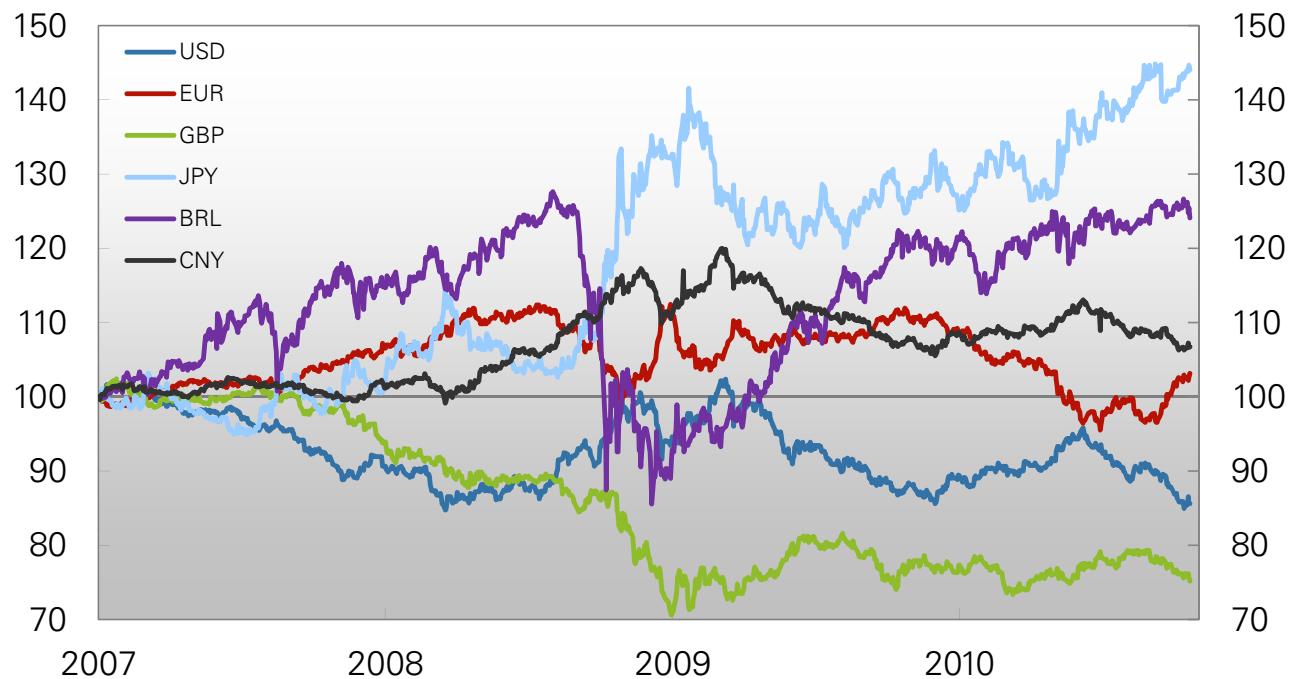
Kilde: Thomson Reuters

Figur 5 Faktisk og modellpredikert 10-års statsrente. USA.
Prosent. 1. kvartal 1983 – 3. kvartal 2010

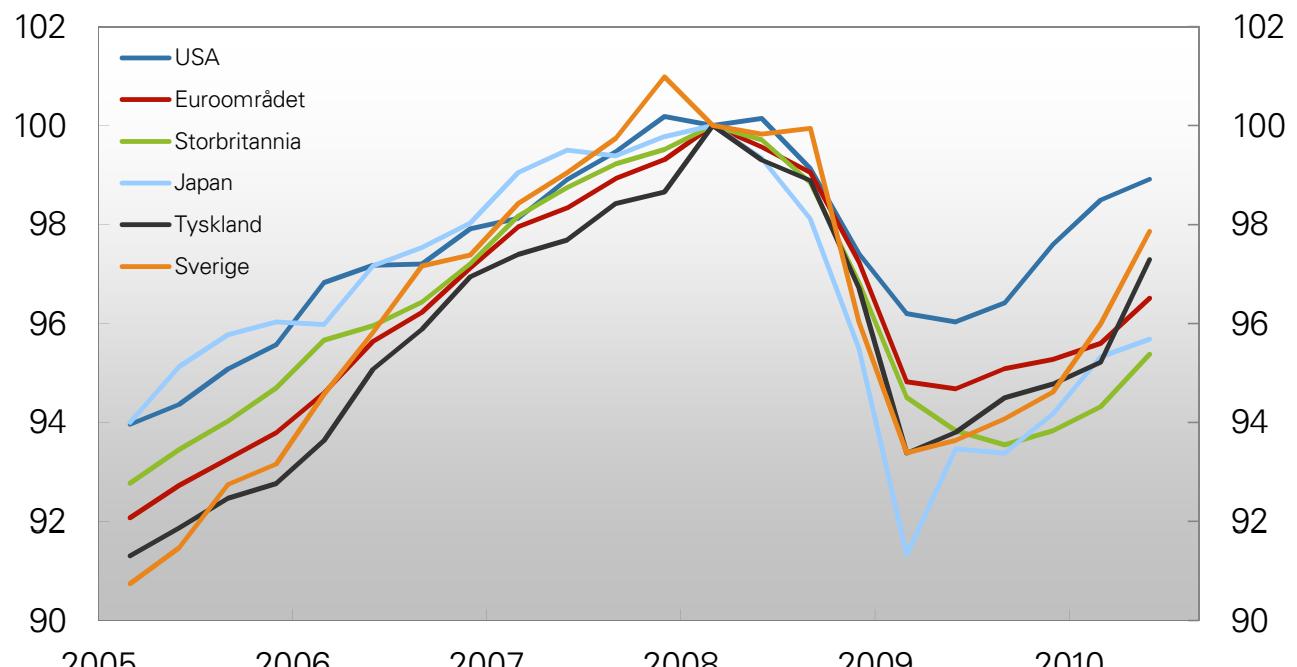
Kilde: Bloomberg L.P., Norges Bank og Thomson Reuters

Figur 2.1 Effektive valutakurser.¹⁾ Indeks, 1. januar 2007 = 100.
1. januar 2007 – 21. oktober 2010

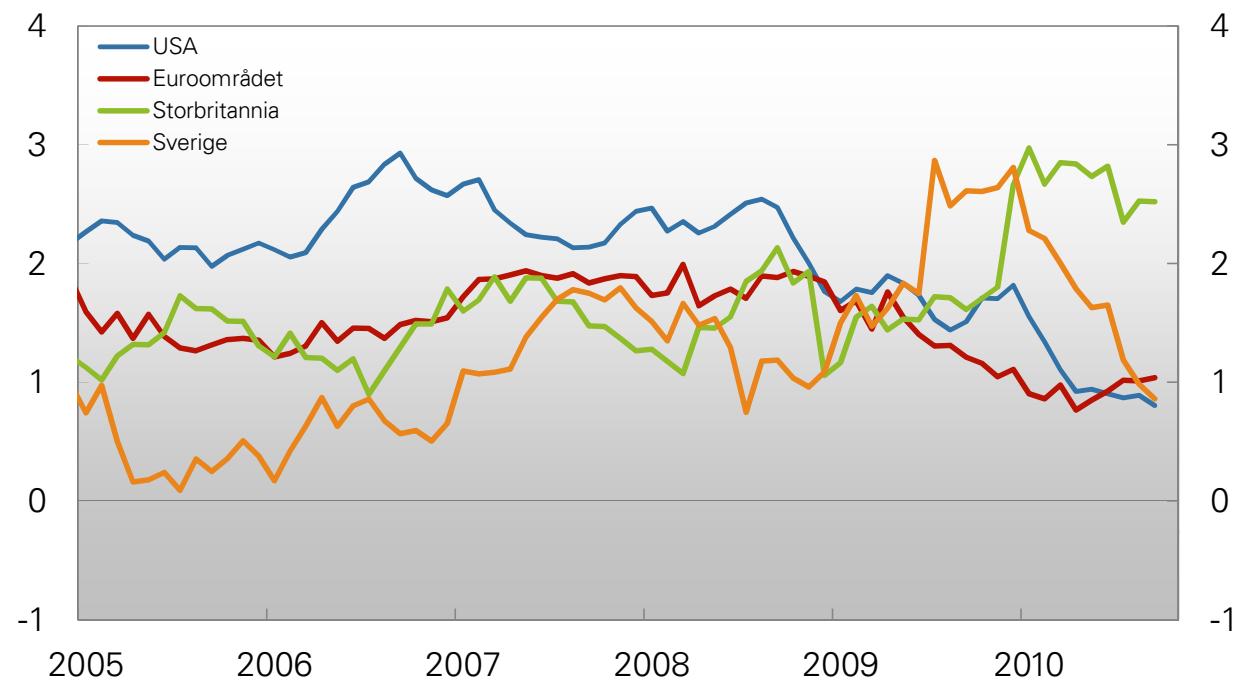
1) Stigende kurve betyr sterkere kurs
Kilder: Bank of England, JPMorgan og Norges Bank

Figur 2.2 BNP i industriland. Indeks, 1. kvartal 2008 = 100.
1. kv. 2005 – 2. kv. 2010

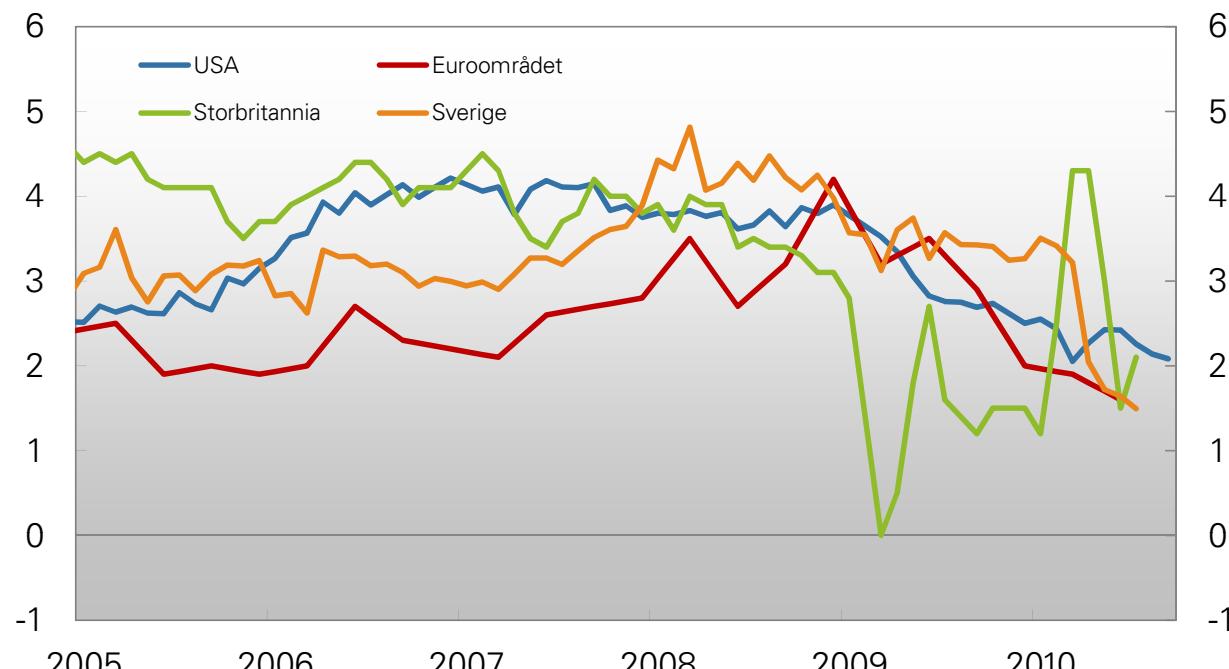
Kilde: Thomson Reuters

Figur 2.3 Konsumpriser uten matvarer og energi.¹⁾ Tolvmånedersvekst.
Prosent. Januar 2005 – september 2010

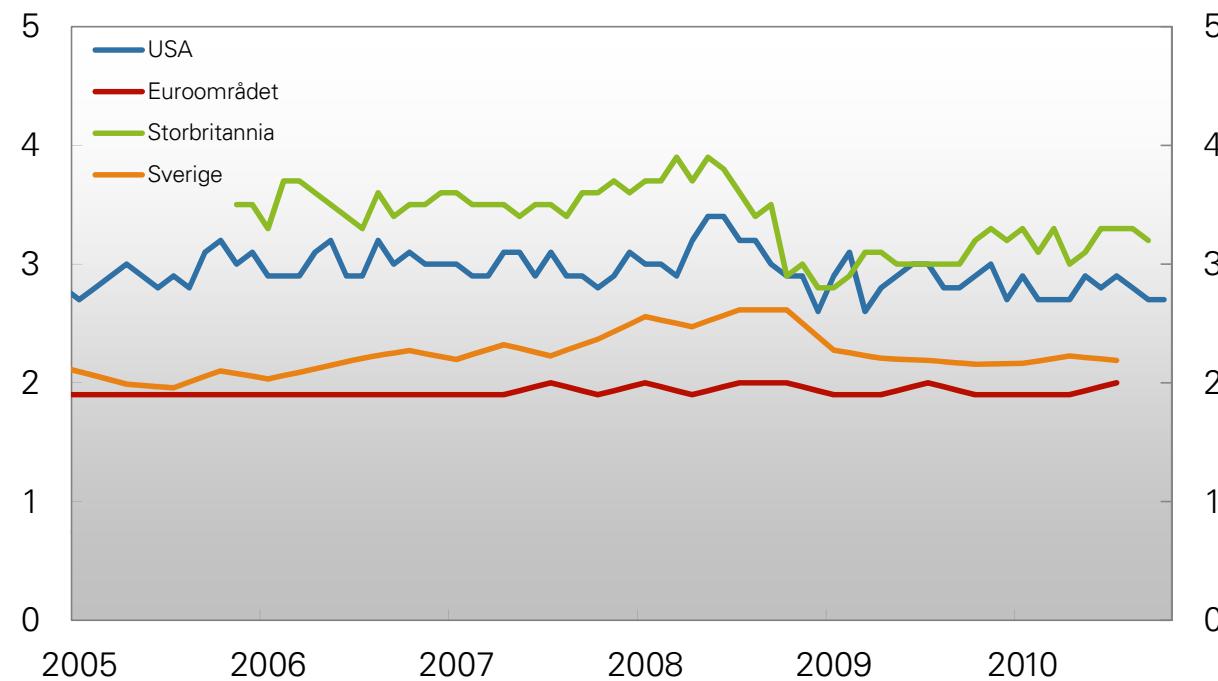
1) HICP utenom energi, mat, alkohol og tobakk for euroområdet, Storbritannia og Sverige
Kilde: Thomson Reuters

Figur 2.4 Lønnsvekst i industriland. Tolvmånedersvekst. Prosent.
Januar 2005 – september 2010

Kilde: Thomson Reuters

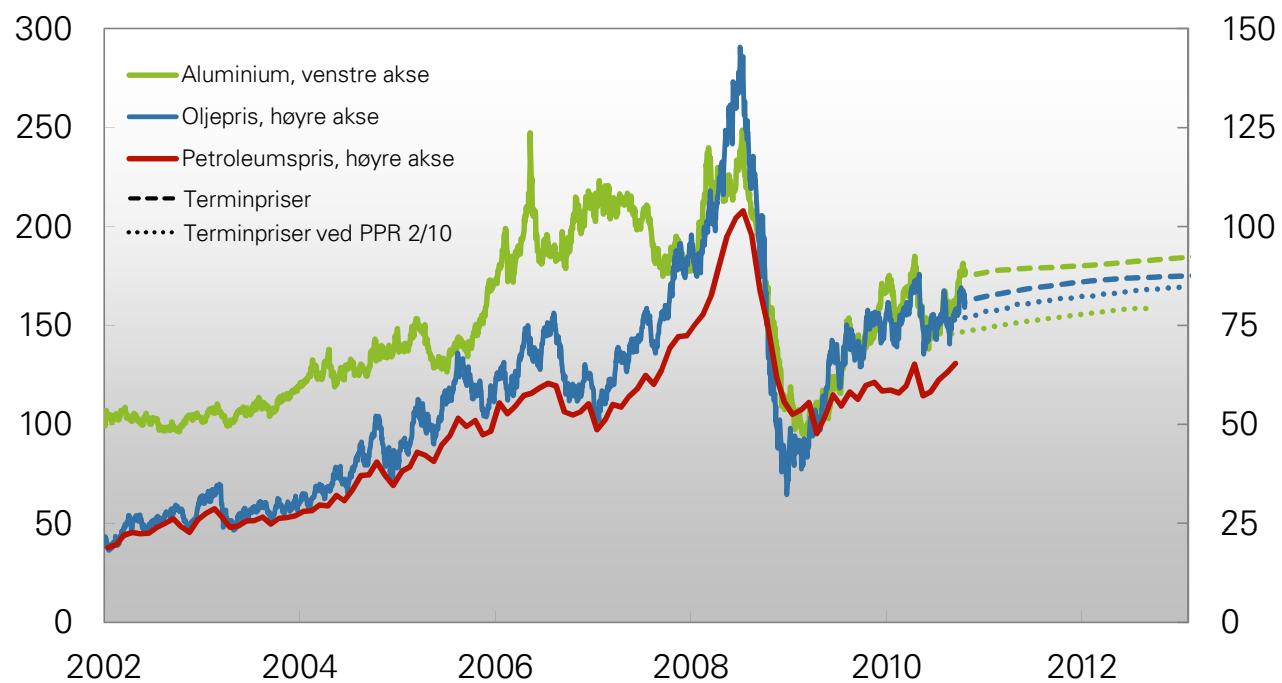
Figur 2.5 Langsiktige inflasjonsforventninger basert på spørreundersøkelser.¹⁾
Januar 2005 – oktober 2010

1) USA: University of Michigan 5-års inflasjonsforventninger. Storbritannia: YouGov/Citigroup inflasjonsforventninger neste 5-10 år. Euroområdet: ECB Survey of Professional Forecasters (SPF) 5-års inflasjonsforventninger. Sverige: Prospera/SCB 5-års inflasjonsforventninger
Kilde: Thomson Reuters

Figur 2.6 Oljepris (Brent Blend) og pris på norsk petroleumsekspорт¹⁾ (USD/fat), samt aluminiumspriser (USD/tonn). Indeks, januar 2002 = 100.

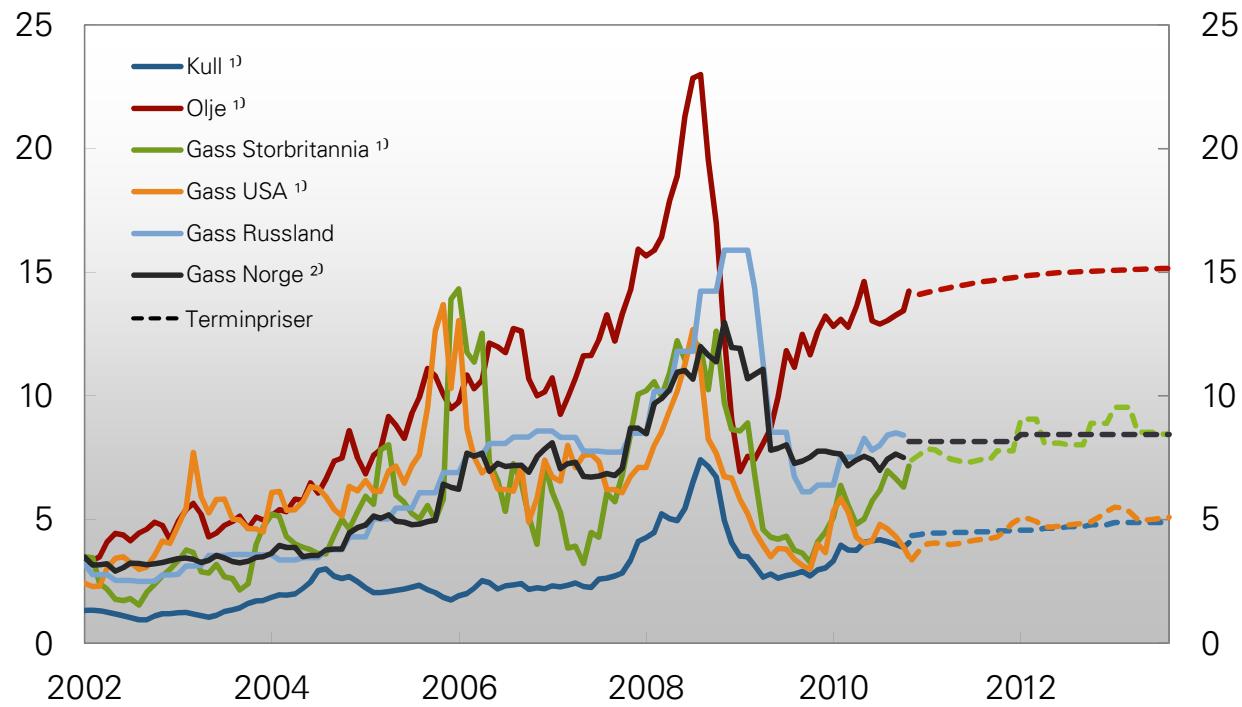
Januar 2002 – mai 2013

1) Vektet gjennomsnitt av norsk råolje- og gasseksport

Kilder: Statistisk sentralbyrå, Thomson Reuters og Norges Bank

Figur 2.7 Priser på kull, råolje og naturgass. USD per MMBTU.
Januar 2002 – august 2013

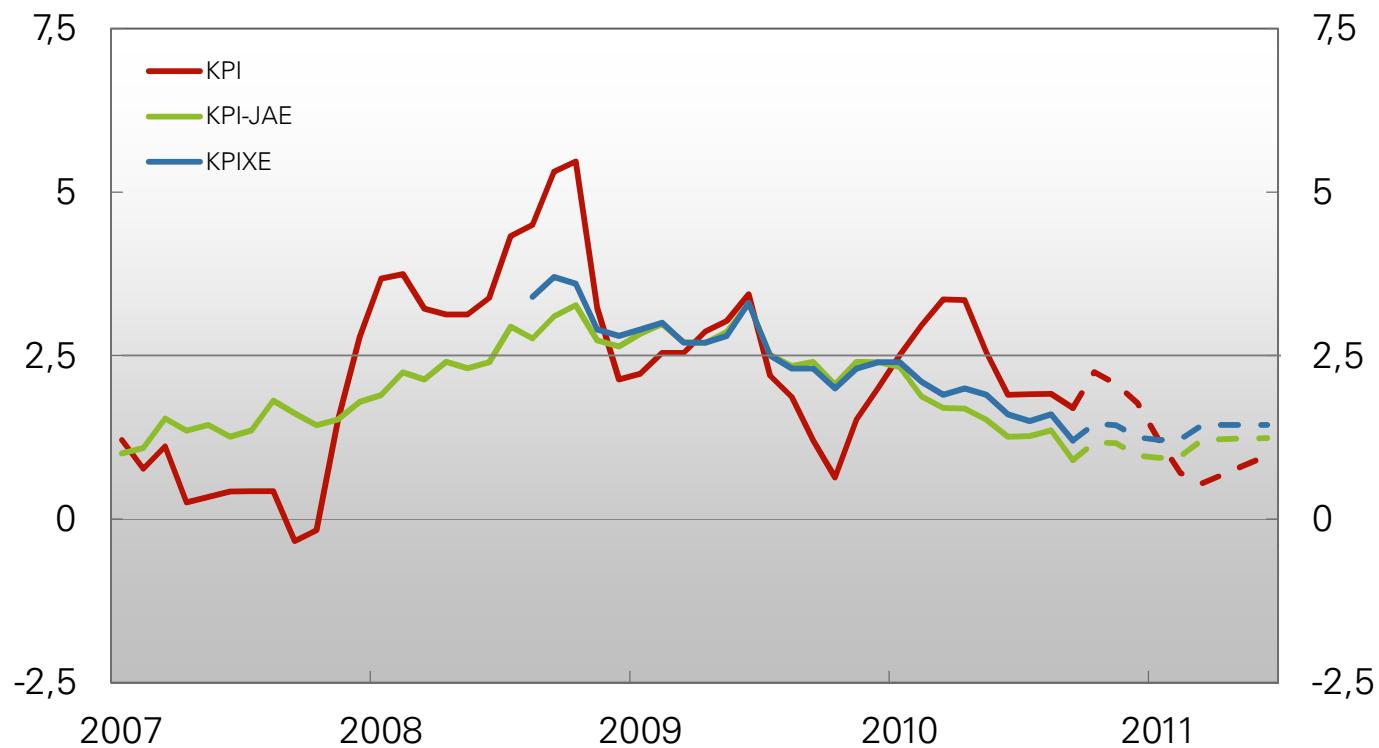

1) For oktober 2010 er gjennomsnitt av dagstall brukt.

2) For Norge er beregning av fremtidig gasspris basert på forutsetninger i Nasjonalbudsjettet 2011

Kilder: IMF, Thomson Reuters, Statistisk sentralbyrå, Finansdepartementet og Norges Bank

Figur 2.8 KPI, KPI-JAE¹⁾ og KPIXE²⁾. Tolvmånedersvekst. Prosent.
Januar 2007 – juni 2011³⁾

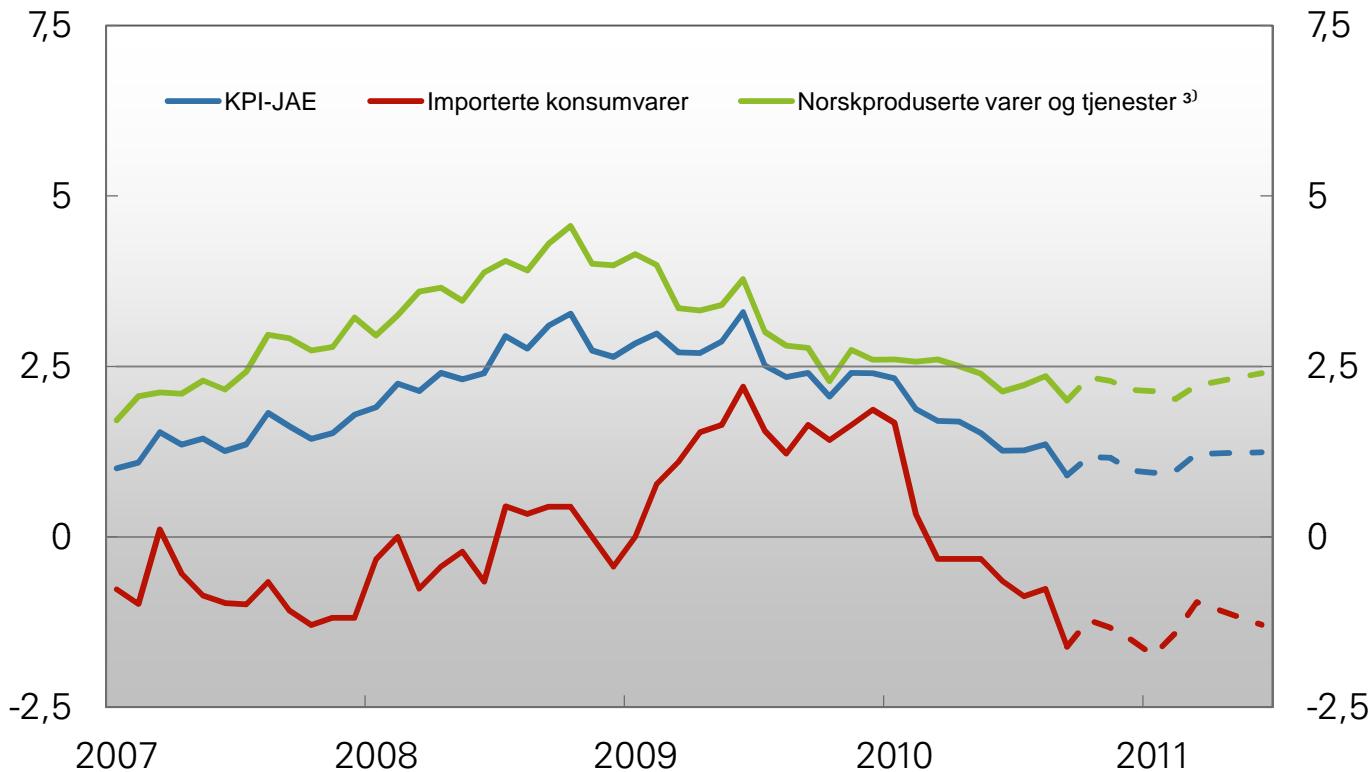
1) KPI justert for avgiftsendringer og uten energivarer

2) KPI justert for avgiftsendringer og uten midlertidige endringer i energipriser. Reeltidstall.
Se *Staff Memo* 7/2008 og 3/2009 fra Norges Bank

3) Anslag for oktober 2010 – juni 2011 (stiplet). Månedstall fram til mars 2011, deretter
kvartalstall

Kilder: Statistisk sentralbyrå og Norges Bank

Figur 2.9 KPI-JAE¹⁾. Totalt og fordelt etter leveringssektorer.
Tolvmånedersvekst. Prosent. Januar 2007 – juni 2011²⁾

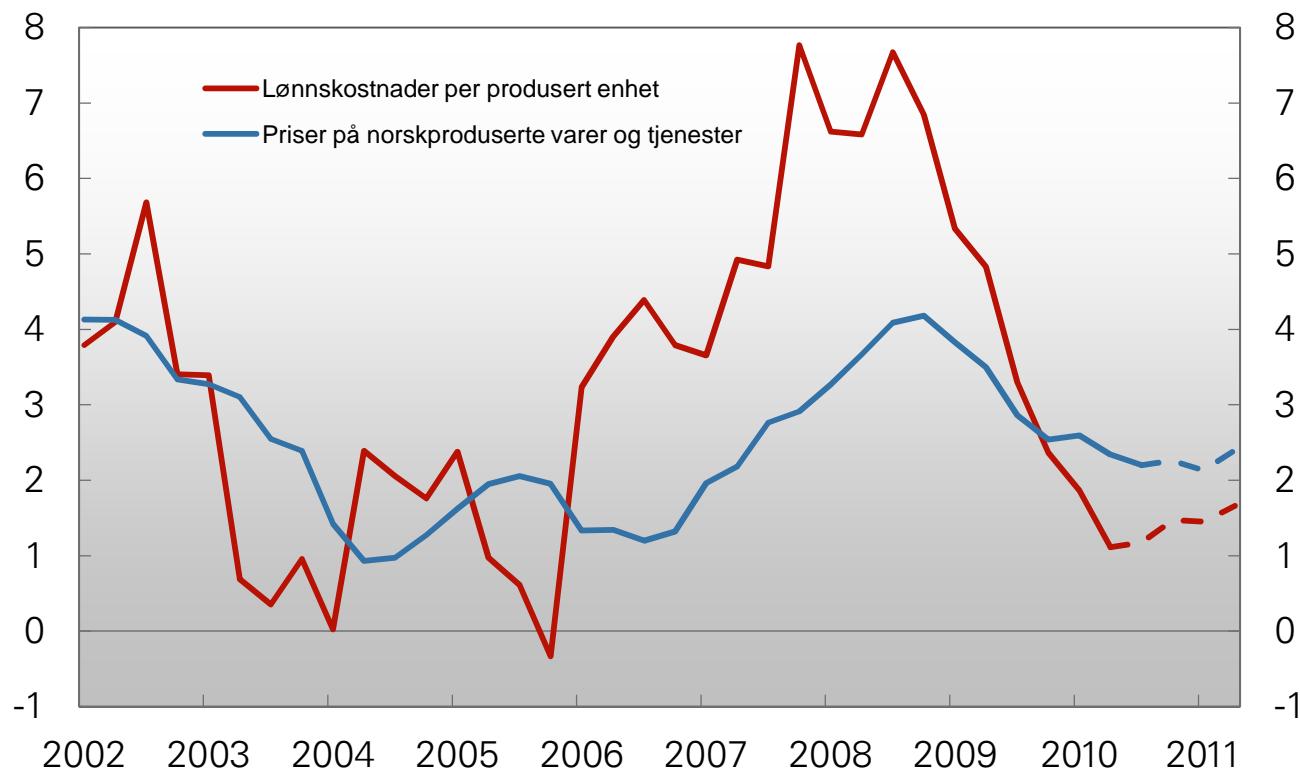
1) KPI justert for avgiftsendringer og uten energivarer

2) Anslag for oktober 2010 – juni 2011 (stiplet). Månedstall fram til mars 2011,
deretter kvartalstall

3) Norges Banks beregninger

Kilder: Statistisk sentralbyrå og Norges Bank

Figur 2.10 Lønnskostnader per produsert enhet i Fastlands-Norge¹⁾ og priser på norskproduserte varer og tjenester i KPI-JAE.²⁾
Firekvertalersvekst. Prosent. 1. kv. 2002 – 2. kv. 2011²⁾

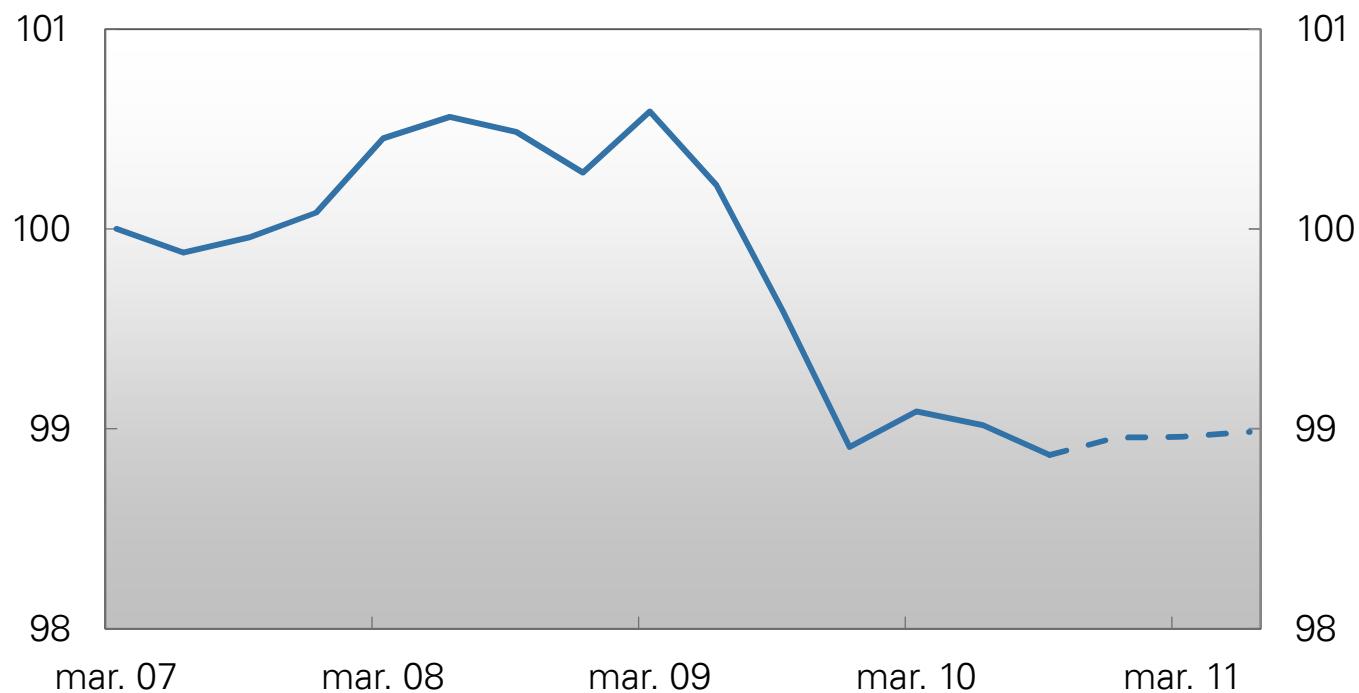

1) Anslag for 3. kv. 2010 – 2. kv. 2011 (stiplet)

2) Norges Banks beregninger. Anslag for 4. kv. 2010 – 2. kv. 2011 (stiplet)

Kilder: Statistisk sentralbyrå og Norges Bank

Figur 2.11 Indikator for internasjonale prisimpulser til importerte konsumvarer
målt i utenlandsk valuta. Indeks, 1. kv. 2007 = 100. 1. kv. 2007 – 2. kv. 2011¹⁾

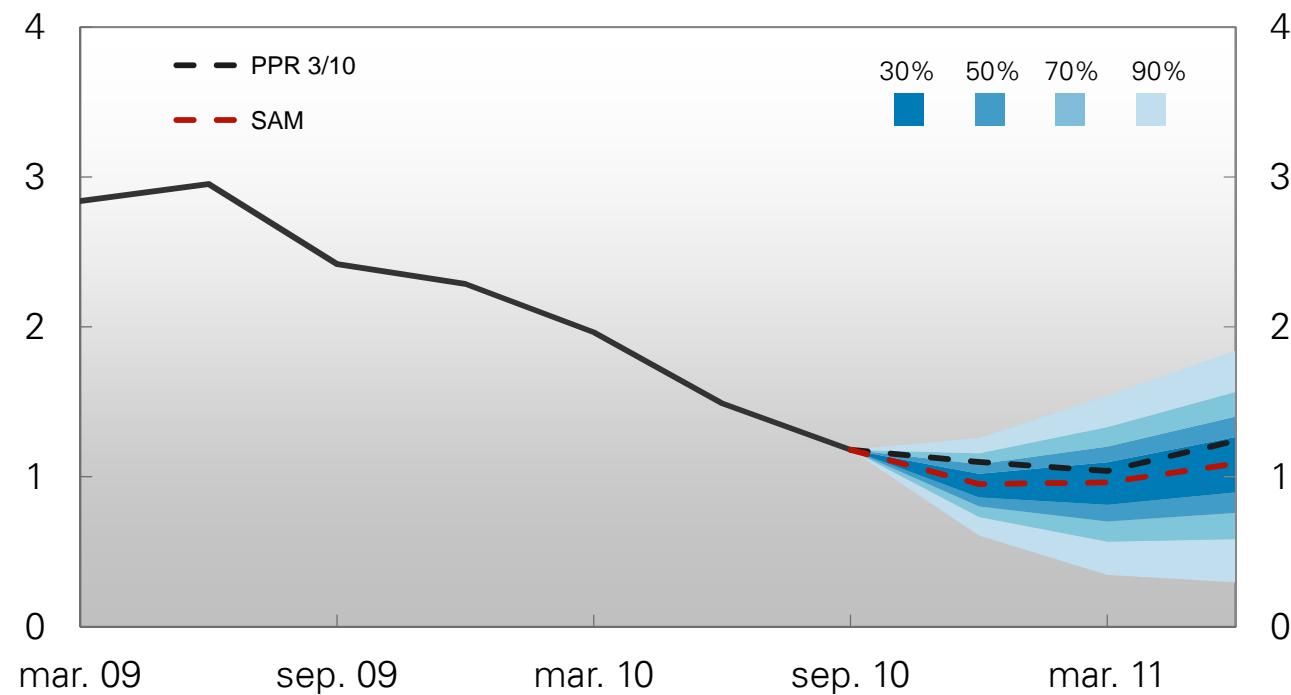

1) Anslag for 4. kv. 2010 – 2. kv. 2011 (stiplet)

Kilde: Norges Bank

Figur 2.12 KPI-JAE¹⁾. Faktisk utvikling, anslag i referansebanen og fremskrivninger fra SAM²⁾ med usikkerhetsvifte.

Firekvarteralersvekst. Prosent. 1. kv. 2009 – 2. kv. 2011³⁾

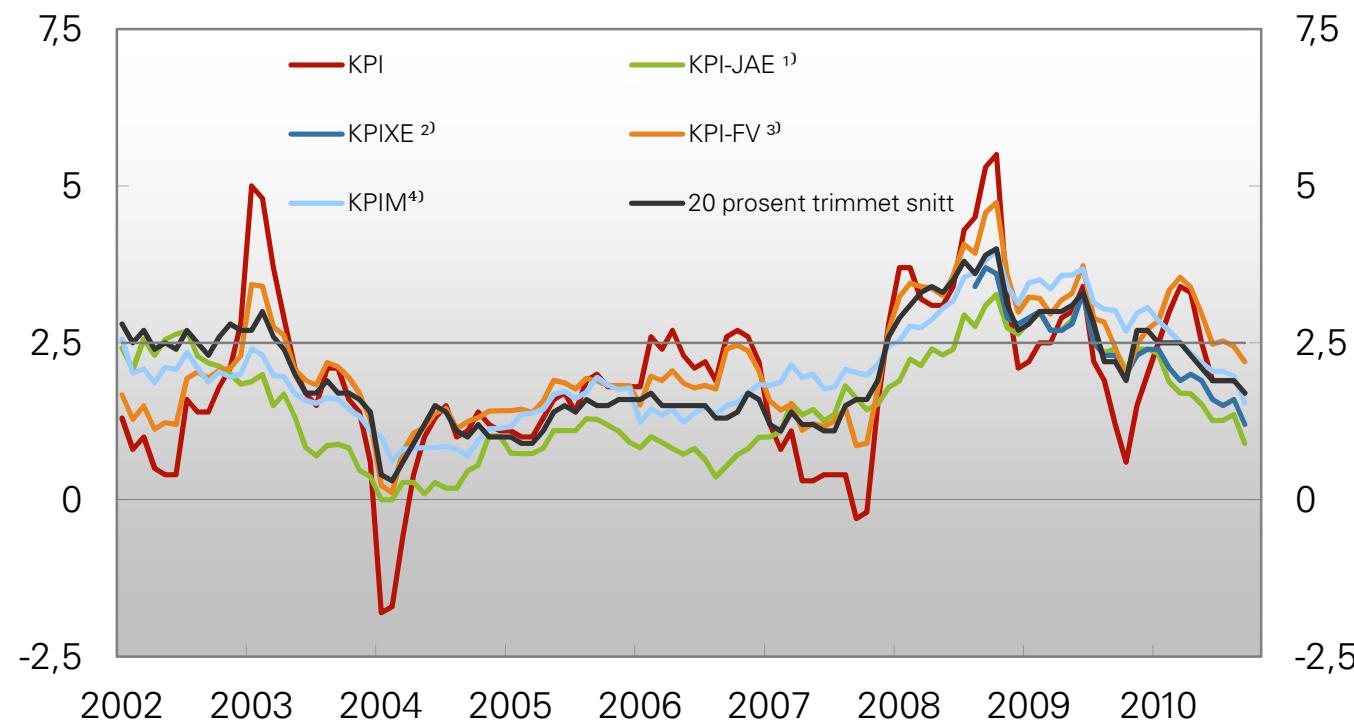
1) KPI justert for avgiftsendringer og uten energivarier

2) System for sammenveiing av korttidsmodeller

3) Anslag for 4. kv. 2010 – 2. kv. 2011 (stiplet)

Kilder: Statistisk sentralbyrå og Norges Bank

Figur 1 Konsumpriser. Tolvmånedersvekst. Prosent.
Januar 2002 – september 2010

1) KPI justert for avgiftsendringer og uten energivarier

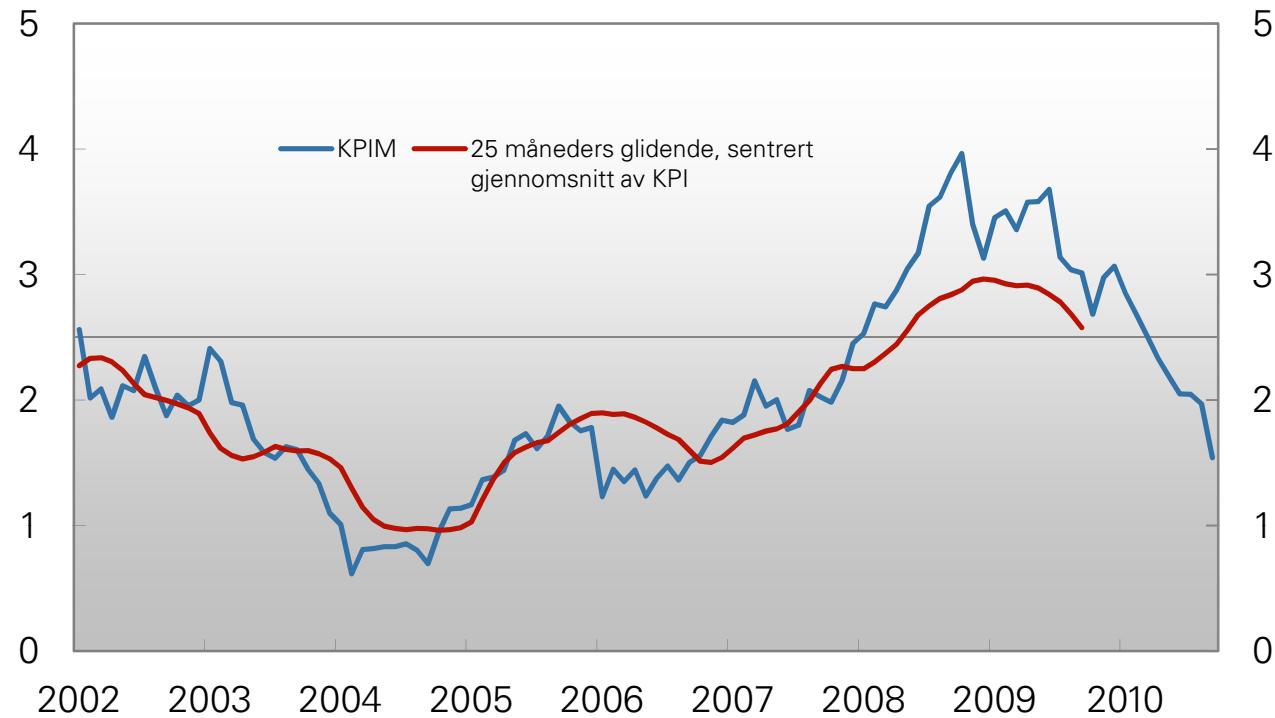
2) KPI justert for avgiftsendringer og uten midlertidige endringer i energipriser. KPIXE er en realtidsserie. Se *Staff Memo* 7/2008 og 3/2009 fra Norges Bank

3) KPI justert for frekvens av prisendringer. Se *Aktuell kommentar* 7/2009 fra Norges Bank

4) Modellbasert indikator for underliggende inflasjon. Se *Aktuell kommentar* 5/2010 fra Norges Bank

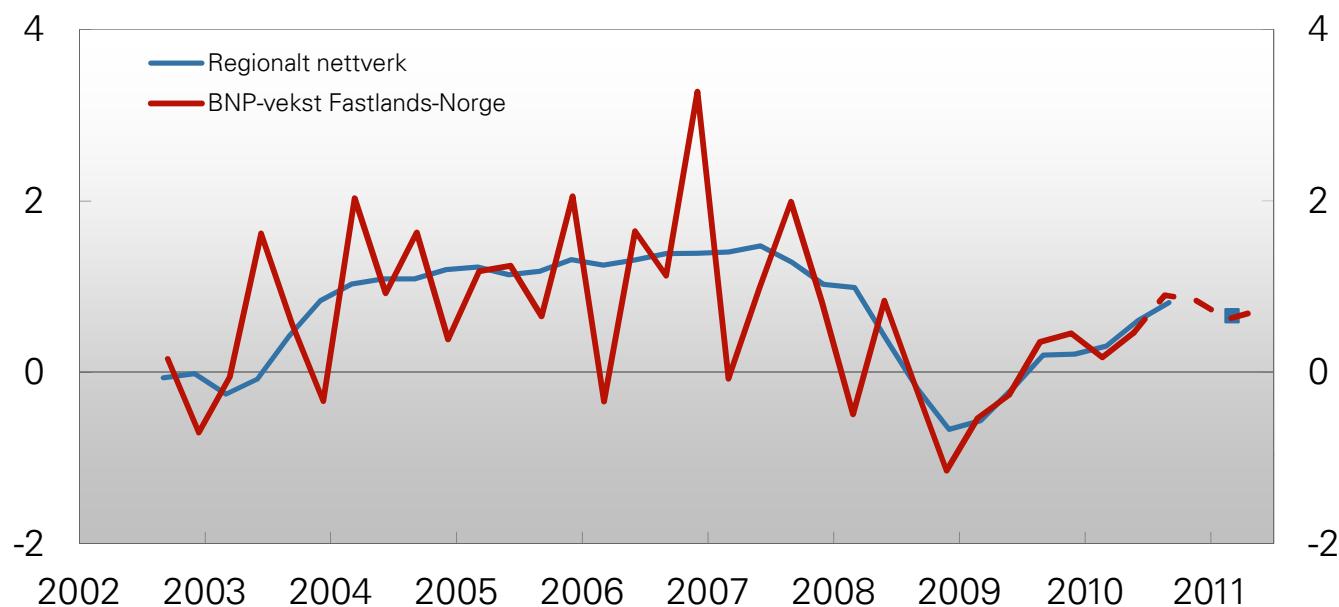
Kilder: Statistisk sentralbyrå og Norges Bank

Figur 2 KPIM¹⁾ og 25 måneders glidende, sentrert gjennomsnitt av KPI.
Tolv månedersvekst. Prosent. Januar 2002 – september 2010

1) Modellbasert indikator for underliggende inflasjon, se *Aktuell kommentar* 5/2010 fra Norges Bank
Kilder: Statistisk sentralbyrå og Norges Bank

Figur 2.13 BNP Fastlands-Norge¹⁾ og Norges Banks regionale nettverks indikator for vekst i produksjon siste tre måneder og forventet vekst i produksjon neste seks måneder. Kvartalsvekst. Prosent.
3. kv. 2002 – 2. kv. 2011²⁾

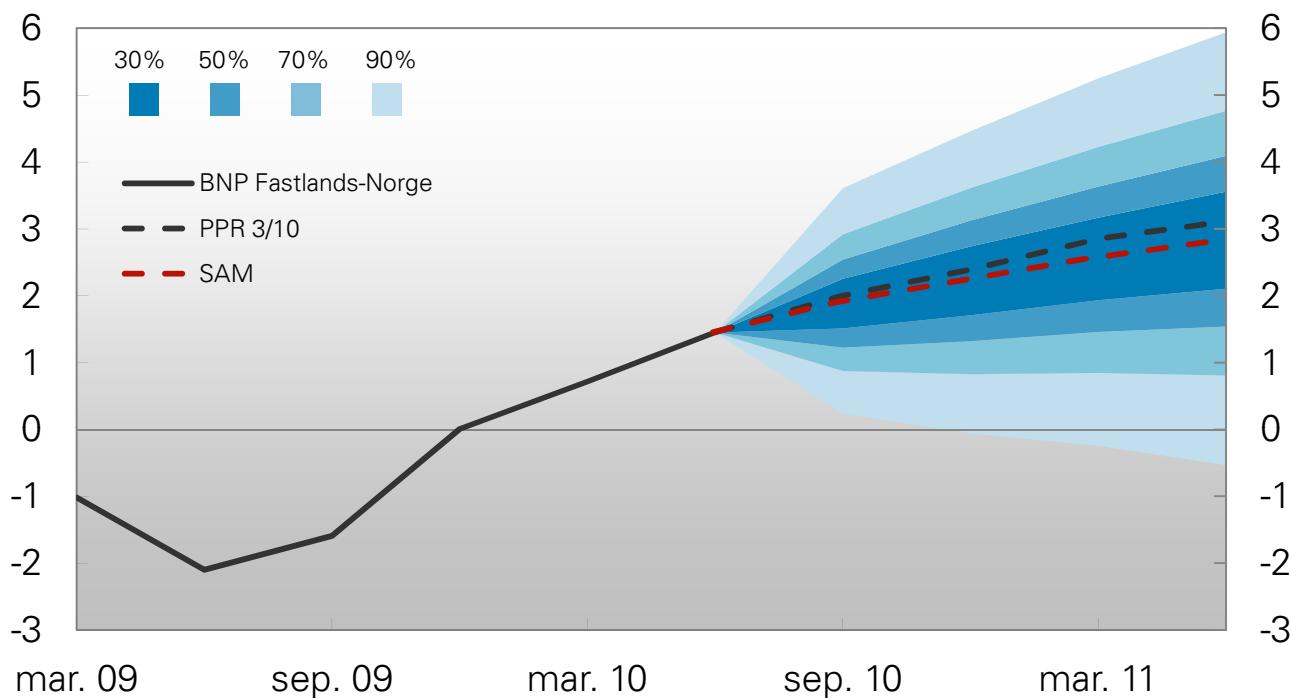

1) Sesongjusterte tall. Volum

2) Siste observasjon i regionalt nettverk er september 2010. Siste observasjon for BNP-vekst er 2. kvartal 2010. Anslag for 3. kv 2010 – 2. kv. 2011 (stiplet)

Kilder: Statistisk sentralbyrå og Norges Banks regionale nettverk

Figur 2.14 BNP for Fastlands-Norge. Faktisk utvikling, anslag i referansebanen og fremskrivninger fra SAM¹⁾ med usikkerhetsvifte. Firekvartalsvekst. Volum. Sesongjustert. Prosent. 1. kv. 2009 – 2. kv. 2011²⁾

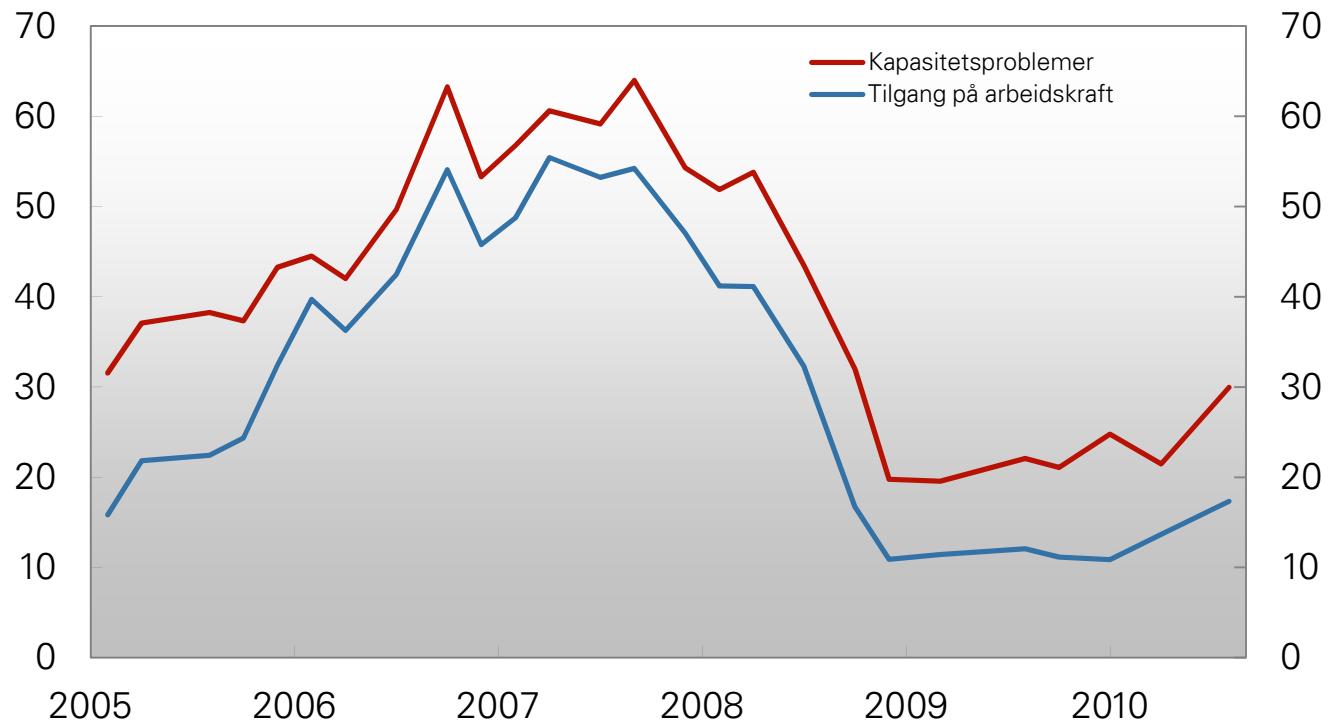

1) System for sammenveiing av kortidsmodeller

2) Anslag for 3. kv. 2010 – 2. kv. 2011(stiplet)

Kilder: Statistisk sentralbyrå og Norges Bank

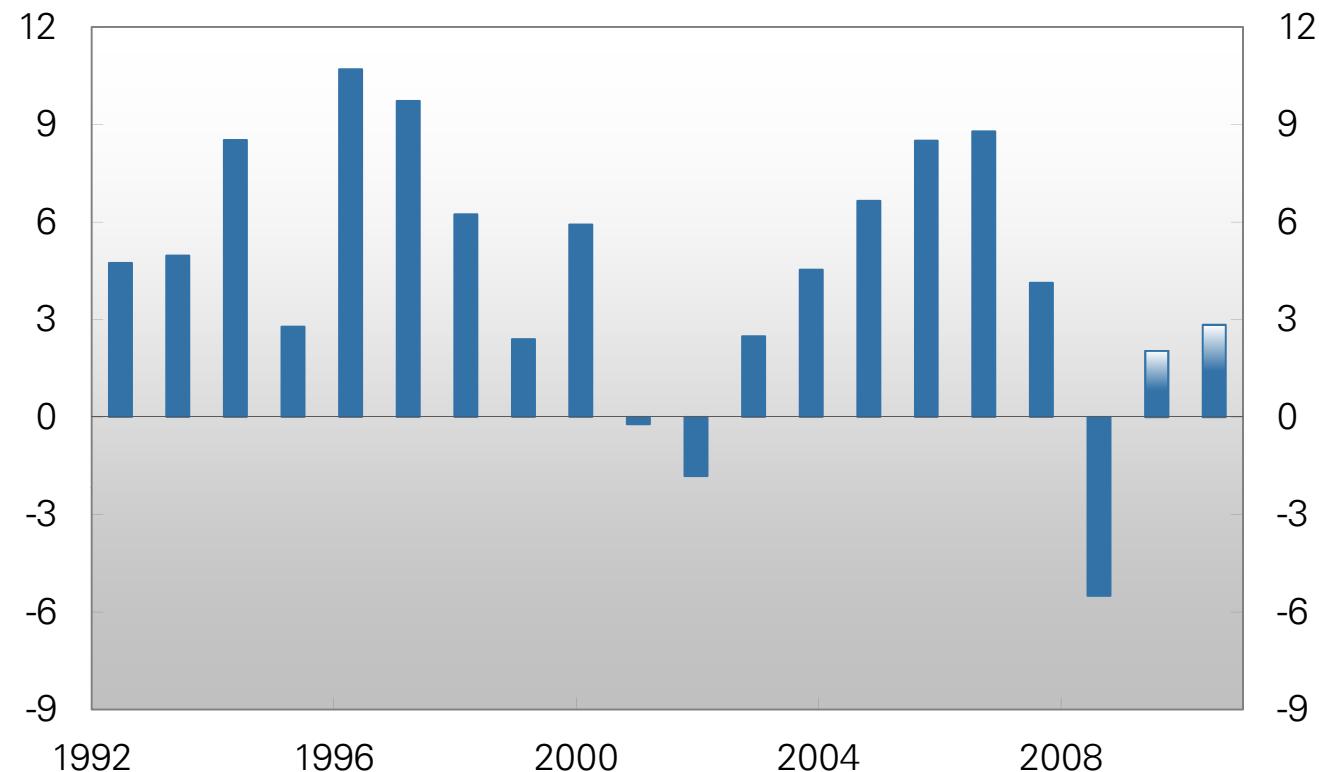
Figur 2.15 Kapasitetsproblemer og tilgang på arbeidskraft.¹⁾ Prosent.
Januar 2005 – september 2010

1) Andel av kontaktbedrifter som vil ha noen eller betydelige problemer med å møte en (uvevet/ventet) vekst i etterspørselen og andel av kontakter som svarer at tilgangen på arbeidskraft begrenser produksjonen

Kilde: Norges Banks regionale nettverk

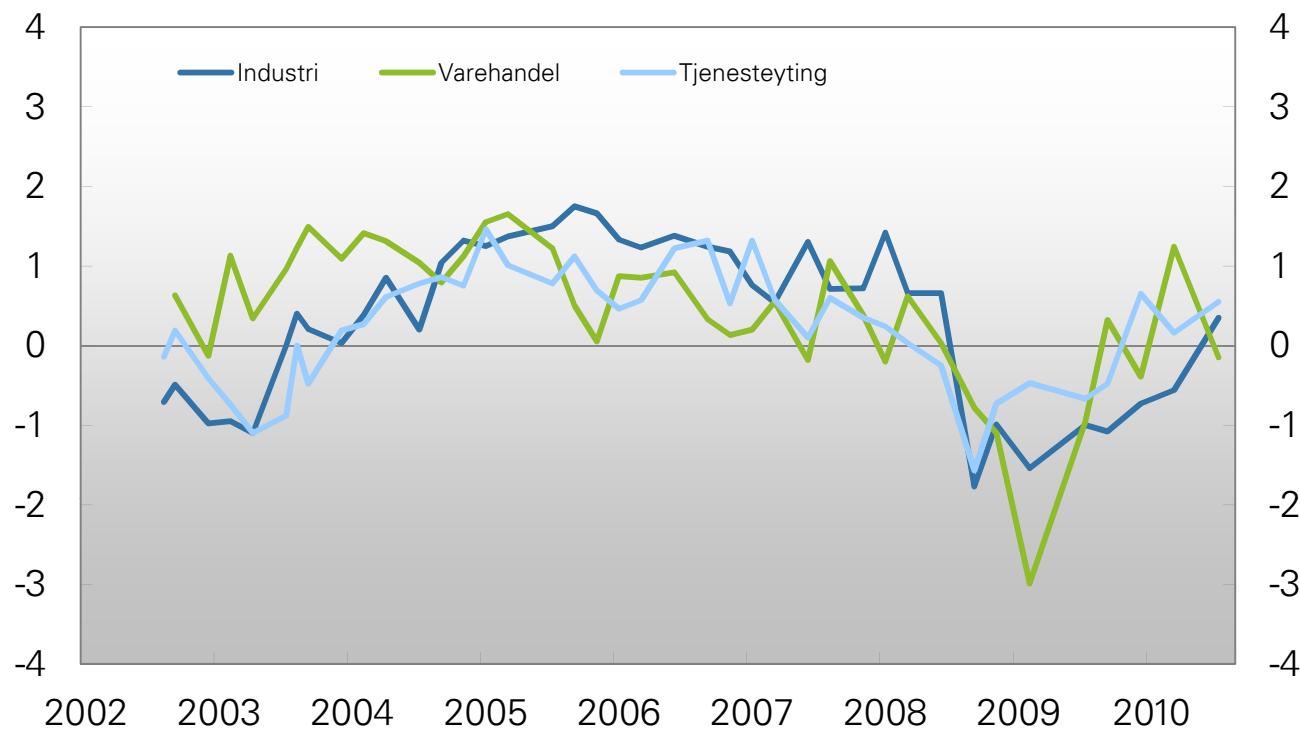
Figur 2.16 Eksport fra Fastlands-Norge. Årsvekst. Volum. Prosent.
1992 – 2011¹⁾

1) Anslag for 2010 og 2011

Kilder: Statistisk sentralbyrå og Norges Bank

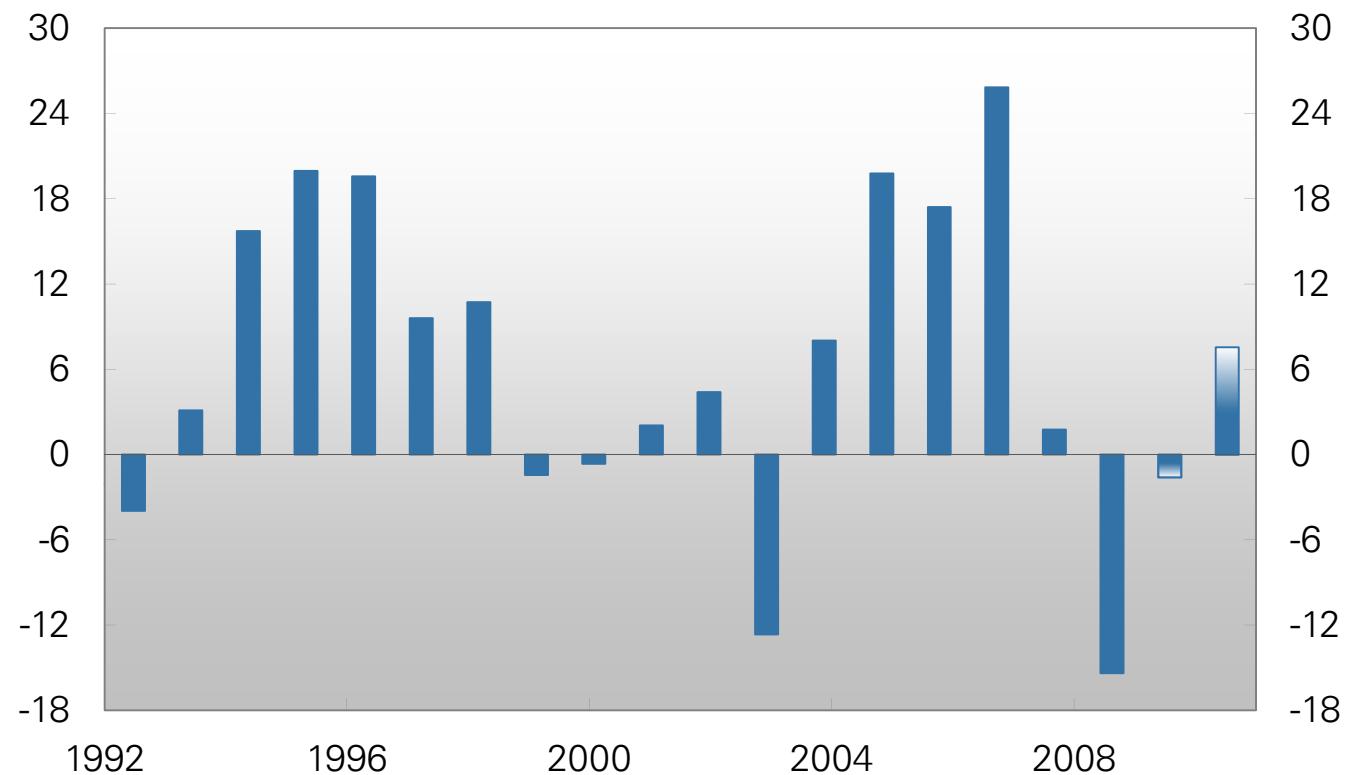
Figur 2.17 Investeringsplaner for neste 12 måneder sammenliknet med foregående 12 måneder. Indeks.¹⁾ Oktober 2002 – september 2010

1) Skalaen går fra -5 til +5, der -5 indikerer stort fall, mens +5 indikerer kraftig vekst.

Se artikkelen "Norges Banks regionale nettverk" i *Penger og Kreditt* 2/2009 for nærmere omtale
Kilde: Norges Banks regionale nettverk

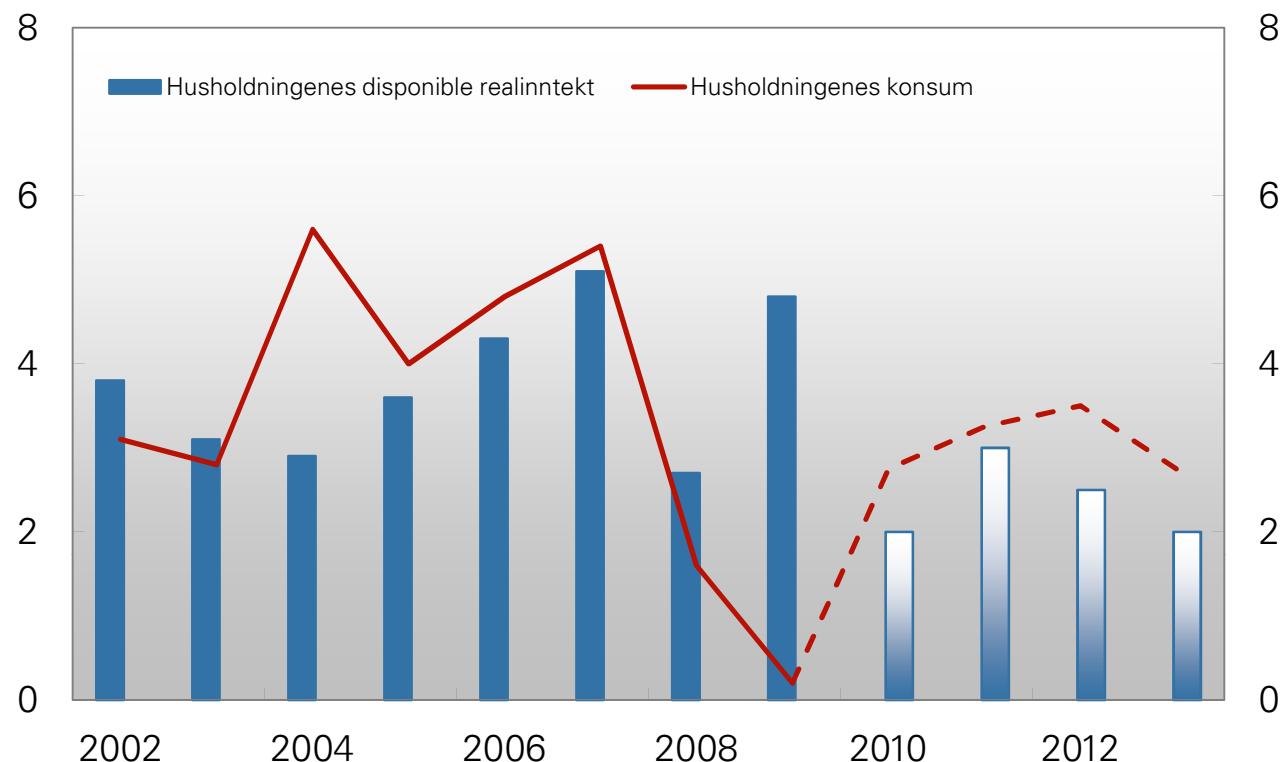
Figur 2.18 Foretaksinvesteringer i Fastlands-Norge. Årsvekst. Volum.
Prosent. 1992 – 2011¹⁾

1) Anslag for 2010 og 2011

Kilder: Statistisk sentralbyrå og Norges Bank

Figur 2.19 Husholdningenes disponible realinntekt¹⁾ og konsum²⁾. Årsvekst.
Prosent. 2002 – 2013³⁾

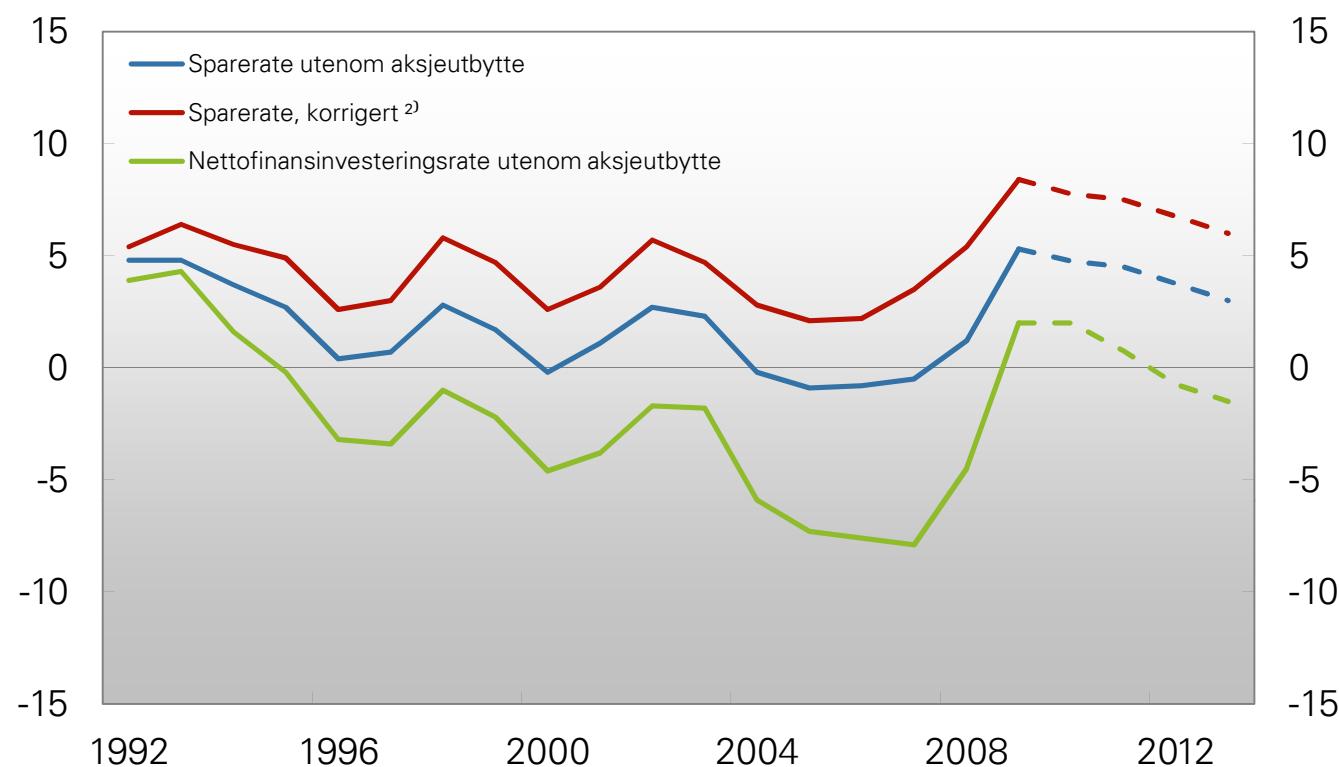
1) Ekskludert aksjeutbytte

2) Inkluderer konsum i ideelle organisasjoner. Volum

3) Anslag for 2010 – 2013 (stiplet)

Kilder: Statistisk sentralbyrå og Norges Bank

Figur 2.20 Husholdningenes sparing og nettofinansinvesteringer som andel av disponibel inntekt. Prosent. 1992 – 2013¹⁾

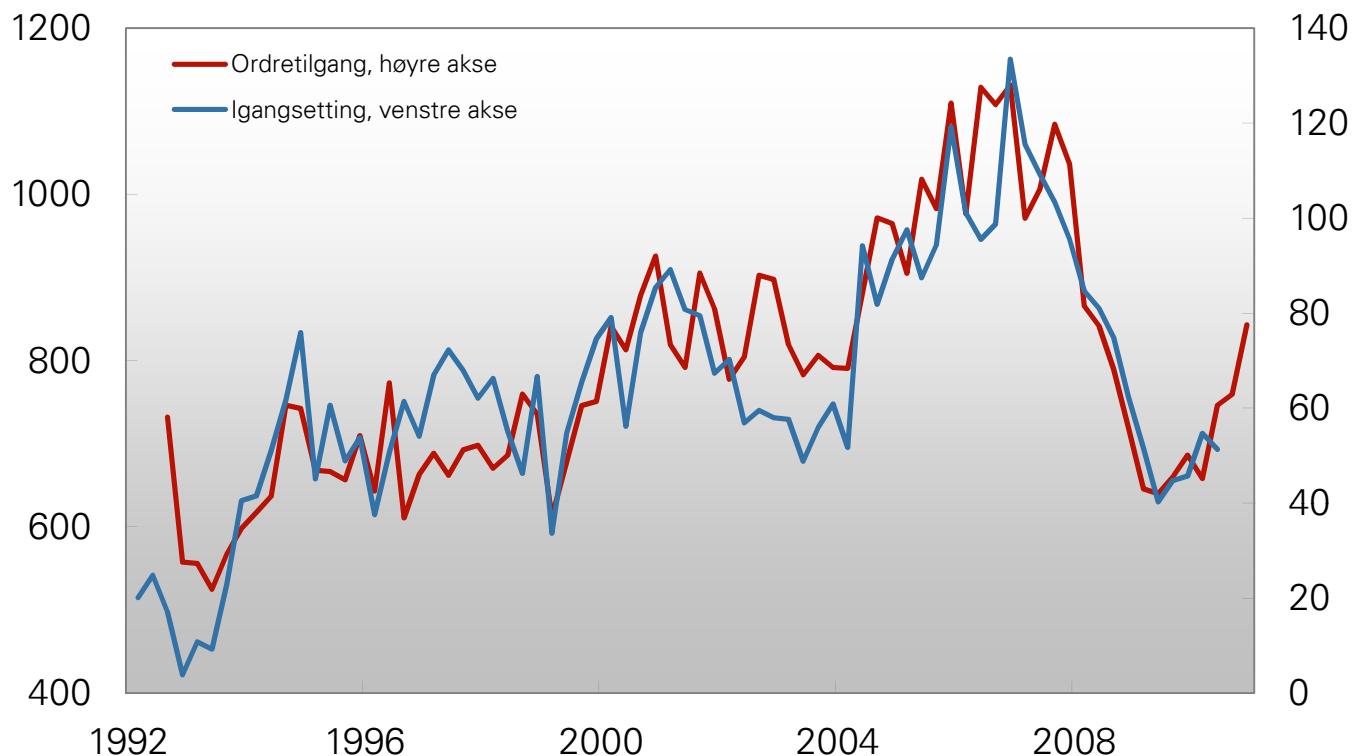

1) Anslag for 2010 – 2013 (stiplet)

2) Korrigert for anslått reinvestert aksjeutbytte 2000 – 2005 og innløsning/nedsettelse av egenkapital 2006 – 2013

Kilder: Statistisk sentralbyrå og Norges Bank

Figur 2.21 Igangsatt boligareal¹⁾ og ordretilgang for bygging av nye boliger.²⁾
1. kv. 1992 – 2. kv. 2010

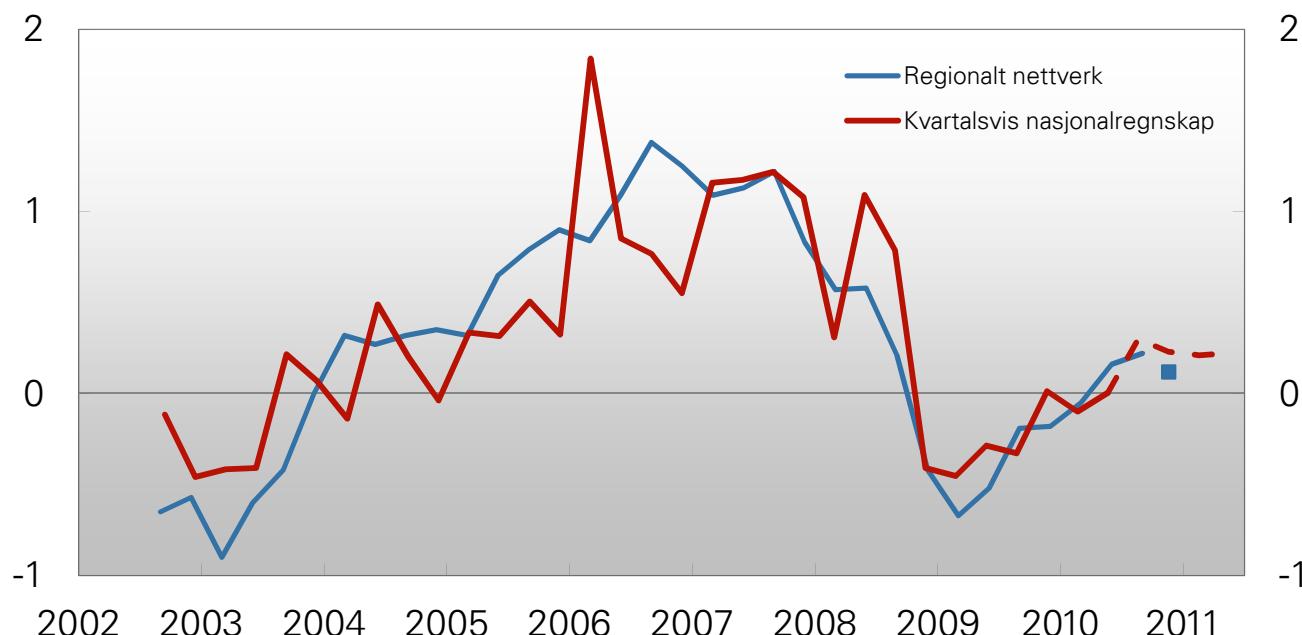
1) I 1000 kvadratmeter. Sesongjustert

2) Verdiindeks deflatert med prisindeksen for boliginvesteringer fra nasjonalregnskapet.

Forskjøvet to kvartaler fram

Kilder: Statistisk sentralbyrå og Norges Bank

Figur 2.22 Vekst i sysselsetting¹⁾ og Norges Banks regionale nettverks indikator for vekst i sysselsetting og forventet vekst i sysselsetting neste tre måneder.²⁾ Kvartalsvekst. Prosent. 3. kv. 2002 – 2. kv. 2011³⁾

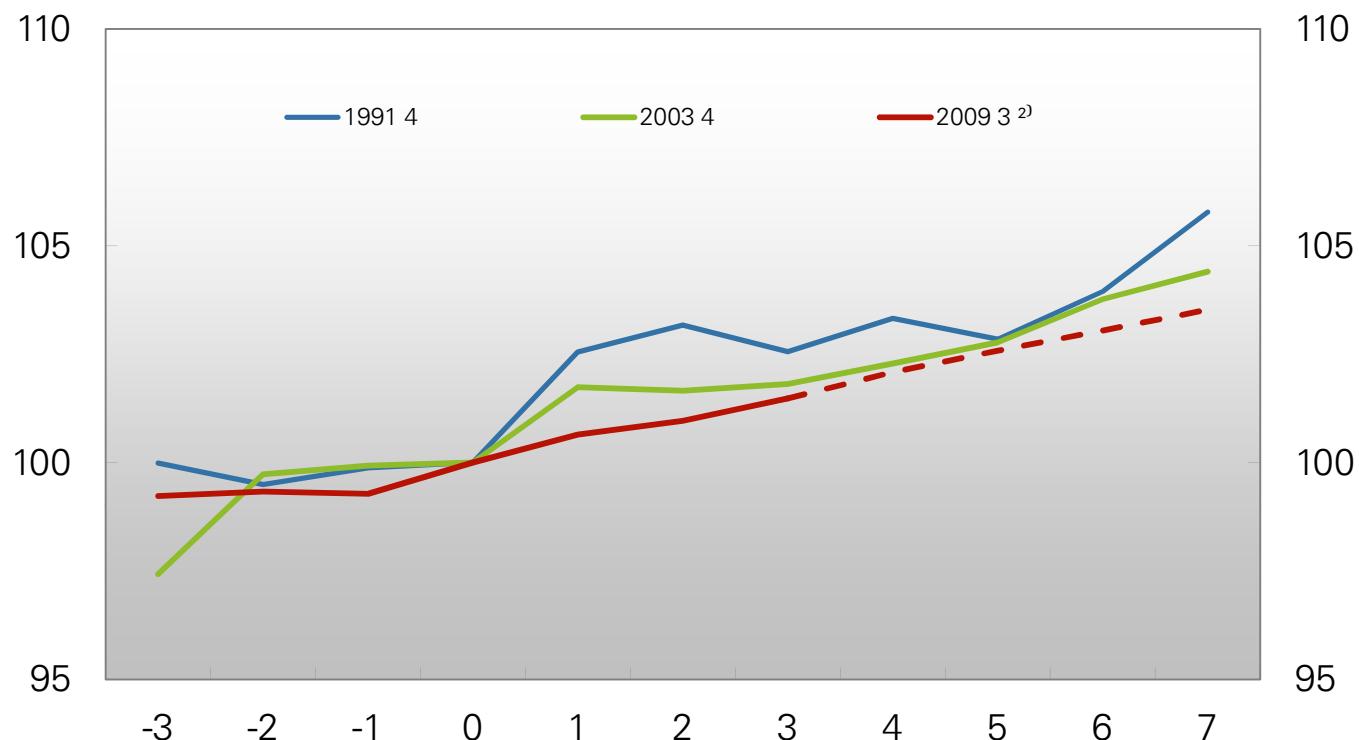
1) Sesongjusterte tall

2) Se artikkelen "Norges Banks regionale nettverk" i *Penger og Kredit* 2/2009 for nærmere omtale

3) Siste observasjon for regionalt nettverk er september 2010. Siste sysselsettingsobservasjon i kvartalsvise nasjonalregnskap er 2. kvartal 2010. Anslag for 3. kv. 2010 – 2. kv. 2011 (stiplet linje)

Kilder: Statistisk sentralbyrå og Norges Banks regionale nettverk

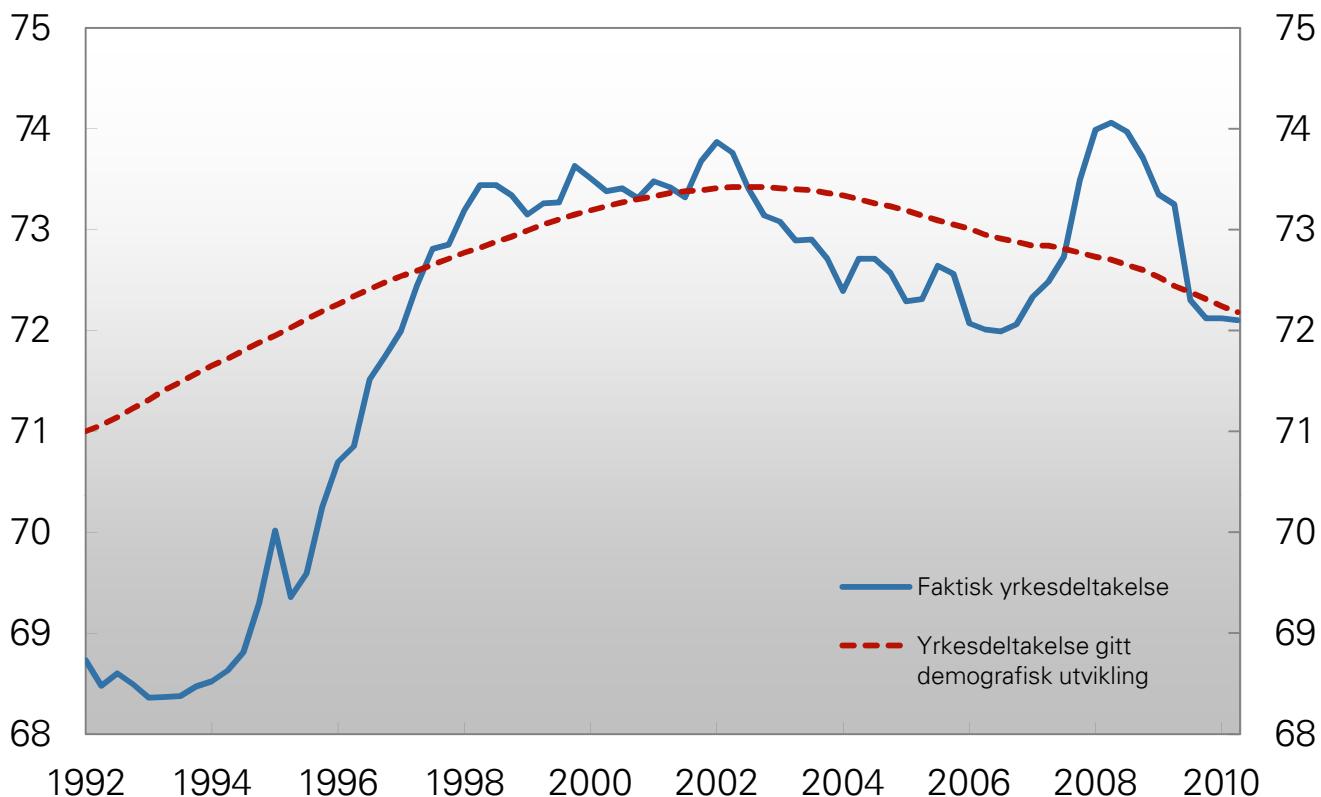
Figur 2.23 Utvikling i produktiviteten i Fastlands-Norge etter vendepunktet i en lavkonjunktur. BNP per timeverk. Sesongjusterte kvartalstall. Indeks¹⁾

1) Indeksen settes lik 100 i det kvartalet kapasitetsutnyttingen var på sitt laveste.
Serienavnene refererer til dette kvartalet.

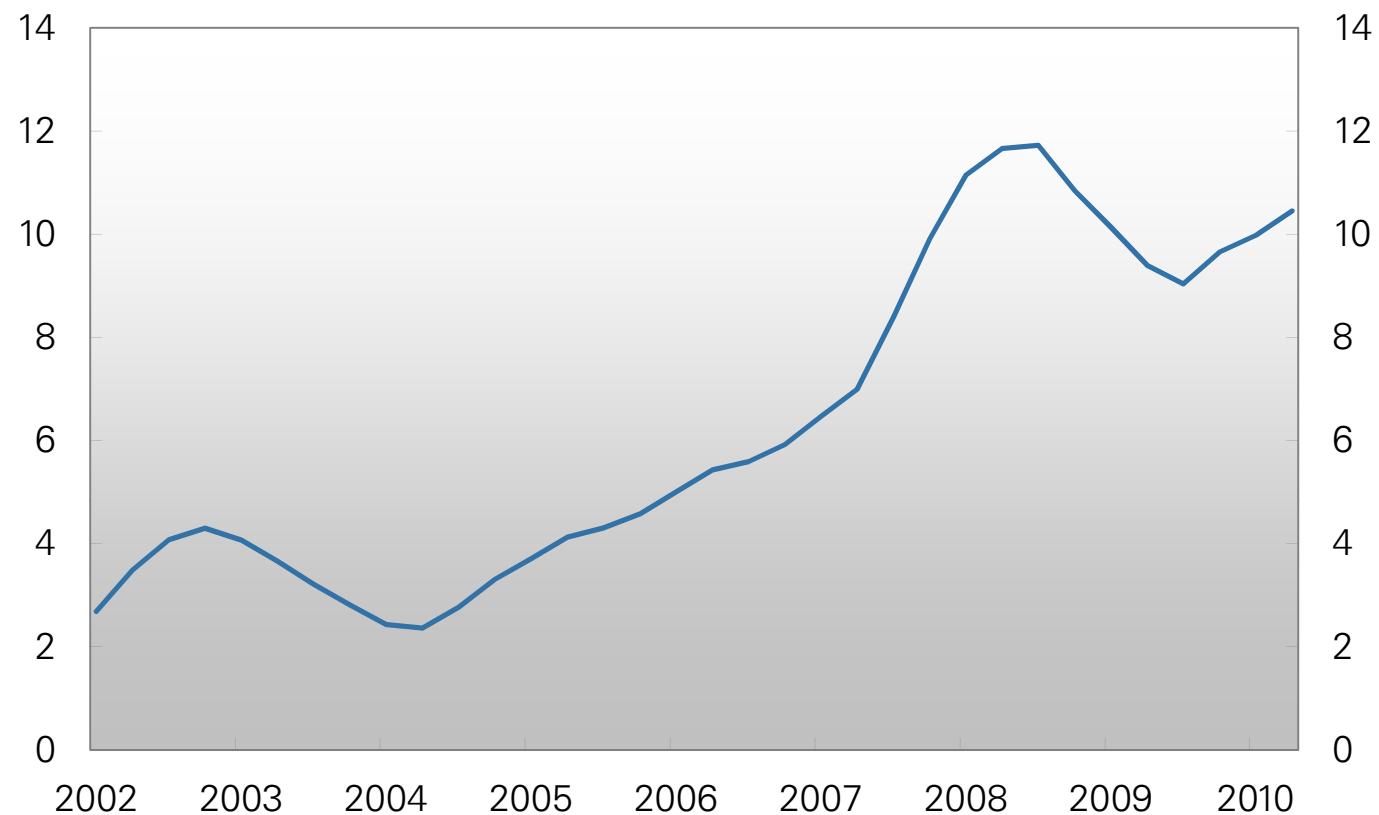
2) Anslag for 3. kv. 2010 – 2. kv. 2011 (stiplet linje)
Kilder: Statistisk sentralbyrå og Norges Bank

Figur 2.24 Faktisk yrkesdeltakelse og utvikling i yrkesdeltakelsen gitt den demografiske utviklingen.¹⁾ I prosent av befolkningen 15 – 74 år.
Sesongjusterte kvartalstall. 1. kv. 1992 – 2. kv. 2010

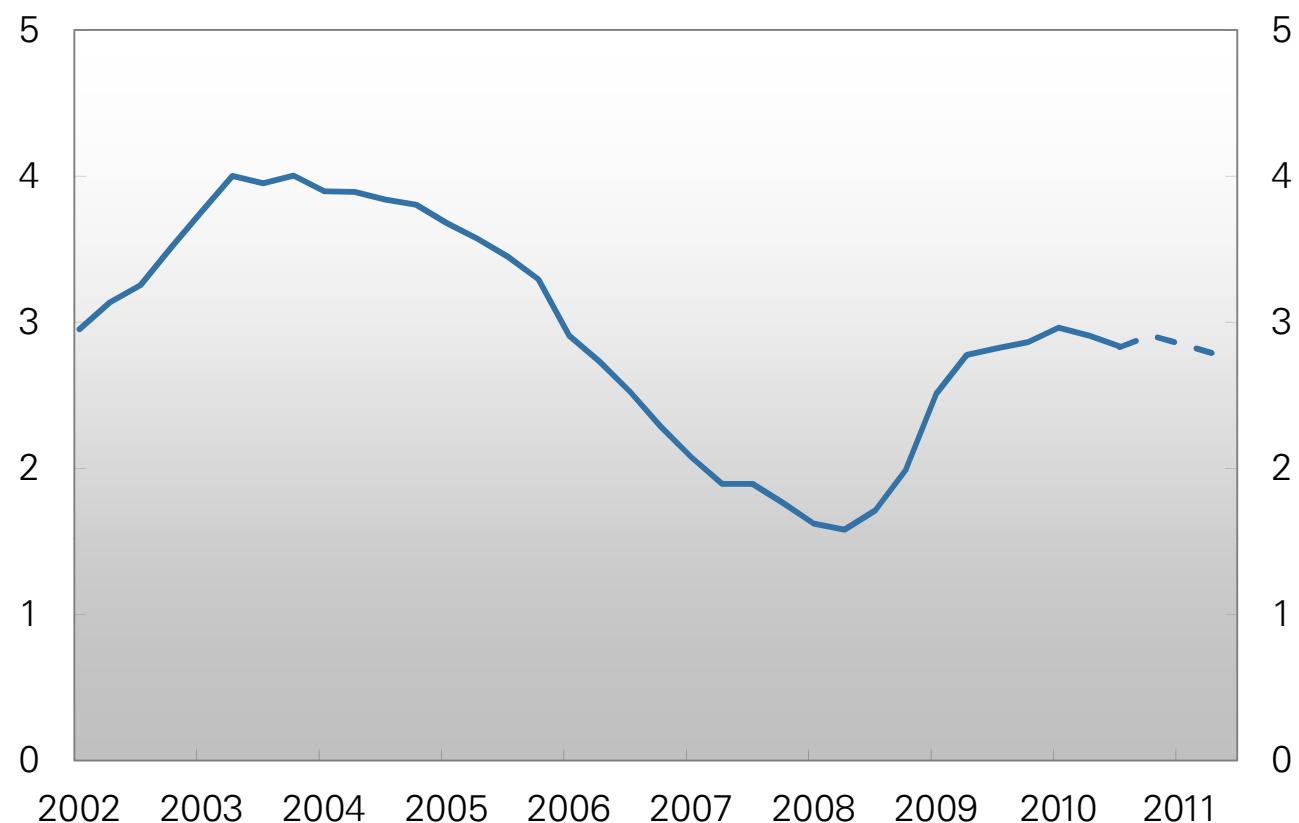
1) Gjennomsnittlig samlet yrkesdeltakelse gitt at yrkesdeltakelsen i hver aldersgruppe holdes uendret på 2007-nivå
Kilder: Statistisk sentralbyrå og Norges Bank

Figur 2.25 Nettoinnvandring. Gjennomsnitt siste fire kvartaler. 1000 personer.
1. kv. 2002 – 2. kv. 2010

Kilde: Statistisk sentralbyrå

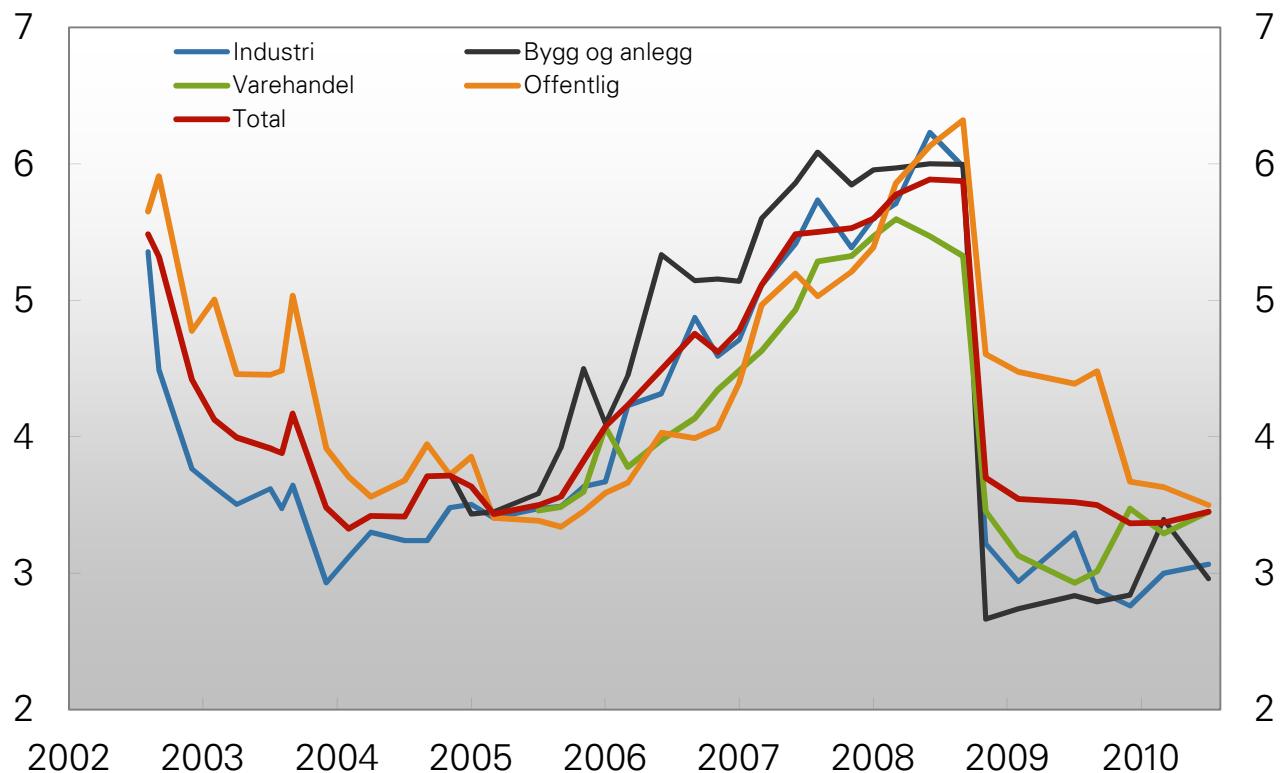
Figur 2.26 Registrert ledighet. Prosent av arbeidsstyrken. Sesongjustert.
1. kv. 2002 – 2. kv. 2011¹⁾

1) Anslag for 4. kv. 2010 – 2. kv. 2011 (stiplet)

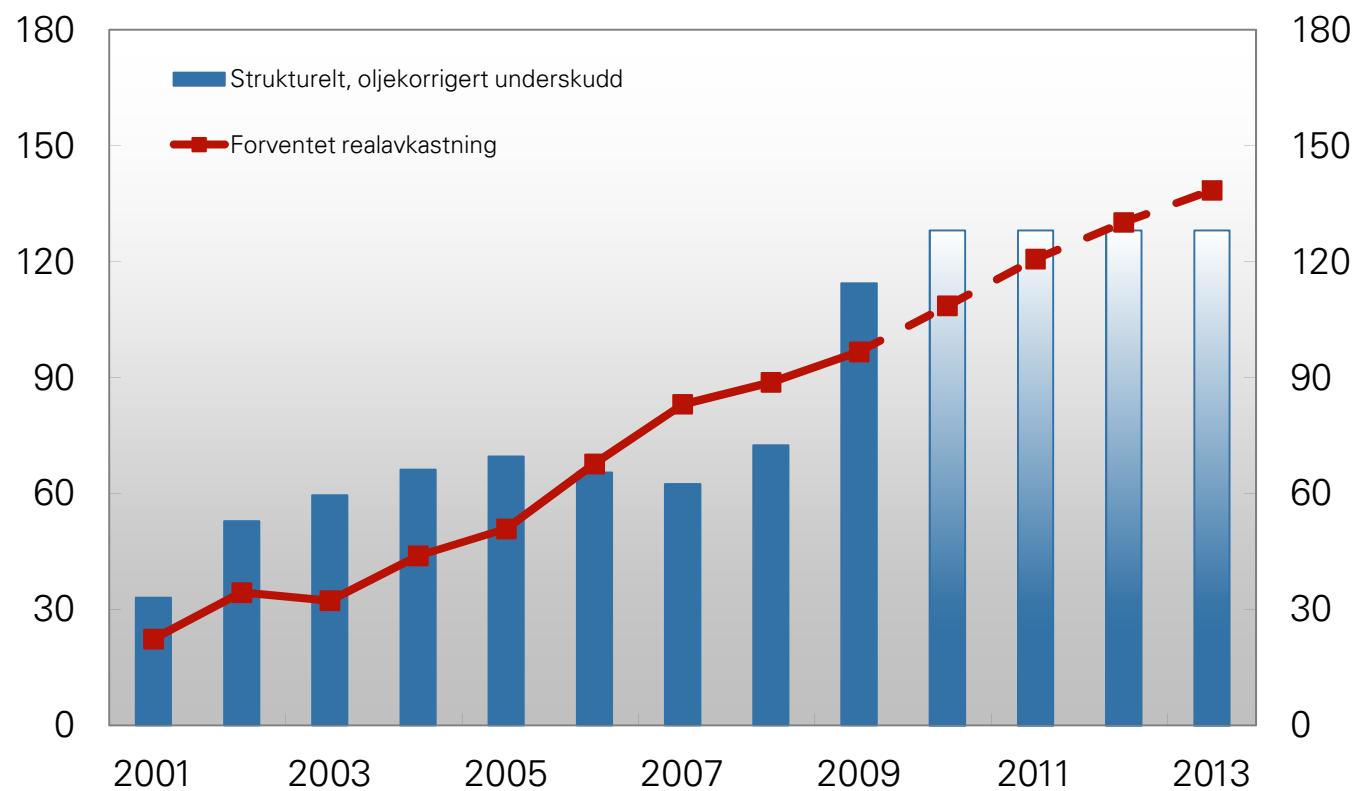
Kilder: NAV, Statistisk sentralbyrå og Norges Bank

Figur 2.27 Forventet årslønnsvekst inneværende år. Prosent.
Oktober 2002 – september 2010

Kilde: Norges Banks regionale nettverk

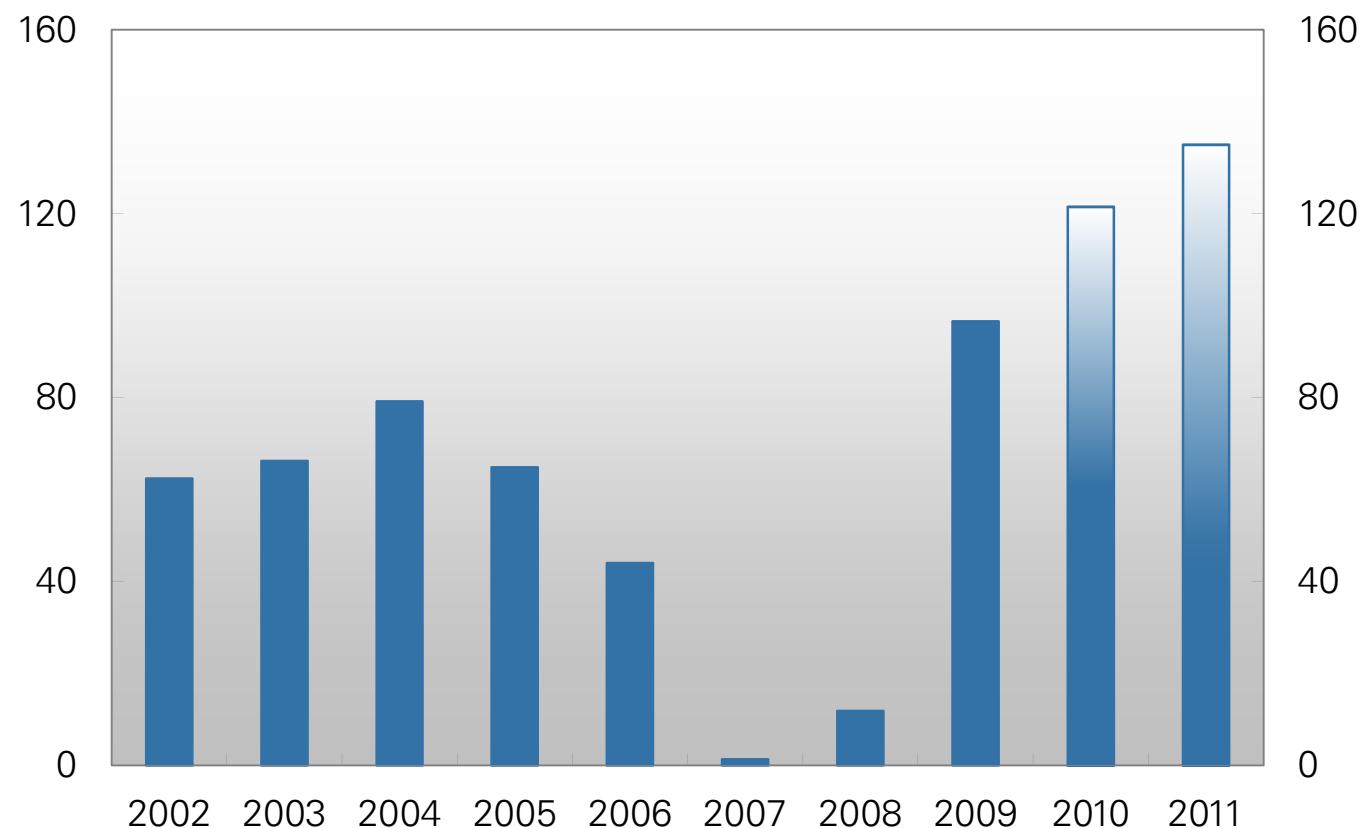
Figur 2.28 Strukturelt, oljekorrigert underskudd og forventet realavkastning av Statens pensjonsfond utland. Milliarder 2011-kroner. 2001 – 2013¹⁾

1) Anslag for 2010 – 2013 (stiplet)

Kilder: Finansdepartementet og Norges Bank

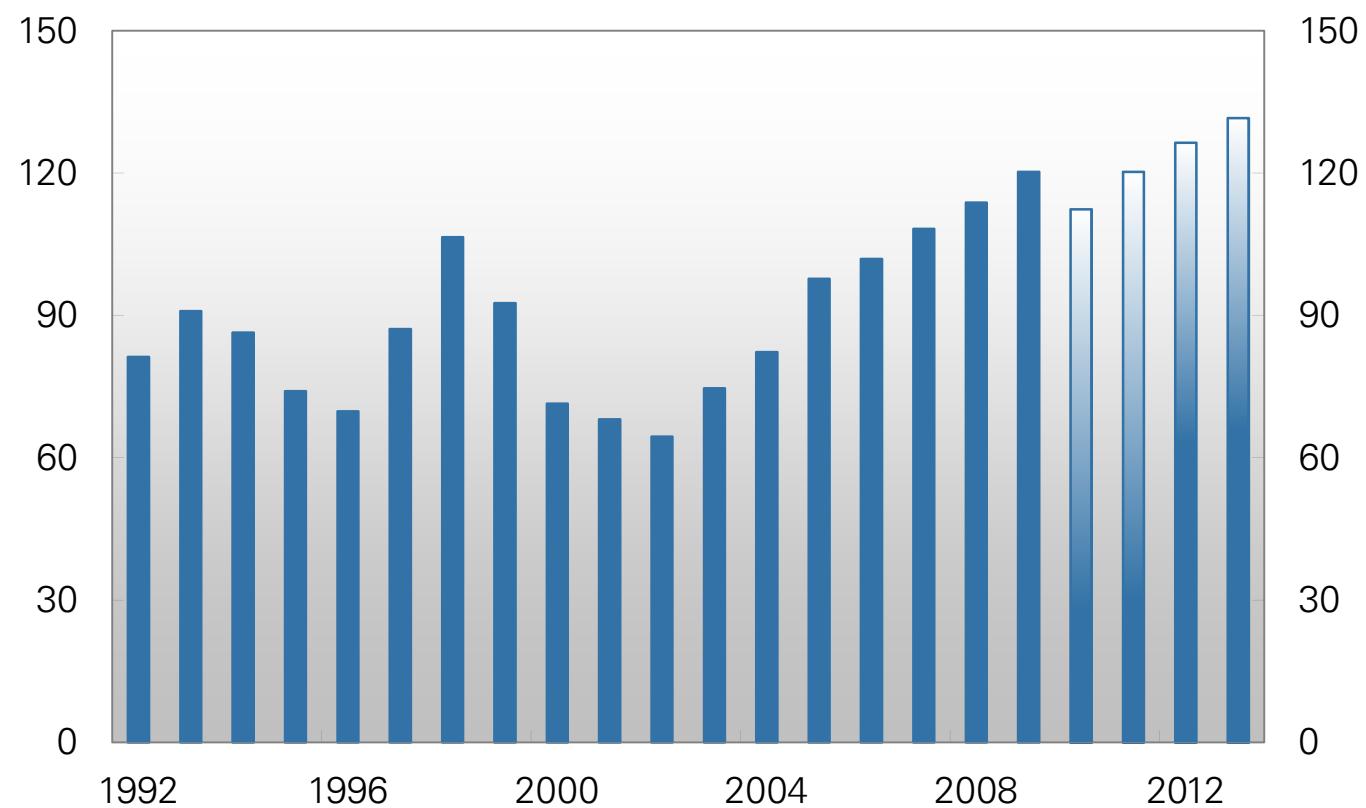
Figur 2.29 Oljekorrigert budsjettunderskudd. Milliarder kroner. 2002 – 2011¹⁾

1) Anslag for 2010 og 2011

Kilde: Finansdepartementet

Figur 2.30 Petroleumsinvesteringer. Faste 2007-priser. Milliarder kroner.
1992 – 2013¹⁾

1) Anslag for 2010 – 2013

Kilder: Statistisk sentralbyrå og Norges Bank